

ANNUAL REPORT, B.E. 2558 (2015)

THE COURTS OF JUSTICE AND THE OFFICE OF THE JUDICIARY

รายงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2558
ศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม

องค์ประกอบของสัญลักษณ์

ดวงตราประกอบด้วยพระมหาพิชัยมงกุฏ ครอบอยู่เหนืออุณาโลม

และตราพระจุลฟ้าห์ตั้งอยู่บนพานสองชั้น

มีพระแท่นรองรับพาน โดยมีครุฑจับนาคทวนไว้เหนือศิระ

ล้อมรอบด้วยดอกบัวเก้าดอก

เป็นดอกบัวตูมแปดดอก ดอกบัวบานหนึ่งดอก

ความหมายขององค์ประกอบตราสัญลักษณ์

1. พระมหาพิชัยมงกุฏครอบอยู่เหนืออุณาโลม
หมายถึง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
2. ดอกบัว หมายถึง ความบริสุทธิ์ผุดผ่อง และทั้งหมดมี 9 ดอก
หมายถึง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9
3. ตราพระจุลฟ้าห์ตั้งอยู่บนพานและมีฐานรองรับพานอีกทอดหนึ่ง
หมายถึง ความยุติธรรมตั้งอยู่บนรากฐานอันมั่นคง
4. ครุฑจับนาค หมายถึง แผ่นดิน

ความหมายโดยรวม คือ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9

ผู้พระราชทานความบริสุทธิ์ยุติธรรม

ทั่วทั้งแผ่นดิน

คำนำ

สำนักงานศาลยุติธรรมเป็นหน่วยงานธุรการของศาลยุติธรรม นับตั้งแต่ศาลยุติธรรมแยกเป็นอิสระจากกระทรวงยุติธรรม ตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม 2543 เป็นต้นมา ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ทั้งนี้ เป็นเวลา 10 กว่าปีที่สำนักงานศาลยุติธรรมเป็นหลักประกันความอิสระของอำนาจตุลาการในการพิจารณาพิพากษา อรรถคดีภายใต้หลักนิติธรรม ทั้งมุ่งเน้นการระงับข้อพิพาท และส่งเสริม การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนภายใต้หลักนิติธรรม

อย่างไรก็ตาม จากสถานการณ์ของประเทศที่มีความเปลี่ยนแปลง ไปอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง สำนักงาน ศาลยุติธรรมจึงต้องพัฒนาองค์กรให้มีระบบการบริหารจัดการที่ดี ส่งเสริม ให้งานพิจารณาพิพากษาของศาลเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว ความสะดวกรวดเร็ว คล่องตัว โดยมีกรอบแนวทางในการดำเนินการที่ตอบสนองต่อบริบท การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ได้แก่ นโยบายประธานศาลฎีกา และแผนยุทธศาสตร์ ศาลยุติธรรม ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ นโยบายรัฐบาล และแผนบริหาร ราชการแผ่นดิน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 สำนักงานศาลยุติธรรม ได้มุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการอำนวยความยุติธรรมในทุกชั้นศาล การเสนอ ร่างกฎหมายและปรับปรุงข้อกฎหมายให้มีความทันสมัย การพัฒนาระบบ การบริหารจัดการองค์กร การเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านกฎหมาย และ ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้ ตลอดจนมีการประเมินผล การดำเนินงาน เพื่อสนับสนุนการอำนวยความยุติธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเสริมสร้างความเชื่อมั่นและความเชื่อถือของประชาชนที่มีต่อศาลยุติธรรม

ในการนี้ สำนักงานศาลยุติธรรมจึงใคร่ขอรวบรวมผลการดำเนินงาน ที่สำคัญของศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 พร้อมทั้งจัดทำเป็นรายงานประจำปีของศาลยุติธรรมและสำนักงาน ศาลยุติธรรม เพื่อประโยชน์ในการศึกษา ค้นคว้า อ้างอิง ตลอดจนเป็น ข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาองค์กรศาลยุติธรรมต่อไป

(นายอริคม อินทุภูติ)
เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

สารบัญ

6

ศาลยุติธรรมและสำนักงาน
ศาลยุติธรรม

25

1. งบประมาณที่สำนักงาน
ศาลยุติธรรมได้รับ

29

2. เสริมสร้างการจําแนก
ความยุติธรรมให้มีมาตรฐาน
ระดับสากล

31

เสริมสร้างมาตรฐาน
การพิจารณาพิพากษาคดี
เพื่อจําแนกความยุติธรรม
แก่ประชาชน

53

ส่งเสริมให้นำคดีเข้าสู่ระบบ
การระงับข้อพิพาททางเลือก

59

ส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิ
เสรีภาพของผู้เสียหาย คู่ความ
และประชาชน

71

กฎหมายเกี่ยวกับการบริหาร
ราชการศาลยุติธรรม และ
การจําแนกความยุติธรรม
แก่ประชาชน

73

3. การเสริมสร้างองค์ความรู้
และพัฒนาความร่วมมือ
ด้านวิชาการ การศาล
และการยุติธรรมทั้งในประเทศ
และระหว่างประเทศ

75

ส่งเสริมความร่วมมือ
ด้านการยุติธรรมในประเทศ

78

ส่งเสริมความร่วมมือ
ด้านวิชาการระหว่าง
ประเทศ

81

การส่งเสริมและสนับสนุน
การวิจัยของศาลยุติธรรม

84

เสริมสร้างศูนย์กลางเรียนรู้
ด้านกฎหมายและการจําแนก
ความยุติธรรม

89

4. การเพิ่มศักยภาพระบบ
การสนับสนุนการอำนวยความสะดวก
ความยุติธรรม

91

เสริมสร้างระบบการบริหาร
สำนักงานเพื่อสนับสนุน
การอำนวยความสะดวก
ให้มีประสิทธิภาพ

92

เสริมสร้างความเข้มแข็งระบบ
แผนงาน งบประมาณ
และการติดตามประเมินผล

96

การพัฒนาระบบงานบริหาร
การเงินและการบัญชีของ
สำนักงานศาลยุติธรรม

97

เสริมสร้างความเข้มแข็ง
ด้านบริหารงานพัสดุ

101

พัฒนาระบบเทคโนโลยี
สารสนเทศเพื่อสนับสนุน
การปฏิบัติงาน และ
การประเมินผล

105

5. การบริหารงานบุคคล
และเสริมสร้างประสิทธิภาพ
ในการปฏิบัติงาน

119

6. การให้บริการประชาชน
และสังคม เพื่อการพัฒนา
ที่ยั่งยืน

127

ประมวลภาพกิจกรรมที่สำคัญ

137

ภาคผนวก

138

แผนที่แสดงเขตศาลยุติธรรม

139

รายชื่อศาลยุติธรรม
ทั่วราชอาณาจักร

ศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม

แผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม พ.ศ. 2557 – 2560

วิสัยทัศน์

ศาลยุติธรรมเป็นผู้ใช้อำนาจตุลาการในการดำรงอำนาจอธิปไตยและรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม โดยการอำนวยความสะดวกยุติธรรมภายใต้หลักนิติธรรมด้วยความรวดเร็วเป็นธรรมและมีมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับในระดับสากลทั้งมุ่งนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมและทันสมัยมาใช้ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงการอำนวยความสะดวกของศาลยุติธรรมได้โดยง่าย ภายในปี พ.ศ. 2560

พันธกิจ

- พันธกิจ 1** การอำนวยความสะดวกยุติธรรมมีมาตรฐานระดับสากล
- พิจารณาพิพากษาคดีด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม
  - ระวังข้อพิพาททางเลือกด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรมเช่น การไกล่เกลี่ย และการอนุญาโตตุลาการ เป็นต้น
  - การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนอย่างเสมอภาค
- พันธกิจ 2** การกระชับความร่วมมือทางการศาล การยุติธรรม และความร่วมมือทางวิชาการในระดับประเทศ ระดับภูมิภาคอาเซียน และระดับนานาชาติ
- พันธกิจ 3** การให้บริการการเรียนรู้แก่ประชาชน ด้านกฎหมายและการอำนวยความสะดวกยุติธรรมของศาลยุติธรรมที่มีมาตรฐานระดับสากล
- พันธกิจ 4** การสนับสนุนการอำนวยความสะดวกยุติธรรมด้วยความสะดวก รวดเร็ว และการให้บริการประชาชนที่มีคุณภาพสูงสุด

ยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม และเป้าประสงค์ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1

เสริมสร้างการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้มีมาตรฐานระดับสากล เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคม และให้ประชาชนเข้าถึงศาลยุติธรรมได้โดยง่าย

ยุทธศาสตร์ที่ 2

ส่งเสริมและพัฒนาระบบการอำนวยความสะดวกยุติธรรมในศาลชั้นอุทธรณ์ให้มีมาตรฐานระดับสากล รองรับบรรทัดฐานจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงการเป็นศูนย์กลางทางวิชาการด้านกฎหมายและคดีชั้นอุทธรณ์ในประชาคมอาเซียน

ยุทธศาสตร์ที่ 3

กระชับความร่วมมือทางการศาล การยุติธรรม รวมทั้งความร่วมมือทางวิชาการทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาคอาเซียน ระดับนานาชาติ และเสริมสร้างสถานะและบทบาทของศาลยุติธรรมไทยในเวทีระหว่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 4

เสริมสร้างศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านกฎหมายและการอำนวยความสะดวกยุติธรรมของศาลยุติธรรมที่มีมาตรฐานระดับสากล

ยุทธศาสตร์ที่ 5

ยกระดับระบบงานธุรการศาล ระบบงานส่งเสริมงานตุลาการ และการให้บริการประชาชน ให้มีมาตรฐานและมีสมรรถนะสูง พร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

เป้าประสงค์ยุทธศาสตร์ที่ 1

สังคมไทยมีความสงบเรียบร้อย และประเทศในประชาคมอาเซียนให้การยอมรับและเชื่อมั่นในความเป็นธรรมและการอำนวยความสะดวกยุติธรรมที่มีมาตรฐานระดับสากลของศาลยุติธรรม

เป้าประสงค์ยุทธศาสตร์ที่ 2

ภาคเศรษฐกิจ สังคม การค้า การลงทุนทั้งในและระหว่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศในประชาคมอาเซียน มีความเชื่อมั่นในความเชี่ยวชาญด้านคดีชั้นอุทธรณ์ และยอมรับในระบบการอำนวยความสะดวกยุติธรรมของศาลชั้นอุทธรณ์ที่เป็นธรรมและมีมาตรฐานระดับสากล

เป้าประสงค์ยุทธศาสตร์ที่ 3

หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับประเทศ ระดับภูมิภาคอาเซียน ระดับนานาชาติ รวมถึงองค์การระหว่างประเทศมีความเชื่อมั่นในศาลยุติธรรมไทย โดยให้การยอมรับและให้ความร่วมมือทางการศาล การยุติธรรม และความร่วมมือทางวิชาการทั้งระดับทวิภาคีและพหุภาคี

เป้าประสงค์ยุทธศาสตร์ที่ 4

ศาลยุติธรรมเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านกฎหมาย และการอำนวยความสะดวกยุติธรรมที่มีมาตรฐานระดับสากล และมีองค์ความรู้เป็นที่น่าเชื่อถือ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ค้นคว้า อ้างอิง

เป้าประสงค์ยุทธศาสตร์ที่ 5

ศาลยุติธรรมมีระบบงานธุรการศาล และระบบงานส่งเสริมงานตุลาการ ที่มีมาตรฐานระดับสากล และมีขีดสมรรถนะสูงในการสนับสนุนการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้ดำเนินไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว รวมทั้งมีระบบการให้บริการต้อนรับประชาชนที่มีคุณภาพสูงสุด

นโยบายประธานศาลฎีกา

นายถรเรก จงคณนัันท์
ประธานศาลฎีกา ปีงบประมารณ พ.ศ. 2557 – 2558

"จ่านวยความมุดรรมให้เป็นที่ขอมรับในระดับสากล"

1. ด้านการคุ้มครองสิทธิของประชาชน

1.1 มุ่งอำนวยการความมุดรรมเพื่อคุ้มครองสิทธิของประชาชนให้เข้าถึงกระบวนการมุดรรมได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว และทั่วถึง

1.2 พัฒนาการกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลมุดรรมทั้งคดีแพ่ง คดีอาญา และคดีพิเศษให้เป็นไปอย่างถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม

1.3 พัฒนาระบบการพิจารณาพิพากษาคดีเพื่อประโยชน์สาธารณะ อาทิ คดีผู้บริโภครคดีสิ่งแวดล้อม และคดีเศรษฐกิจ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมตามลักษณะแห่งคดี

1.4 ส่งเสริมการระงับข้อพิพาททางเลือก อาทิ การไกล่เกลี่ยและอนุญาโตตุลาการ อันเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีทางเลือกเพื่อระงับหรือยุติข้อพิพาทด้วยความพึงพอใจของทุกฝ่าย

1.5 เร่งรัดการพิจารณาคดีในศาลสูง และส่งเสริมระบบการพิจารณาคดีแบบต่อเนื่องและครบองค์คณะ

1.6 ดำเนินการจัดตั้งศาลเพื่อกระจายความมุดรรมให้ประชาชนได้อย่างทั่วถึง

1.7 สร้างและปรับปรุงอาคารศาลให้เพียงพอต่อการรองรับภารกิจในการอำนวยการความมุดรรมแก่ประชาชน

2. ด้านการพัฒนาบุคลากร และระบบงานของศาลยุติธรรม

2.1 สร้างจิตสำนึกของบุคลากรในการอำนวยความสะดวก โดยคำนึงถึงเป้าหมายเพื่อประโยชน์สาธารณะ รวมถึงการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่และส่งเสริมให้มีการพัฒนาตนเองโดยการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงในการยกระดับการอำนวยความสะดวกให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล

2.2 สนับสนุนให้ผู้พิพากษามีทักษะและความรู้เชี่ยวชาญ เข้าใจบริบทของสังคม เศรษฐกิจและการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้สามารถปรับใช้กฎหมายเพื่อรักษาสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้อย่างเหมาะสม

2.3 เสริมสร้างการบริหารงานบุคคลเพื่อให้บุคลากรมีคุณธรรมและจริยธรรม และมีความก้าวหน้าในอาชีพ (Career Path)

2.4 ปรับปรุงโครงสร้างและอัตรากำลังข้าราชการศาลยุติธรรมให้สอดคล้องกับภารกิจของศาลยุติธรรม

2.5 นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการบริหารจัดการทั่วทั้งองค์กร สร้างระบบเครือข่ายเชื่อมโยงข้อมูลทั้งภายในและภายนอก พร้อมพัฒนาเพิ่มศักยภาพบุคลากรในการใช้เทคโนโลยีเพื่อให้ศาลยุติธรรมสามารถอำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

2.6 ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพคุ้มค่า และบรรลุเป้าหมาย

2.7 ปรับปรุงกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการอำนวยความสะดวก เร่งรัดการออกระเบียบข้อบังคับ ข้อกำหนด เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย รวมถึงการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้

2.8 เสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของศาลในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่ออำนวยความสะดวกสู่ประชาชน

3. ด้านการพัฒนาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในระดับสากล

3.1 เสริมสร้างความร่วมมือทางการศาล การยุติธรรม ความร่วมมือทางวิชาการและกฎหมาย ทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาคอาเซียน และระดบนานาชาติ รวมถึงการยกระดับสถานะและบทบาทของศาลยุติธรรมในเวทีระหว่างประเทศ

3.2 พัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรมเพื่อความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงบริบทด้านการต่างประเทศ รวมถึงการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

โครงสร้าง และอำนาจหน้าที่

ศาลยุติธรรม มีโครงสร้างลักษณะงานแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ศาลยุติธรรม และสำนักงานศาลยุติธรรม โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. ศาลยุติธรรม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 197 วรรคแรก กำหนดให้การพิจารณาพิพากษา อรรถคดีเป็นอำนาจของศาลซึ่งต้องดำเนินการให้เป็นไป โดยยุติธรรมตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมายและใน พระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ และมาตรา 218 กำหนด ให้ศาลยุติธรรมมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีทั้งปวง ได้แก่ คดีแพ่ง คดีอาญา และคดีประเภทอื่นที่อยู่ในเขตอำนาจ ของศาลยุติธรรม ได้แก่ คดีเยาวชนและครอบครัว คดีแรงงาน คดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ คดีภาษีอากร คดีล้มละลาย เว้นแต่คดีที่รัฐธรรมนูญนี้ หรือกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลอื่น

ศาลยุติธรรมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 และพระธรรมนูญศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543 มีอยู่ทั่วราชอาณาจักร แบ่งออกเป็น 3 ชั้น ได้แก่ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา โดยแต่ละชั้นศาลมีเขตอำนาจ ศาล และมีอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดี ดังนี้

1.1 ศาลชั้นต้น

ศาลชั้นต้น เป็นศาลซึ่งรับคำฟ้องหรือคำร้อง ในชั้นเริ่มต้นคดีหลังจากพิจารณาคดี แล้วจึงชี้ขาดตัดสินคดี เป็นศาลแรก ทั้งมีอำนาจในการดำเนินกระบวนการพิจารณา แทนศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาในบางเรื่อง เช่น อ่าน คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลดังกล่าว ฯลฯ โดยสามารถ จำแนกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ ศาลชั้นต้นทั่วไปสำหรับ กรุงเทพมหานคร และศาลพิเศษและศาลชำนาญพิเศษ ศาลแต่ละประเภทมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี ดังนี้

1.1.1 ศาลชั้นต้นทั่วไป หมายถึง ศาลชั้นต้นที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีทั่วไป ได้แก่ คดีแพ่ง คดีผู้บริโภค คดีสิ่งแวดล้อม คดีนักท่องเที่ยว และ คดีอาญา รวมถึงคดีอื่นที่มีกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจ ของศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญา โดยจำแนกศาล ตามเขตพื้นที่ได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1) ศาลชั้นต้นทั่วไปสำหรับกรุงเทพมหานคร

ได้แก่

- ศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งธนบุรี
- ศาลอาญา ศาลอาญากรุงเทพใต้ ศาลอาญาธนบุรี
- ศาลจังหวัดมีนบุรี ศาลจังหวัดตลิ่งชัน และศาลจังหวัดพระโขนง
- ศาลแขวงพระนครเหนือ ศาลแขวงพระนครใต้ ศาลแขวงธนบุรี ศาลแขวงดุสิต และศาลแขวงปทุมวัน

2) ศาลชั้นต้นทั่วไปสำหรับจังหวัดอื่น

นอกจากกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยศาลจังหวัด และศาลแขวง ซึ่งมีจำนวน 9 ภาค โดยมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี ดังนี้

- ศาลจังหวัด

ศาลจังหวัด เป็นศาลชั้นต้นที่ตั้งประจำ ในแต่ละจังหวัดหรือในบางอำเภอ มีอำนาจหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีแพ่งและคดีอาญาทั้งปวง ที่ไม่ได้อยู่ในอำนาจของศาลยุติธรรมอื่น โดยมีเขตอำนาจศาลตามที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดนั้นได้กำหนดไว้ หากจังหวัดนั้นไม่มีศาลแขวง ให้ศาลจังหวัดมีอำนาจพิจารณาคดีที่อยู่ในอำนาจศาลแขวง

• ศาลแขวง

ศาลแขวงจัดตั้งขึ้นเพื่อพิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่เป็นความผิดเล็กน้อย และคดีแพ่งที่มีทุนทรัพย์พิพาทไม่สูง ทั้งนี้ เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีรวดเร็วยิ่งขึ้น และเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ศาลแขวงมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีและมีอำนาจทำการไต่สวนหรือมีคำสั่งใดๆ ซึ่งผู้พิพากษาคณะเดียวมีอำนาจตามที่กำหนดไว้ในพระธรรมนูญศาลยุติธรรม เช่น พิจารณาพิพากษาคดีแพ่งซึ่งราคาทรัพย์สินที่พิพาทหรือจำนวนเงินที่ฟ้องไม่เกิน 300,000 บาท และพิจารณาพิพากษาคดีอาญาซึ่งกฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างสูงไว้ให้จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่จะลงโทษจำคุกเกิน 6 เดือนหรือปรับเกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับซึ่งโทษจำคุกหรือปรับอย่างหนึ่งอย่างใดหรือทั้งสองอย่างเกินอัตราที่กำหนดแล้วไม่ได้

1.1.2 ศาลพิเศษและศาลชำนาญพิเศษ

ศาลพิเศษและศาลชำนาญพิเศษ เป็นศาลชั้นต้นที่ใช้วิธีพิจารณาพิเศษตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลและวิธีพิจารณาคดีของศาลนั้นๆ ซึ่งแตกต่างจากศาลชั้นต้นทั่วไป ศาลพิเศษ ได้แก่ ศาลเยาวชนและครอบครัว ส่วนศาลชำนาญพิเศษ ได้แก่ ศาลแรงงาน ศาลภาษีอากร ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ศาลล้มละลาย

1) ศาลพิเศษ

ศาลพิเศษ คือ ศาลเยาวชนและครอบครัวที่มีวิธีพิจารณาตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 โดยมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่มีข้อหาว่าเด็ก (บุคคลอายุยังไม่เกิน 15 ปีบริบูรณ์) หรือเยาวชน (บุคคลอายุเกิน 15 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์) กระทำผิด คดีอาญาที่ศาลซึ่งมีอำนาจพิจารณาคดีธรรมดาได้ออามาตามมาตรา 97 วรรคหนึ่ง คดีครอบครัว คดีคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือคดีอื่นที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของศาลเยาวชนและครอบครัว โดยมีจุดมุ่งหมายคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดหรือคุ้มครองสถานภาพของเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิด และคุ้มครองสถานภาพของครอบครัวให้เกิดความสงบสุขและการอยู่ร่วมกันในครอบครัว รวมทั้งสวัสดิภาพและอนาคตของบุตรในครอบครัวนั้น ทั้งทางด้าน การดำเนินกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีอาญาของศาลเยาวชนและครอบครัวมุ่งเน้นการหาปัจจัยที่ทำให้เด็กหรือเยาวชนกระทำความผิด และดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวทั้งตัวเด็กหรือเยาวชน และเหตุปัจจัยอื่นๆ เช่น ความสัมพันธ์ในครอบครัว ภาวะการณ์เลี้ยงดูเด็กหรือเยาวชนที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น เพื่อแก้ไข บำบัด พื้นฟู ให้เด็กหรือเยาวชนได้ประพฤติตนในทางที่ถูกต้อง เป็นพลเมืองดียิ่งกว่าที่จะลงโทษและในการพิจารณาคดีศาลจะคำนึงถึงบุคลิกลักษณะ สุขภาพ และภาวะแห่งจิตของเด็กหรือเยาวชนให้เหมาะสมกับตัวเด็กหรือเยาวชนและพฤติการณ์เฉพาะเรื่องและในส่วนของดำเนินการกระบวนการพิจารณาคดีแพ่ง ศาลเยาวชนและครอบครัวจะมุ่งเน้นการคุ้มครองสถานภาพของครอบครัว การรักษามลประโยชน์ที่เกี่ยวกับสิทธิและทรัพย์สินของผู้เยาว์ในคดีแพ่งหรือคดีครอบครัว โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพ และอนาคตของเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ รวมทั้งหามาตรการต่างๆ เพื่อช่วยเหลือสามเณรและบุตรให้ปรองดองกัน

2) ศาลชำนาญพิเศษ

ศาลชำนาญพิเศษ เป็นศาลชั้นต้น ใช้วิธีพิจารณาพิเศษตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลและวิธีพิจารณาคดีของศาลนั้นๆ ซึ่งแตกต่างจากศาลชั้นต้นทั่วไป โดยผู้พิพากษาที่ทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน ซึ่งมีจำนวน 4 ศาล ได้แก่ ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ศาลภาษีอากรกลาง ศาลล้มละลายกลาง และกลุ่มศาลแรงงาน

- ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2539 มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งและคดีอาญาเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ และจำเป็นต้องได้รับการพิจารณาพิพากษาคดีจากผู้พิพากษาและผู้พิพากษาสมทบที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ เนื่องจากมีลักษณะคดีพิเศษแตกต่างไปจากการดำเนินคดีทั่วไป เพื่อให้การอำนวยความสะดวกทางด้านทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเชื่อถือได้ในระดับสากล และเนื่องจากปัจจุบันศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศยังไม่มีการจัดตั้งศาลในท้องที่ภูมิภาค จึงมีเขตอำนาจครอบคลุมท้องที่ทั่วราชอาณาจักร เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนอยู่ในท้องที่ต่างจังหวัด โดยโจทก์ในคดีแพ่งสามารถยื่นคำฟ้องต่อศาลจังหวัดที่จำเลยมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาล หรือต่อศาลจังหวัดที่มูลคดีเกิดขึ้นในเขตศาล ส่วนโจทก์ในคดีอาญาสามารถยื่นคำฟ้องต่อ ศาลจังหวัดในเขตท้องที่ที่ความผิดเกิดขึ้น อ้างหรือเชื่อว่าได้เกิดขึ้น หรือจำเลยมีที่อยู่หรือถูกจับได้ หรือท้องที่ที่เจ้าพนักงานทำการสอบสวนจำเลยก็ได้

- ศาลภาษีอากรกลาง

ศาลภาษีอากรกลาง จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรกลาง และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. 2528 มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีภาษีอากร ซึ่งมีลักษณะพิเศษแตกต่างจากคดีแพ่งทั่วไป เพราะเป็นข้อพิพาทระหว่างเอกชนกับรัฐอันเนื่องมาจากการเก็บภาษีอากรการอุทธรณ์ในคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลภาษีอากรให้อุทธรณ์ไปยังศาลฎีกา ไม่ต้องผ่านศาลอุทธรณ์ ประกอบกับได้รับการพิจารณาโดยผู้พิพากษาที่มีความรู้ความเข้าใจในปัญหาทางด้านภาษีอากรโดยเฉพาะ จึงทำให้การพิจารณาคดีภาษีอากรเป็นไปได้อย่างสะดวกรวดเร็ว

- ศาลล้มละลายกลาง

ศาลล้มละลายกลาง จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ.2542 มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีล้มละลายตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 ที่ไม่ใช่คดีอาญา รวมไปถึงมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีล้มละลายด้วย ทั้งนี้เนื่องจากการพิจารณาคดีล้มละลายและการฟื้นฟูกิจการเป็นเรื่องละเอียดอ่อน และมีความซับซ้อนแตกต่างจากคดีแพ่งทั่วไปและเนื่องจากศาลล้มละลายมีเขตอำนาจตลอดกรุงเทพมหานคร ยังไม่ได้เปิดทำการในท้องที่ภูมิภาค ศาลล้มละลายกลางจึงมีเขตอำนาจทั่วราชอาณาจักร เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนอยู่ในท้องที่ต่างจังหวัด โดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายฯ บัญญัติให้สามารถยื่นคำฟ้องหรือคำร้องขอต่อศาลจังหวัด ซึ่งลูกหนี้มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลหรือประกอบธุรกิจอยู่ในเขตได้ และอยู่ในดุลพินิจของศาลล้มละลายกลางว่าเห็นสมควรจะพิจารณาคดีพิพากษาคดี ณ ศาลจังหวัดท้องที่นั้น หรือ ณ ศาลล้มละลายกลาง ทั้งนี้ ศาลล้มละลายกลางอาจขอให้ศาลจังหวัดท้องที่ที่มีการยื่นคำฟ้องหรือคำร้องไว้ หรือศาลจังหวัดอื่นดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ไม่ใช่การวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทแห่งคดีได้ตามความจำเป็น

• ศาลแรงงานกลาง และศาลแรงงานภาค 1 - 9

ศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษที่พิจารณาคดีแรงงาน จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาพิพากษาคดีแรงงาน พ.ศ. 2522 เปิดทำการเมื่อวันที่ 23 เมษายน 2523 มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีเกี่ยวกับการจ้างแรงงาน สิทธิหน้าที่ตามกฎหมายแรงงาน เป็นการอำนวยความสะดวกด้านแรงงานแก่นายจ้างและลูกจ้างซึ่งเป็นประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ การพิจารณาพิพากษาคดีแรงงานมีความแตกต่างจากอรรถคดีทั่วไปโดยจะใช้วิธีไกล่เกลี่ยและระงับข้อพิพาทเป็นหลัก แต่หากคู่กรณีคือ นายจ้างกับลูกจ้าง ไม่สามารถตกลงกันได้ ศาลจะพิจารณาคัดสินชี้ขาดตามบัญญัติแห่งกฎหมาย การพิพากษาคดีนอกจากจะมีผลต่อคู่ความในคดีโดยตรงแล้ว ยังเป็นรากฐานในการสร้างแนวความคิดและบรรทัดฐานทางสังคม อันส่งผลต่อการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจของประเทศชาติโดยรวม การดำเนินงานของศาลแรงงานกลางจึงนับได้ว่ามีส่วนสำคัญยิ่งต่อการสร้างความมั่นคงและความเจริญทางด้านเศรษฐกิจของชาติ ศาลแรงงานมีเจตนารมณ์ให้การพิจารณาพิพากษาคดีแรงงานเป็นไปอย่างประหยัด สะดวก รวดเร็ว และเที่ยงธรรม โดยคำนึงถึงหลักการคุ้มครองแรงงาน สวัสดิภาพแรงงาน แรงงานสัมพันธ์ การสร้างความเป็นธรรมในสังคมแรงงาน

รวมถึงการส่งเสริมการผลิต การค้าและอุตสาหกรรมของประเทศอีกด้วย โดยการพิจารณาคดีประกอบด้วยผู้พิพากษา 3 ฝ่าย คือ ผู้พิพากษาซึ่งเป็นข้าราชการฝ่ายตุลาการ ผู้พิพากษาสมทบฝ่ายนายจ้าง และผู้พิพากษาสมทบฝ่ายลูกจ้าง จำนวนฝ่ายละเท่าๆ กัน ร่วมเป็นองค์คณะกรรมการพิจารณาพิพากษาคดี

1.2 ศาลชั้นอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ และศาลอุทธรณ์ภาค 1 - 9

ศาลชั้นอุทธรณ์ เป็นศาลสูงถัดจากศาลชั้นต้น ซึ่งมีอำนาจพิจารณาพิพากษาบรรดาคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้นที่อยู่ในเขตอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการอุทธรณ์ รวมทั้งมีอำนาจพิจารณาคำสั่งอื่นๆ เช่น มีคำสั่งเกี่ยวกับการขอประกันตัวในคดีอาญาและการขอทุเลาการบังคับในคดีแพ่ง เป็นต้น การพิจารณาของศาลชั้นอุทธรณ์มีองค์คณะประกอบด้วยผู้พิพากษาอย่างน้อย 3 คน และมีลักษณะเป็นการตรวจสอบหรือทบทวนคำพิพากษาของศาลชั้นต้นมิใช่เป็นการพิจารณาคดีใหม่ นอกจากนี้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 219 วรรค 3 ได้บัญญัติให้ศาลอุทธรณ์มีอำนาจพิจารณาและวินิจฉัยคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งและเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น

1.3 ศาลฎีกา

ศาลฎีกา เป็นศาลยุติธรรมชั้นสูงสุดมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์แล้วแต่กรณีตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการฎีกา และมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้นโดยตรงต่อศาลฎีกาไม่ต้องผ่านศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาค ตามกฎหมายเฉพาะ เช่น คดีแรงงาน คดีภาษีอากร คดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ คดีล้มละลายเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการ เป็นต้น และคดีที่กฎหมายอื่นบัญญัติให้ศาลฎีกามีอำนาจพิจารณาพิพากษา รวมทั้งมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดหรือสั่งคำร้องคำขอที่ยื่นต่อศาลฎีกาตามกฎหมาย คำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลฎีกาเป็นที่สุดท้ายตาม พระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 23 และมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดคดีที่ศาลฎีกามีอำนาจวินิจฉัยได้ตามกฎหมายเฉพาะโดยมีประธานศาลฎีกาซึ่งเป็นประมุขของตุลาการศาลยุติธรรมเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด

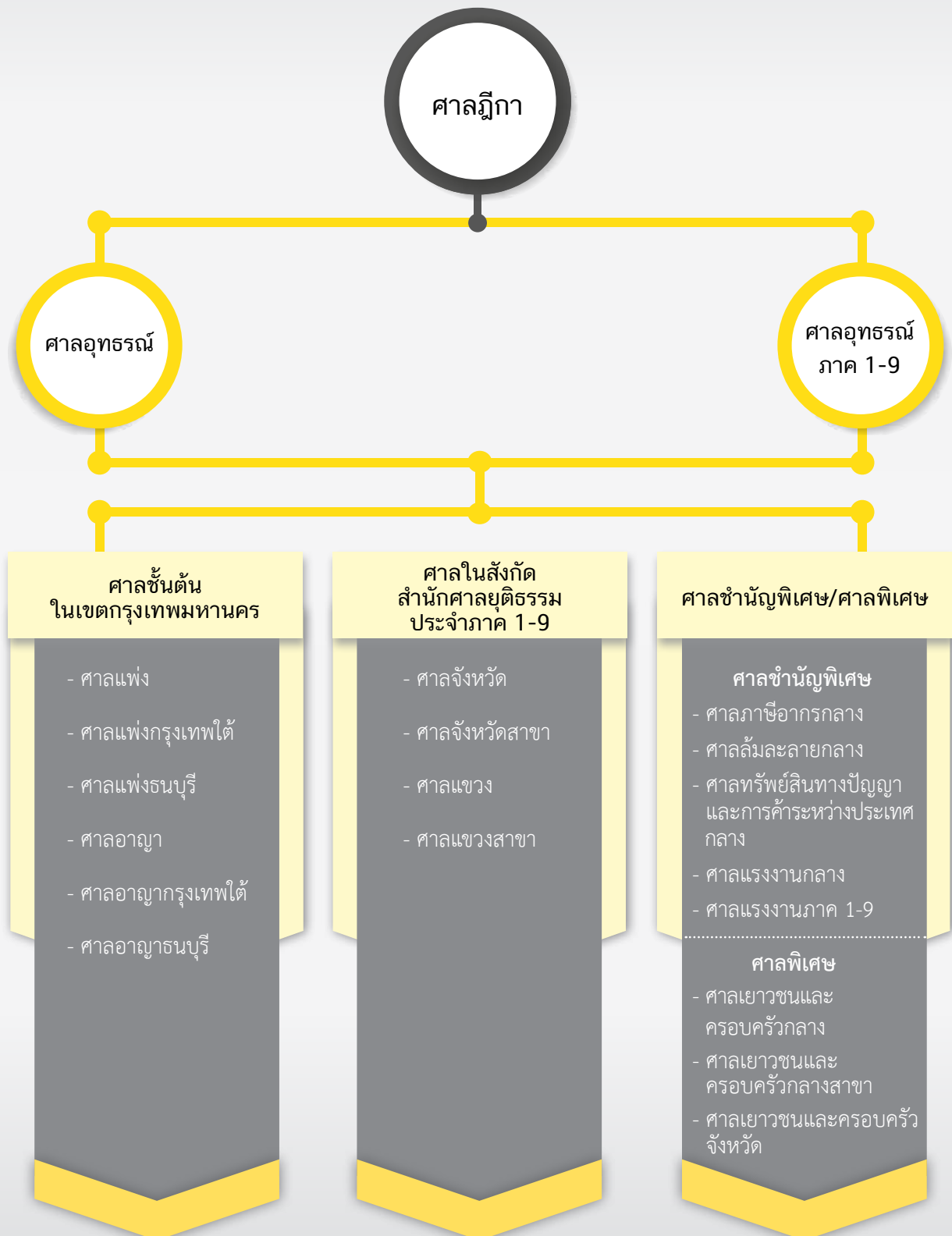
ศาลฎีกามีเพียงศาลเดียวตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร องค์คณะพิจารณาพิพากษาคดีประกอบด้วยผู้พิพากษา

อย่างน้อย 3 คน ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 27 แต่หากคดีใดมีปัญหาสำคัญ เมื่อประธานศาลฎีกาเห็นว่าควรให้วินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกา ประธานศาลฎีกามีอำนาจสั่งให้นำปัญหาดังกล่าวเข้าสู่การวินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่ หรือเมื่อเป็นกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติเป็นการเฉพาะว่าให้คดีเรื่องใดวินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 140 วรรคสอง ที่ประชุมใหญ่

ศาลฎีกาประกอบด้วยผู้พิพากษาศาลฎีกาทุกคน ซึ่งอยู่ปฏิบัติหน้าที่ในวันที่มีการจัดประชุมใหญ่ แต่ทั้งนี้ ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้พิพากษาศาลฎีกาทั้งหมด นอกจากผู้พิพากษาศาลฎีกาซึ่งทำหน้าที่วินิจฉัยชี้ขาดคดีแล้ว ศาลฎีกามีกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา ซึ่งทำหน้าที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงและค้นคว้าปัญหาข้อกฎหมาย ตลอดจนช่วยตรวจและแก้ไขปรับปรุงร่างคำพิพากษาศาลฎีกา เพื่อเป็นหลักประกันในด้านความถูกต้อง ความรวดเร็วและความเป็นธรรมแก่ประชาชนและมีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายอื่น

แผนผังโครงสร้างศาลยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

ผู้บริหารศัลยุทธ์กรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

นายดิเรก อิงคินันท์
ประธานศัลยุทธ์กา

นางสาวเพลินจิต ตั้งพุลสกุล
รองประธานศัลยุทธ์กา

นายประเสริฐ โอนพรัตน์วิบูล
รองประธานศัลยุทธ์กา

นายวิระพล ตั้งสุวรรณ
รองประธานศัลยุทธ์กา

นายศิริชัย วัฒนโยธิน
รองประธานศัลยุทธ์กา

นายชีพ จุลมนต์
รองประธานศัลยุทธ์กา

นายวิรัช ชินวินิจกุล
รองประธานศัลยุทธ์กา

อัตราการล้างข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม

อัตราการล้างข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรมจำแนกตามระดับชั้น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

เพศ	ระดับชั้น					รวม
	ชั้น 2 ขึ้นไป	ชั้น 1	ผู้ช่วย ผู้พิพากษา	ผู้พิพากษา อาวุโส	โต๊ะ ยุติธรรม	
ชาย	2,844	27	41	231	9	3,152
หญิง	1,153	16	53	30	-	1,252
รวมทั้งสิ้น	3,997	43	94	261	9	4,404

ที่มา : สำนักคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม

อัตราการล้างข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรมจำแนกตามชั้นศาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

ชั้นศาล	จำนวน (คน)
ศาลฎีกา	122
ศาลอุทธรณ์	591
ศาลชั้นต้น	3,269
ผู้พิพากษาประจำศาล	43
ผู้ช่วยผู้พิพากษา	94
ผู้พิพากษาอาวุโส	261
รวมทั้งสิ้น	4,395

ที่มา : สำนักคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม

2. สำนักงนศนุคิธรรม

ศนุคิธรรมได้แยกเป็นอิสระจกกระทรวงศนุคิธรรมตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม 2543 เป็นต้นมา โดยมีรัฐธรรมนูญแห่งรชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 275 และ พ.ศ. 2550 มาตรา 217 บัญญัติให้ศนุคิธรรมมีหน่วยงนธุรการของศนุคิธรรมที่เป็นอิสระ โดยมีเลขาธิการสำนักงนศนุคิธรรมเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานศนุคิกร ประกอบกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศนุคิธรรม พ.ศ.๒๕๔๓ กำหนดให้สำนักงนศนุคิธรรมเป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงนอิสระ มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงนธุรการของศนุคิธรรม งนส่งเสริมตุลาการและงนวิชาการ เพื่อสนับสนุนและอำนวยความสะดวกแก่ศนุคิธรรม รวมทั้งเสริมสร้างให้การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นไปโดยสะดวก

รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศนุคิธรรม พ.ศ. 2543 และพระธรรมนูญศนุคิธรรมซึ่งได้ใช้บังคับโดยพระราชบัญญัติให้ใช้ธรรมนูญศนุคิธรรม พ.ศ. 2543 เป็นต้น

สำนักงนศนุคิธรรมได้มีการปรับโครงสร้างอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการในสังกัดสำนักงนศนุคิธรรม ให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตามประกาศคณะกรรมการบริหารศนุคิธรรม เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในและกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการในสังกัดสำนักงนศนุคิธรรม (ฉบับที่ 5) มีผลใช้บังคับวันที่ 1 สิงหาคม 2556 โดยแบ่งส่วนราชการภายในออกเป็น ได้แก่

2.1 สำนักสถาบัน กอง และศูนย์

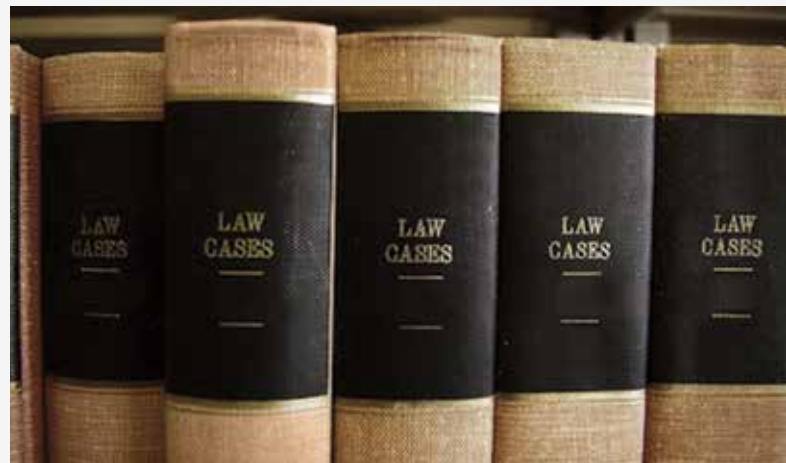
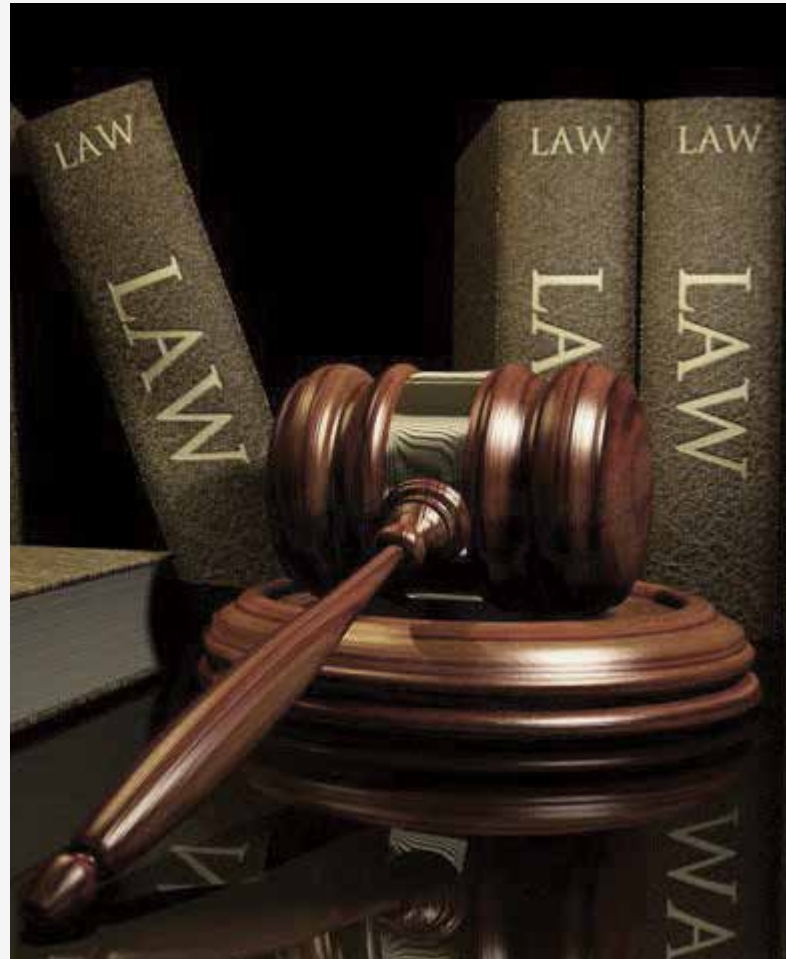
สำนักสถาบัน กอง และศูนย์ เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่สนับสนุนศาลยุติธรรม ส่งเสริมงานตุลาการและวิชาการ ได้แก่ กำหนดนโยบาย แผนงานโครงการงานงบประมาณและการเงินของศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม ส่งเสริม ประสาน และดำเนินการระงับข้อพิพาทโดยการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาท อนุญาโตตุลาการ และการระงับข้อพิพาทโดยทางเลือกอื่น สนับสนุนการดำเนินงานของศาลในด้านวิชาการกฎหมาย และระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวกยุติธรรมแก่ประชาชน เทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนจัดหาครุภัณฑ์ ที่ดิน อาคารสถานที่ และบ้านพักของศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมงานบริหารงานบุคคลและพัฒนาข้าราชการ ฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม

2.2 สำนักศาลยุติธรรมประจำภาค 1 - 9

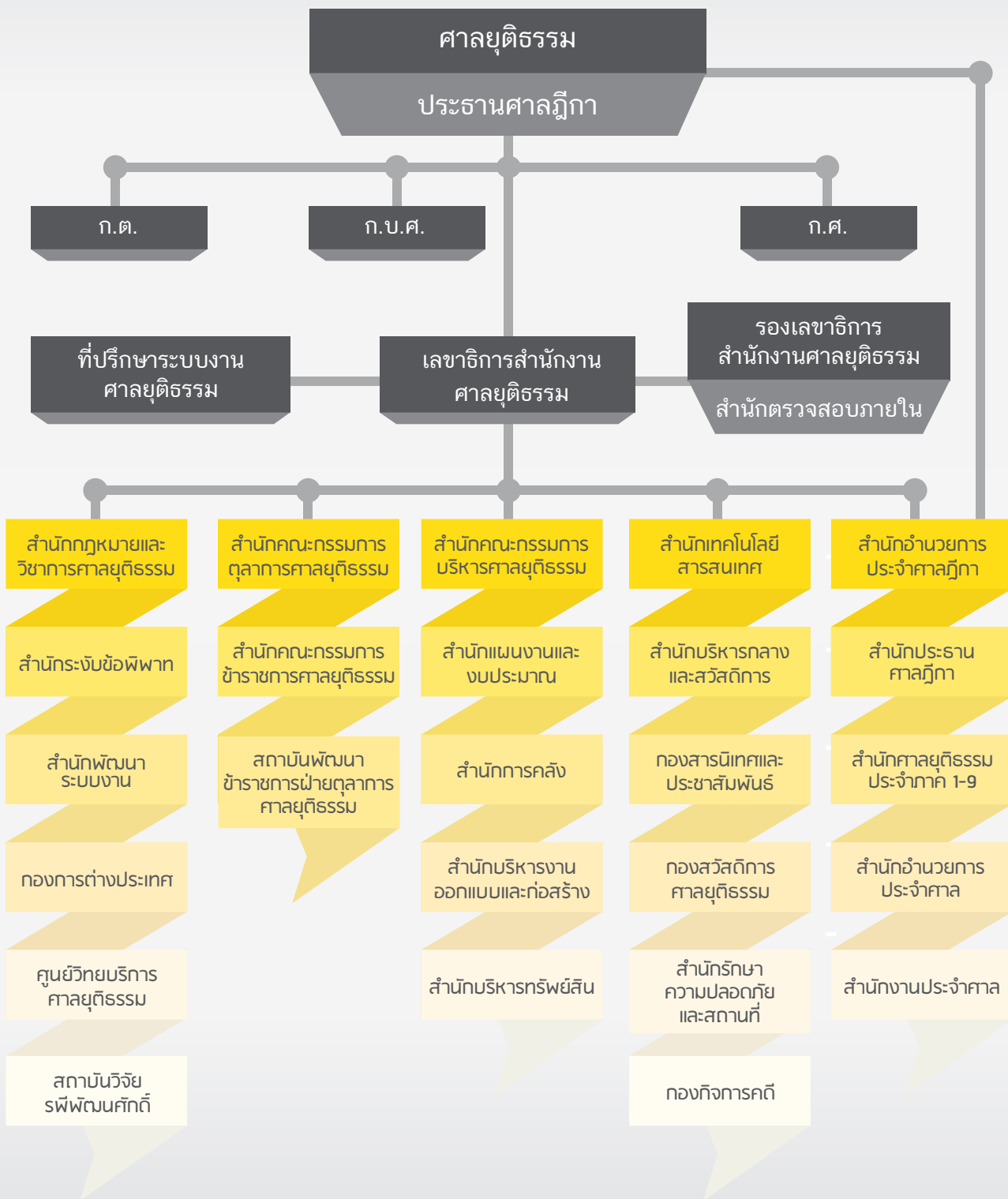
สำนักศาลยุติธรรมประจำภาค 1 - 9 เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่สนับสนุนปฏิบัติงานของสำนักอำนาจการประจำศาลและสำนักงานประจำศาลในเขตของอธิบดี รวมทั้งสนับสนุนงานวิชาการ งานแผนงาน การบริหารงบประมาณ งานด้านกฎหมายและเทคโนโลยีสารสนเทศและประสานงานร่วมกับหน่วยงานส่วนกลางและศาลในสังกัด

2.3 สำนักอำนาจการประจำศาลและสำนักงานประจำศาล

สำนักอำนาจการประจำศาลและสำนักงานประจำศาล เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนงานศาลในด้านบริหารจัดการและด้านวิชาการ เพื่อสนับสนุนการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรม รวมทั้งนำการระงับข้อพิพาททางเลือกมาใช้ นอกเหนือจากการพิจารณาพิพากษาคดี ตลอดจนสนับสนุนงานด้านวิชาการ แผนงาน การบริหารงบประมาณ และพัฒนาเทคโนโลยีรวมถึงประสานงานร่วมกับสำนักศาลยุติธรรมประจำภาค

แผนผังโครงสร้างสำนักงานศาลยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

หมายเหตุ : ข้อมูล ณ วันที่ 29 ก.ค. 58
ที่มา : กองสารนิเทศและประชาสัมพันธ์ สำนักงานศาลยุติธรรม

ผู้บริหารสำนักงานศาลยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

นายภัทรศักดิ์ วรรณแสง
เลขาธิการ
สำนักงานศาลยุติธรรม

นายสรวิศ เบญจกุล
รองเลขาธิการ
สำนักงานศาลยุติธรรม

นายภพ เอกพานิช
รองเลขาธิการ
สำนักงานศาลยุติธรรม

นางกมลทิพย์ กรวิจิตรกุล
รองเลขาธิการ
สำนักงานศาลยุติธรรม

นางสาวสุวรรณี หลีกาพันธ์
ที่ปรึกษา
ระบบงานศาลยุติธรรม

นางสาวอรภิญญา ดีผดุง
ผู้ตรวจราชการ
สำนักงานศาลยุติธรรม

นางสาวณัชชา วรวัฒนเมธีกุล
ผู้ตรวจราชการ
สำนักงานศาลยุติธรรม

นายบรรเลง แก่นยะกุล
ผู้ตรวจราชการ
สำนักงานศาลยุติธรรม

นายบรรณชาติ เพื่อนโกคา
ผู้ตรวจราชการ
สำนักงานศาลยุติธรรม

นายพรางเพชร สิทธิกุล
ผู้ตรวจราชการ
สำนักงานศาลยุติธรรม

อัตราค่าจ้างข้าราชการศานุฑฑุฑฑุฑ

อัตราค่าจ้างข้าราชการศานุฑฑุฑฑุฑจำแนกตามประเภทและระดับตำแหน่ง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

ประเภทและระดับตำแหน่ง	จำนวน (คน)
ประเภทบริหาร	
- ระดับสูง (S2)	7
- ระดับต้น (S1)	2
ประเภทอำนวยการ	
- ระดับสูง (M2)	120
- ระดับต้น (M1)	129
ประเภทวิชาการ	
- ระดับทรงคุณวุฒิ (K5)	1
- ระดับเชี่ยวชาญ (K4)	2
- ระดับชำนาญการพิเศษ (K3)	609
- ระดับชำนาญการ (K2)	2,135
- ระดับปฏิบัติการ (K1)	1,849
- ระดับทักษะพิเศษ (O4)	-
- ระดับอาวุโส (O3)	5
- ระดับชำนาญงาน (O2)	1,857
- ระดับปฏิบัติงาน (O1)	2,077
รวมทั้งสิ้น	8,793

ที่มา : สำนักคณะกรรมการข้าราชการศานุฑฑุฑฑุฑ สำนักงานศานุฑฑุฑฑุฑ

อัตราการจ้างข้าราชการศาลยุติธรรม

อัตราการจ้างข้าราชการศาลยุติธรรมจำแนกตามอายุ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

เพศ	อายุ (ปี)				รวม
	20-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี	
ชาย	75	822	525	414	1,836
หญิง	299	2,883	2,169	1,606	6,957
รวมทั้งสิ้น	374	3,705	2,694	2,020	8,793

ที่มา : สำนักคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม

อัตราการจ้างข้าราชการศาลยุติธรรมจำแนกตามการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

ปีงบประมาณ	ระดับการศึกษา						รวม
	ปริญญาตรี		ปริญญาโท		ปริญญาเอก		
	ในประเทศ	ต่างประเทศ	ในประเทศ	ต่างประเทศ	ในประเทศ	ต่างประเทศ	
พ.ศ. 2558	5,705	15	1,297	8	5	-	7,030

ที่มา : สำนักคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม

อิตรณกณล้งบณรณศนุฑิรรม

อิตรณกณล้งบณรณศนุฑิรรมงณนคณณณอณรณศนุฑิรรม ปรณงณบปรณณ พ.ศ. 2558

ปรณณณและรณดบตณณณง	อณรณศนุฑิรรม (ปี)							รณณ
	นณเกณ 5 ปี	นณเกณ 10 ปี	นณเกณ 15 ปี	นณเกณ 20 ปี	นณเกณ 25 ปี	นณเกณ 30 ปี	30 ปี ช้ณไป	
ปรณณณบรณรณ								
- รณดบสูง (S2)	-	-	1	-	1	2	3	7
- รณดบต้น (S1)	-	-	-	-	-	-	2	2
ปรณณณอณนณณ								
- รณดบสูง (M2)	-	-	-	1	6	29	84	120
- รณดบต้น (M1)	-	-	-	3	13	34	79	129
ปรณณณวณรณ								
- รณดบทรณคณณณ (K5)	-	-	-	-	-	-	1	1
- รณดบเช้ณวณณ (K4)	-	-	-	-	-	1	1	2
- รณดบชณนณณณรณพณรณ (K3)	-	1	41	80	108	129	250	609
- รณดบชณนณณณรณ (K2)	2	279	461	412	453	251	477	2,135
- รณดบปรณบตณณ (K1)	328	863	494	133	21	5	5	1,849
ปรณณณท้ณไป								
- รณดบทกษณพณรณ (O4)	-	-	-	-	-	-	-	-
- รณดบอณวณ (O3)	-	-	-	-	1	2	2	5
- รณดบชณนณณณ (O2)	-	236	394	502	248	162	315	1,857
- รณดบปรณบตณณ (O1)	643	1,104	218	69	22	5	16	2,077
รณณท้ณล้ณ	973	2,483	1,609	1,200	673	620	1,235	8,793

ท้ณ : สำนักคณน-คณณณณบณรณศนุฑิรรม สำนักงนศนุฑิรรม

งบประมาณ
ที่สำนักงานศาลยุติธรรมได้รับ

1

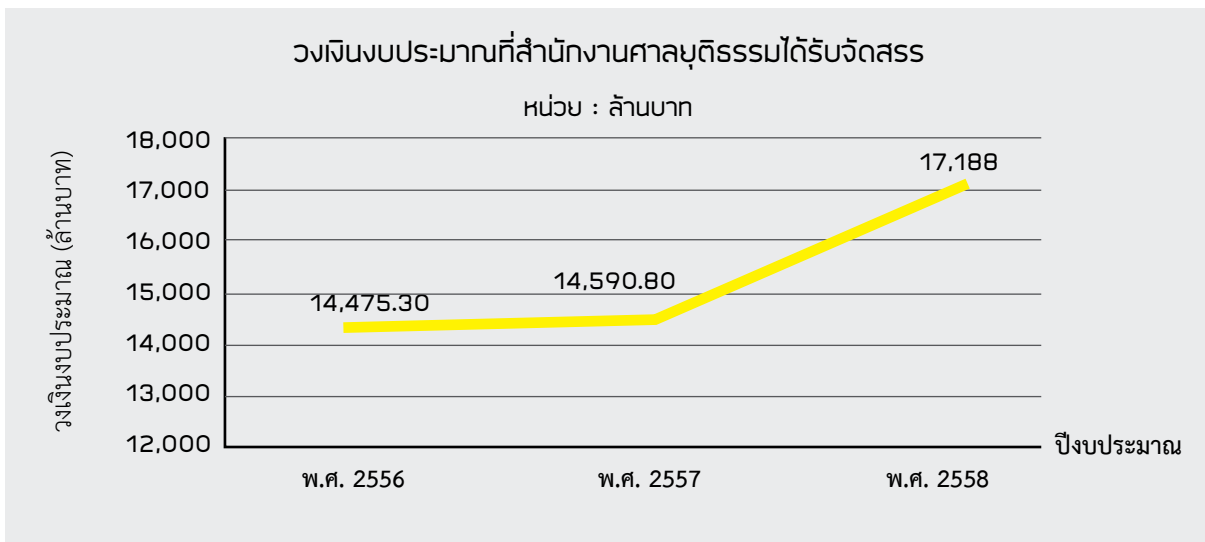
งบประมาณที่สำนักงานศาลยุติธรรมได้รับ

สำนักงานศาลยุติธรรมเสนองบประมาณรายจ่ายต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อจัดสรรให้แก่สำนักงานศาลยุติธรรมตามที่ปรากฏในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	วงเงินงบประมาณ ของประเทศ (ล้านบาท)	วงเงินงบประมาณที่สำนักงานศาลยุติธรรมได้รับจัดสรร		
		จำนวนเงิน (ล้านบาท)	ร้อยละ... ของงบประมาณ ประเทศ	เพิ่ม(+)/ลด(-) จากปีงบประมาณ ก่อนหน้า (%)
พ.ศ. 2556	2,400,000	14,475.30	0.60	6.69
พ.ศ. 2557	2,525,000	14,590.80	0.57	0.81
พ.ศ. 2558	2,575,000	17,188.00	0.56	17.80

ที่มา : เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556-2558 (เล่มที่ 10)

เสริมสร้างการอำนวยความสะดวก
ให้มีมาตรฐานระดับสากล

2

เสริมสร้างการอำนวยความสะดวก ให้มีมาตรฐานระดับสากล

1. เสริมสร้างมาตรฐานการพิจารณาพิพากษาคดีเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

การอำนวยความสะดวกเพื่อประโยชน์สุขของประเทศชาติและประชาชน โดยการพิจารณาพิพากษาคดีตามกฎหมาย เป็นเป้าหมายสูงสุดและเป็นภารกิจหลักของศาลยุติธรรม ซึ่งต้องดำเนินการภายใต้สภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจ การเมือง และความเจริญ

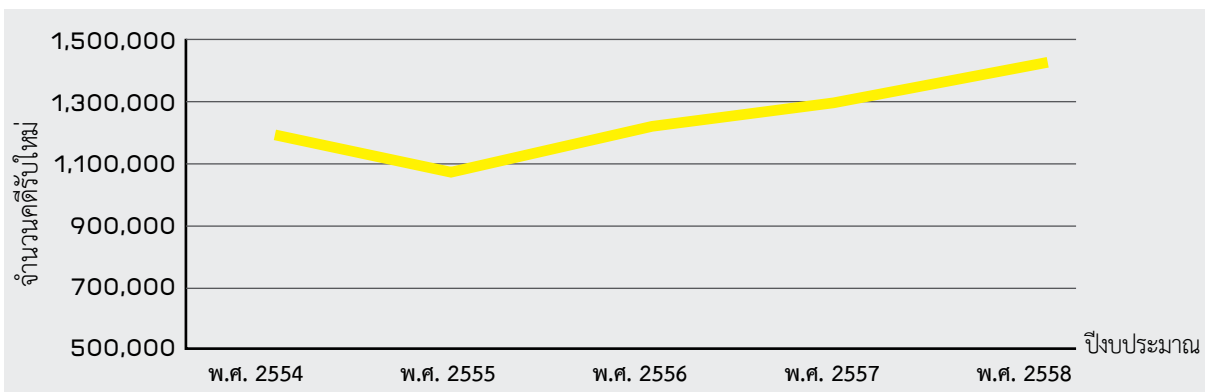
ก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมมีแนวโน้มที่จะมีความขัดแย้งและซับซ้อนสูงขึ้น ปริมาณคดีที่เข้าสู่ศาลยุติธรรมชั้นต้นมีแนวโน้มสูงขึ้นเช่นเดียวกัน พิจารณาจากสถิติปริมาณคดีรับใหม่ที่เข้าสู่การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรม ต่อเนื่องย้อนหลัง 5 ปี นับแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 – 2558 ปรากฏตามตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 แสดงปริมาณคดีรับใหม่ที่เข้าสู่ศาลยุติธรรมทั่วราชอาณาจักร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 – 2558

ปีงบประมาณ/ชั้นศาล	พ.ศ. 2554	พ.ศ. 2555	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2557	พ.ศ. 2558
ศาลฎีกา	16,542	13,294	15,605	12,482	11,987
ศาลชั้นอุทธรณ์	48,145	45,855	48,284	46,925	47,188
ศาลชั้นต้น	1,064,792	1,035,123	1,187,573	1,243,860	1,331,086
รวม	1,129,479	1,094,272	1,251,461	1,303,267	1,390,261

ที่มา : กลุ่มระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

แผนภูมิที่ 1.1 แสดงปริมาณคดีรับใหม่ที่เข้าสู่ศาลยุติธรรมทั่วราชอาณาจักร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 – 2558

ที่มา : กลุ่มระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า นับตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 ศาสนาพุทธมีปริมาณคดีรับใหม่ที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลชั้นต้นเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 มีปริมาณคดีรับใหม่เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 คิดเป็นร้อยละ 7.01

ศาลยุติธรรมมุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการพิจารณาคดี และพัฒนาระบบงานธุรการของศาล เพื่อเสริมสร้างมาตรฐานการพิจารณาพิพากษาคดีในแต่ละชั้นศาล ซึ่งจะส่งผลให้การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนเป็นไปด้วยความรวดเร็ว เป็นธรรม และมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในสากล โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ศาลยุติธรรมได้ดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

1.1 เสริมสร้างมาตรฐานการพิจารณาพิพากษาคดีในศาลสูง

ศาลฎีกา มีภารกิจในการวินิจฉัยชี้ขาดคดีแพ่งและคดีอาญาที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งจากศาลชั้นอุทธรณ์ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการฎีกาแล้ว ศาลฎีกายังประกอบด้วยแผนกคดีพิเศษจำนวน 10 แผนก เพื่อวินิจฉัยคดีที่อาศัยความชำนาญพิเศษ ได้แก่ แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว แผนกคดีแรงงาน แผนกคดีภาษีอากร แผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้า

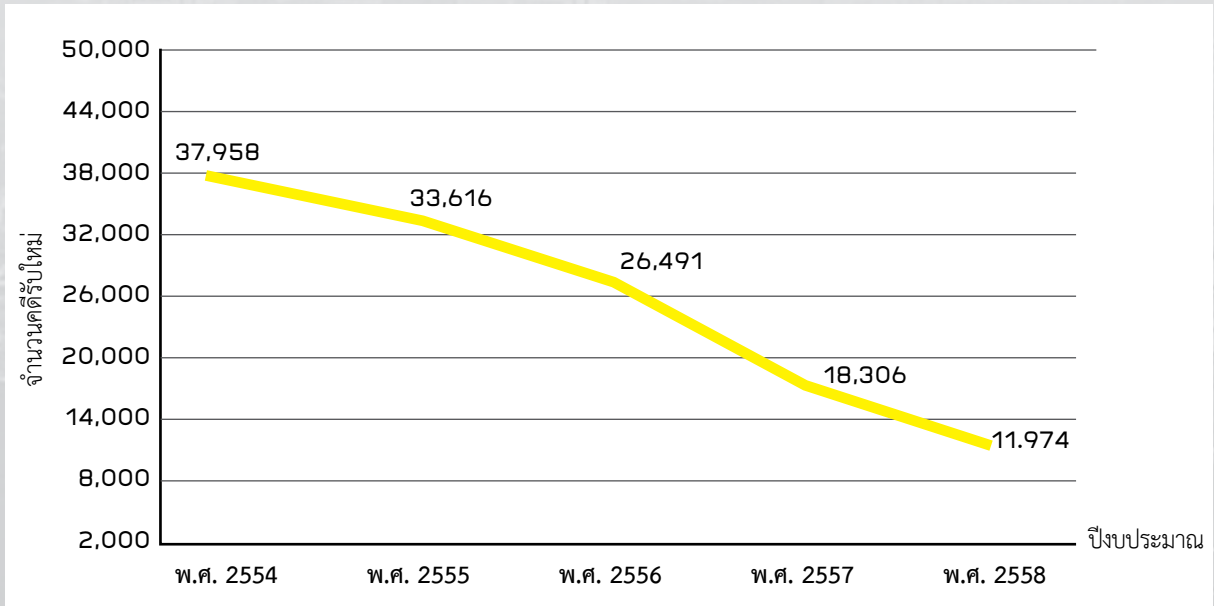
ระหว่างประเทศ แผนกคดีล้มละลาย แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง แผนกคดีพาณิชย์และเศรษฐกิจ แผนกคดีสิ่งแวดล้อม แผนกคดีผู้บริโภค และแผนกคดีเลือกตั้ง

ศาลชั้นอุทธรณ์ ประกอบด้วย ศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาค 1 - 9 มีภารกิจในการวินิจฉัยชี้ขาดคดีแพ่งและคดีอาญาที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ยังมีการจัดตั้งแผนกคดีพิเศษจำนวน 5 แผนก ได้แก่ แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว แผนกคดีสิ่งแวดล้อม แผนกคดีผู้บริโภค แผนกคดีเลือกตั้ง และแผนกคดียาเสพติด ซึ่งแผนกคดียาเสพติดในศาลอุทธรณ์จะเป็นการพิจารณาในระบบ 2 ชั้นศาล (Two-tier System) คือ คดียาเสพติดที่อุทธรณ์จากศาลชั้นต้น เมื่อศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาแล้วให้ถือเป็นที่สุด

ตลอดระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา ศาลยุติธรรมได้ดำเนินโครงการและกำหนดมาตรการต่างๆ ซึ่งมีผลผลักดันให้กระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีแล้วเสร็จได้เร็วขึ้น และแก้ไขปัญหาที่ค้างคั่งในศาลสูงได้อย่างเป็นรูปธรรม ส่งผลให้คดีที่ค้างพิจารณาที่อยู่ระหว่างดำเนินการในศาลสูงลดลงอย่างชัดเจน ปรากฏตามแผนภูมิที่ 1.2 แสดงปริมาณคดีของศาลฎีกาปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 - 2558 และแผนภูมิที่ 1.3 แสดงปริมาณคดีของศาลชั้นอุทธรณ์ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 - 2558

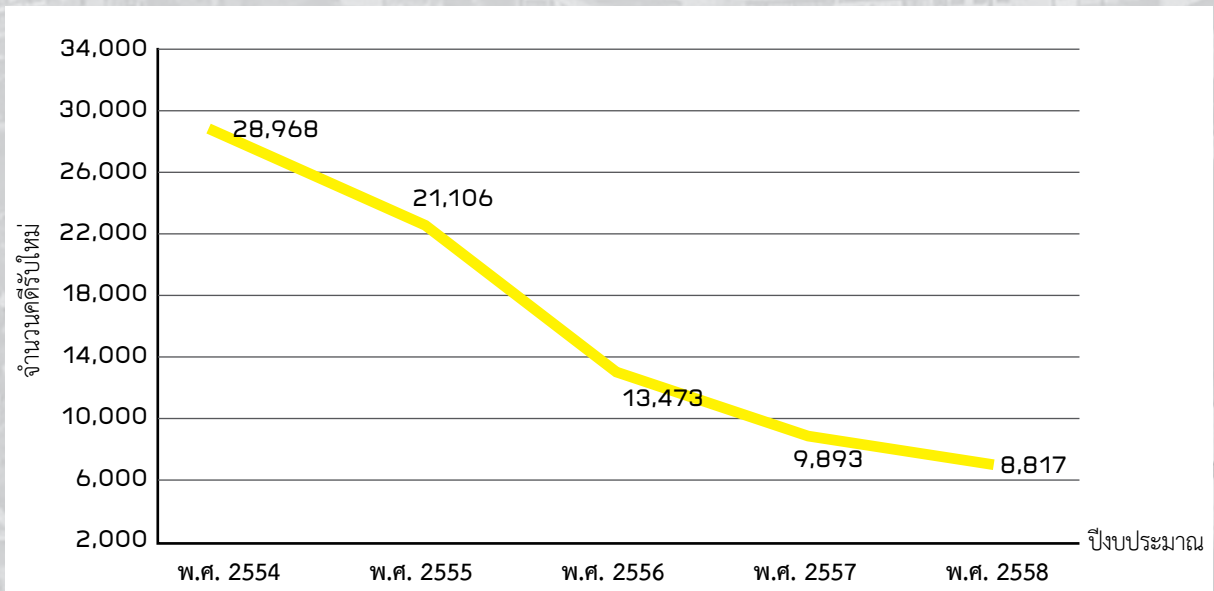

แผนภูมิที่ 1.2 แสดงปริมาณคดีค้างพิจารณาของศาลฎีกา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 - 2558

ที่มา : กลุ่มระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

แผนภูมิที่ 1.3 แสดงปริมาณคดีค้างของศาลชั้นอุทธรณ์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 - 2558

ที่มา : กลุ่มระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

โครงการและมาตรการสำคัญที่ศาสนุติธรรมได้ดำเนินการในงบประมาณ พ.ศ. 2558 เพื่อเสริมสร้างมาตรฐานการพิจารณาพิพากษาคดีในศาลสูง และส่งผลให้คดีค้างลดลง มีดังนี้

1.1.1 การประเมินประสิทธิภาพประสิทธิผลการบริหารจัดการคดีในศาลสูง และมาตรการเปิดทำการศาลนอกเวลาราชการเพื่อเร่งรัดการพิจารณาคดีในศาลสูง

ศาสนุติธรรมได้ดำเนินการประเมินประสิทธิภาพประสิทธิผลการบริหารจัดการคดีในศาลสูงมาอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ได้ดำเนินการปรับปรุงหลักเกณฑ์การประเมินให้เหมาะสมสอดคล้องตามนโยบายประธานศาลฎีกาและแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการพิจารณาพิพากษาคดี และลดปริมาณคดีค้างพิจารณาในศาลสูง ดังนี้

กรณีศาลสูงมีคดีค้างนาน คดีแล้วเสร็จสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดตั้งแต่ร้อยละ 20 จะต้องประกอบด้วยคดีค้างนานไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 เว้นแต่ศาลสูงที่มีคดีค้างนาน เกินกว่า 5 ปี คดีแล้วเสร็จ

สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดตั้งแต่ร้อยละ 20 จะต้องประกอบด้วยคดีค้างนาน ดังนี้

- คดีค้างนานเกิน 5 ปี จะต้องแล้วเสร็จไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
- คดีค้างนานเกิน 4 ปี จะต้องแล้วเสร็จไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
- คดีค้างนานเกิน 3 ปี จะต้องแล้วเสร็จไม่น้อยกว่าร้อยละ 40
- คดีค้างนานเกิน 1 ปี ไม่เกิน 3 ปี จะต้องแล้วเสร็จไม่น้อยกว่าร้อยละ 20

นอกจากนี้ศาสนุติธรรมได้นำมาตรการเปิดทำการศาลนอกเวลาราชการเพื่อเร่งรัดการพิจารณาพิพากษาคดีในศาลสูง ควบคู่ไปกับการประเมินประสิทธิภาพประสิทธิผลการบริหารจัดการคดีในศาลสูง โดยกำหนดประเภทคดีในการพิจารณาพิพากษานอกเวลาราชการ ดังนี้

- การสั่งคำร้องคดีแพ่งและคดีอาญา
  - การสั่งคำร้องขอปล่อยชั่วคราว
  - คดีที่ค้างพิจารณาเป็นเวลานาน
- คดีอาญาที่จำเลยต้องชั่ง คดีเร่ง คดีเร่งรัด คดีเร่งพิเศษ หรือคดีที่ศาลสูงเห็นสมควรให้มีการพิจารณาพิพากษา

- คดีที่อยู่ในความรับผิดชอบของแผนกคดีพิเศษ
- คดีที่คู่ความประสงค์ขอให้ศาลสูงไต่สวน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ศาลสูงที่เปิดทำการศาลนอกเวลาราชการ ได้แก่ ศาลฎีกา สามารถพิจารณาพิพากษาคดีนอกเวลาราชการแล้วเสร็จจำนวน 3,297 คดี (ที่มา : สำนักพัฒนาระบบงาน สำนักงานศาลยุติธรรม)

ผลจากการดำเนินโครงการและมาตรการดังกล่าว ส่งผลให้คดีค้างงานในศาลสูงลดลงอย่างมี

ประสิทธิภาพ ปรากฏดังตารางที่ 1.2 ปริมาณคดีจำแนกตามระยะเวลาค้างของศาลฎีกา ซึ่งจะเห็นได้ว่าปริมาณคดีค้างพิจารณาเกินกว่า 6 เดือนเป็นต้นไป ลดลงอย่างเห็นได้ชัด และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 คดีค้างพิจารณาในภาพรวมลดลงจากปีงบประมาณก่อน คิดเป็นร้อยละ 34.59

ส่วนผลการดำเนินงานของศาลอุทธรณ์ มีปริมาณคดีค้างงานลดลงเช่นกัน ปรากฏดังตารางที่ 1.3 โดยคดีค้างพิจารณาเกินกว่า 3 เดือนเป็นต้นไป ลดลงอย่างเห็นได้ชัด รวมถึงไม่มีคดีค้างพิจารณาเกินกว่า 3 ปี ทั้งนี้ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 คดีค้างพิจารณาในภาพรวมลดลงจากปีงบประมาณก่อน คิดเป็นร้อยละ 10.88

ตารางที่ 1.2 แสดงปริมาณคดีจำแนกตามระยะเวลาค้างพิจารณาของศาลฎีกา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 - 2558

ปีงบประมาณ พ.ศ./ ระยะเวลา	ไม่เกิน 6 เดือน	เกิน 6 เดือน ไม่เกิน 1 ปี	เกิน 1 ปี ไม่เกิน 2 ปี	เกิน 2 ปี ไม่เกิน 3 ปี	เกิน 3 ปี ไม่เกิน 4 ปี	เกิน 4 ปี ไม่เกิน 5 ปี	เกิน 5 ปี	รวม	ลดลงจากปีก่อน	
									จำนวน	ร้อยละ
พ.ศ. 2554	491	11,389	11,174	7,526	4,288	1,953	1,137	37,958	-	-
พ.ศ. 2555	962	8,290	10,176	6,238	4,555	1,822	1,573	33,616	- 4,342	11.44
พ.ศ. 2556	3,676	6,889	6,326	4,932	2,420	1,252	996	26,491	- 7,125	21.20
พ.ศ. 2557	6,648	4,747	3,008	1,971	1,108	517	308	18,307	- 8,184	30.89
พ.ศ. 2558	5,331	2,640	1,502	1,095	777	382	247	11,974	- 6,333	34.59

ที่มา : กลุ่มระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

ตารางที่ 1.3 แสดงปริมาณคดีจำแนกตามระยะเวลาค้ำพิชารณาของศาลอุทธรณ์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 – 2558

ปีงบประมาณ พ.ศ./ ระยะเวลา	ไม่เกิน 3 เดือน	เกิน 3 เดือน ไม่เกิน 6 เดือน	เกิน 6 เดือน ไม่เกิน 1 ปี	เกิน 1 ปี ไม่เกิน 2 ปี	เกิน 2 ปี ไม่เกิน 3 ปี	เกิน 3 ปี ไม่เกิน 4 ปี	เกิน 4 ปี ไม่เกิน 5 ปี	เกิน 5 ปี	รวม	ลดลงจากปีก่อน	
										จำนวน	ร้อยละ
พ.ศ. 2554	2,548	11,800	5,670	6,632	2,093	224	1	0	28,968	-	-
พ.ศ. 2555	2,435	9,731	3,572	4,085	1,101	182	0	0	21,106	- 7,862	27.14
พ.ศ. 2556	2,107	8,652	1,341	1,083	290	0	0	0	13,473	- 7,633	36.17
พ.ศ. 2557	1,922	6,986	664	279	42	0	0	0	9,893	- 3,580	26.57
พ.ศ. 2558	2,915	5,425	394	80	0	0	0	0	8,817	- 1,076	10.88

ที่มา : กลุ่มระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

1.1.2 การเพิ่มประสิทธิภาพการพิจารณาพิพากษาคดีในศาลสูง

• พัฒนาระบบการตรวจสอบสำนวนคดีที่ขึ้นสู่ศาลฎีกา

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ศาลยุติธรรม พัฒนาระบบการตรวจสอบสำนวนคดีเพื่อสนับสนุนการพิจารณาพิพากษาคดีในศาลสูง โดยจัดทำคู่มือแนวทางการตรวจสอบสำนวนคดีที่ขึ้นสู่ศาลฎีกา ทั้งคดีอาญา และคดีแพ่ง เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการพิจารณาตรวจและคัดแยกสำนวนคดีที่ขึ้นสู่ศาลฎีกา สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยมีการดำเนินงานสำคัญจำแนกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1) กำหนดแนวทางและรูปแบบในการจัดทำคู่มือในส่วนสำนวนคดีแพ่ง โดยกำหนดหัวข้อแบ่งออกเป็น 3 หัวข้อ ได้แก่ การตรวจคำคู่ความ สิทธิในการอุทธรณ์ฎีกา และการบังคับคดี และรวบรวมแนวคำพิพากษาศาลฎีกาตามหัวข้อที่กำหนด รวมถึงตรวจสอบความสอดคล้องกันระหว่างเนื้อหาและเลขฎีกาที่อ้างอิง

ในคู่มือ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถนำไปใช้อ้างอิงในการตรวจสอบสำนวนคดีได้

2) กำหนดแนวทางและรูปแบบในการจัดทำคู่มือในส่วนสำนวนคดีอาญา โดยรวบรวมข้อมูลตามหัวข้อที่ได้กำหนดไว้ 5 หัวข้อ ได้แก่ กระบวนการพิจารณาในศาลชั้นต้น สิทธิในการยื่นอุทธรณ์ และกระบวนการพิจารณาในชั้นอุทธรณ์ สิทธิในการยื่นฎีกาและกระบวนการพิจารณาในชั้นฎีกา ศาลชั้นต้นดำเนินการตามประมวลกฎหมายที่กำหนด และอื่นๆ

จากนั้นนำเนื้อหาจากสองส่วนข้างต้น มาจัดทำเป็นคู่มือแนวทางในการตรวจสอบสำนวนคดีที่ขึ้นสู่ศาลฎีกา จำนวน 3,000 เล่ม และส่งให้ผู้พิพากษาทั่วประเทศได้ไว้ใช้ประกอบการปฏิบัติงาน โดยมีหัวข้อหลัก ได้แก่ ขั้นตอนและการปฏิบัติเกี่ยวกับคดีที่ขึ้นสู่ศาลฎีกา การตรวจสอบสำนวนคดี แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการคัดแยกสำนวนคดีแพ่งและคดีอาญา ตัวอย่างรายงานกระบวนการพิจารณาคดีแพ่งและคดีอาญา แบบหนังสือภายนอกคดีแพ่งและคดีอาญา และแบบการตรวจสอบสำนวน

• การบริหารจัดการคดีของศาล ชั้นอุทธรณ์

ศาลชั้นอุทธรณ์มีการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการคดีเพื่อลดปริมาณคดีค้าง โดยจัดประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารในกลุ่มศาลชั้นอุทธรณ์ ได้แก่ ประธานศาลอุทธรณ์ และประธานศาลอุทธรณ์ ภาค 1 – 9 เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ ทั้งนี้ การประชุมมีประเด็นสำคัญด้านการพัฒนาระบบงานของกลุ่มศาลอุทธรณ์ โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมเข้ามาใช้สนับสนุนการปฏิบัติงาน ให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลอันเป็นประโยชน์และใช้งานร่วมกันได้ รวมถึงกำหนดแนวทางในการพัฒนาโปรแกรมจัดเก็บและสืบค้นคำพิพากษา/คำสั่งในกลุ่มศาลอุทธรณ์ เพื่อให้การบริหารจัดการคดีในศาลชั้นอุทธรณ์ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

1.1.3 การส่งเสริมความเข้มแข็งในกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และคดีเลือกตั้ง

• เสริมสร้างศักยภาพในกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 275 กำหนดให้ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีในกรณีที่นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่น ถูกกล่าวหาว่า ร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายนั้น โดยในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 - 2558 มีปริมาณคดีที่เข้าสู่การพิจารณาของศาลฎีกา ดังนี้

ตารางที่ 1.4 แสดงปริมาณคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่เข้าสู่ศาลฎีกา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 - 2558

ข้อหา	ปริมาณคดีที่เข้าสู่การพิจารณาคดีของศาลฎีกา ในปีงบประมาณ พ.ศ.				
	2554	2555	2556	2557	2558
คดีอาญานักการเมือง	13	6	18	35	96

ที่มา : กลุ่มระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

จากตารางที่ 1.4 จะเห็นได้ว่าคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่เข้าสู่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ประกอบกับเป็นคดีที่อยู่ในความสนใจของประชาชน มีความสลับซับซ้อน และมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายฉบับ ศาลยุติธรรมจึงจำเป็นต้องสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และพัฒนาแนวทางการจัดการคดีตามระบบไต่สวน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 มีการดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

1) การสัมมนา เรื่อง การตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ศาลยุติธรรมร่วมกับมูลนิธิคอนราด อาเดนาวร์ (Konrad Adenauer) ประเทศไทย จัดสัมมนาในหัวข้อดังกล่าวขึ้น เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่อยู่ในกระบวนการยุติธรรมและบุคลากรด้านกฎหมายได้รับรู้ถึงบทบาทและหน้าที่ของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง รวมถึงแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนากระบวนการพิจารณาคดีตามที่กฎหมายกำหนดต่อไป

2) พัฒนาระบบการพิจารณาคดีในระบบไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ศาลยุติธรรมจัดสัมมนาเพื่อศึกษาและรวบรวมสภาพปัญหาข้อขัดข้องในกระบวนการพิจารณาคดีระบบไต่สวนจากผู้พิพากษาศาลฎีกา และนำไปกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาข้อขัดข้อง รวมถึงพัฒนาระบบการพิจารณาคดีในระบบไต่สวน เพื่อให้กระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็วและเที่ยงธรรม

ประเด็นสำคัญในการสัมมนา ได้แก่ ความมุ่งหมายของระบบไต่สวนในบริบทของการปฏิรูปการเมืองและในกรอบแนวคิดของรัฐธรรมนูญของไทย ข้อควรพิจารณาเกี่ยวกับระบบไต่สวนโดยทั่วไปในสังคมไทย และมุมมองจากภายนอกองค์กรศาลยุติธรรมเกี่ยวกับปัญหาการคอร์รัปชันในประเทศไทยและ

ความเชื่อมั่นที่มีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

• เสริมสร้างศักยภาพในกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีเลือกตั้ง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 219 วรรคสาม กำหนดให้ศาลฎีกามีอำนาจพิจารณาและวินิจฉัยคดีที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งและการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา และให้ศาลอุทธรณ์มีอำนาจพิจารณาและวินิจฉัยคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น โดยในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 - 2558 มีสถิติคดีเลือกตั้งในศาลฎีกาและศาลอุทธรณ์ปรากฏตามตารางที่ 1.5

ตารางที่ 1.5 แสดงปริมาณคดีเลือกตั้งที่เข้าสู่ศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 - 2558

ศาล	ปีงบประมาณ พ.ศ.	คดีที่เข้าสู่การพิจารณาคดี	คดีแล้วเสร็จ	คดีอยู่ระหว่างการพิจารณา (ณ สิ้นปีงบประมาณ)
ศาลชั้นอุทธรณ์	2556	150	103	47
	2557	193	160	33
	2558	166	162	4
ศาลฎีกา	2556	15	14	1
	2557	229	229	-
	2558	8	8	-

ที่มา : กลุ่มระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

ศาลฎีกาแผนกคดีเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาและวินิจฉัยคดีการเลือกตั้ง โดยเป็นคดีที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งและการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งต้องอาศัยความชำนาญพิเศษในการวินิจฉัยคดี การพิจารณาใช้ระบบไต่สวน และต้องพิจารณาคดีอย่างต่อเนื่อง รวมถึงกระทำโดยเร็วตามที่กฎหมายกำหนด เนื่องจากมีผลกระทบต่อ การเลือกตั้ง สิทธิของผู้สมัครรับเลือกตั้ง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินงานสำคัญในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีเลือกตั้งในศาลฎีกา โดยจัดสัมมนาเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรับส่งเอกสารในคดีเลือกตั้งโดยระบบ Electronic Court ให้แก่ ผู้พิพากษาและผู้ช่วยผู้พิพากษาในศาลฎีกาแผนกคดีเลือกตั้ง และผู้พิพากษาในศาลชั้นอุทธรณ์ ในการสัมมนาได้มีการอภิปรายเกี่ยวกับการพิจารณาเลือกตั้งในระบบไต่สวน การพิจารณาคดีด้วยระบบ Electronic Court รวมถึงการนำมาใช้ และการป้องกันการรับ-ส่งไฟล์คำพิพากษาให้มีความรัดกุมมากขึ้น ทั้งนี้ การนำเทคโนโลยีมาใช้สนับสนุนการพิจารณาพิพากษาคดีเลือกตั้งในศาลฎีกา จะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการพิจารณาคดีเลือกตั้งในศาลฎีกา ให้มีความเป็นธรรมและรวดเร็วตามที่กำหนด

1.1.4 การเสริมสร้างมาตรฐานการพิจารณาคดีในศาลชั้นอุทธรณ์ในคดีผู้บริโภคร

• การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์การร่างคำพิพากษาคดีผู้บริโภคร ในศาลชั้นอุทธรณ์ สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดประชุมในหัวข้อดังกล่าวขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้

ศาลชั้นอุทธรณ์ทั้ง 10 แห่ง มีหลักเกณฑ์การจัดทำร่างคำพิพากษาคดีผู้บริโภครที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ผลจากการประชุมดังกล่าวได้นำมาสรุปเป็นแนวทางในการกำหนดหลักเกณฑ์การร่างคำพิพากษาคดีผู้บริโภคร อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานต่อไป

• การกำหนดแนวทางการบริหารจัดการคดีของศาลชั้นอุทธรณ์ในคดีผู้บริโภคร เพื่อเป็นการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการคดีผู้บริโภครในศาลชั้นอุทธรณ์ ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ศาลยุติธรรมจึงจัดประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกันระหว่างศาลชั้นอุทธรณ์ทั้ง 10 แห่ง โดยมีการอภิปรายในประเด็นปัญหาอันเกิดจากข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคร พ.ศ. 2551 และตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน พร้อมทั้งสรุปเป็นแนวทางปฏิบัติในคดีผู้บริโภครที่เป็นมาตรฐานร่วมกันในศาลชั้นอุทธรณ์

ตารางที่ 1.6 แสดงปริมาณคดีผู้บริโภคที่ขึ้นสู่การพิจารณาคดีของศาลอุทธรณ์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 - 2558

ข้อหา	ปริมาณคดีที่ขึ้นสู่การพิจารณาคดีของศาลอุทธรณ์ ในปีงบประมาณ พ.ศ.				
	2554	2555	2556	2557	2558
คดีผู้บริโภค	13	6	18	35	96

ที่มา : กลุ่มระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

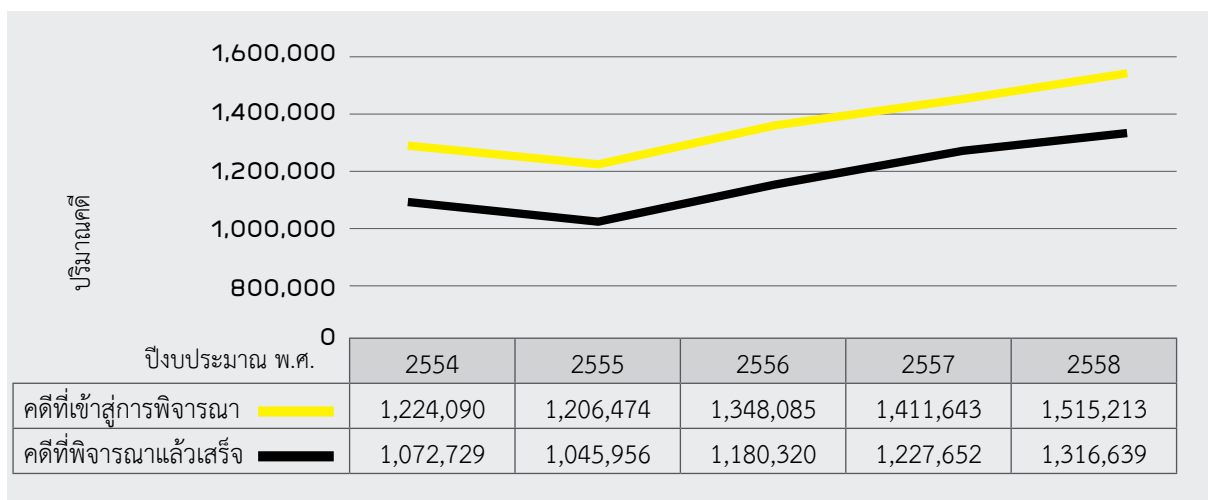

1.2 เสริมสร้างมาตรฐานการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลชั้นต้น

ศาลชั้นต้นทั่วประเทศจำนวน 244 แห่ง ซึ่งมีภารกิจแตกต่างกันตามที่กฎหมายกำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ จำแนกได้เป็นกลุ่มใหญ่ๆ คือ กลุ่มศาลจังหวัด กลุ่มศาลแขวง กลุ่ม

ศาลเยาวชนและครอบครัว กลุ่มศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษ และกลุ่มศาลชั้นต้นในกรุงเทพ (รายชื่อศาลปรากฏตามเอกสารภาคผนวก) สถิติคดีของศาลชั้นต้นทั่วประเทศอาญาจักร และแนวโน้มของปริมาณคดีที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลชั้นต้น ปรากฏข้อมูลดังแผนภูมิที่ 1.4 ดังนี้

แผนภูมิที่ 1.4 แสดงปริมาณคดีศาลชั้นต้นทั่วประเทศ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 - 2558

ที่มา : กลุ่มระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

จากแผนภูมิข้างต้น ศาลยุติธรรมจึงต้องดำเนินการเสริมสร้างมาตรฐานการพิจารณาคดี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการอำนวยความยุติธรรม และสามารถลดปริมาณคดีค้างพิจารณาได้เพิ่มมากขึ้น โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 มีการดำเนินงานสำคัญจำแนกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1.2.1 เสริมสร้างประสิทธิภาพประสิทธิผลระบบการพิจารณาพิพากษาคดีในศาลชั้นต้นทั่วประเทศ

1.2.2 เสริมสร้างความเข้มแข็งในกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีเยาวชนและครอบครัว

1.2.3 ส่งเสริมและพัฒนาการอำนวยความสะดวกธรรมในศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษให้มีมาตรฐานระดับสากล และศูนย์กลางทางวิชาการด้านกฎหมายและคดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ

1.2.1 เสริมสร้างประสิทธิภาพประสิทธิผลระบบการพิจารณาพิพากษาคดีในศาลชั้นต้นทั่วประเทศ

1) เปิดทำการศาลนอกเวลาราชการในศาลชั้นต้น

ศาลยุติธรรมได้เปิดทำการศาลนอกเวลาราชการ เพื่อเร่งรัดการพิจารณาพิพากษาคดี และลดปริมาณคดีค้างในศาลชั้นต้น โดยในปีงบประมาณ

ศาลยุติธรรมได้กำหนดแนวทางการดำเนินโครงการเปิดทำการศาลนอกเวลาราชการเพื่อเร่งรัดการพิจารณาพิพากษาคดี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 สำหรับศาลชั้นต้น และมีศาลชั้นต้นเปิดทำการศาลนอกเวลาราชการ จำนวน 111 ศาล จากจำนวนศาลชั้นต้นทั้งหมด 166 ศาล คิดเป็นร้อยละ 67.68 สามารถพิจารณาพิพากษาคดีนอกเวลาราชการแล้วเสร็จ จำนวน 140,576 คดี

ซึ่งไม่รวมถึงศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง และศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัด

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 คดีค้างนานเกินกว่า 1 ปีเป็นต้นไป ลดลงอย่างเห็นได้ชัด ปรากฏตามตารางที่ 1.7 แสดงปริมาณคดีจำแนกตามระยะเวลาค้างพิจารณาของศาลชั้นต้น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 – 2558

ตารางที่ 1.7 แสดงปริมาณคดีจำแนกตามระยะเวลาค้างพิจารณาของศาลชั้นต้น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 – 2558

ศาล	ปีงบประมาณ พ.ศ./ ระยะเวลา	ไม่เกิน 6 เดือน	เกิน 6 เดือน ไม่เกิน 1 ปี	เกิน 1 ปี ไม่เกิน 2 ปี	เกิน 2 ปี ไม่เกิน 3 ปี	เกิน 3 ปี ไม่เกิน 4 ปี	เกิน 4 ปี ไม่เกิน 5 ปี	เกิน 5 ปี	รวม
ศาลชั้นต้น ทั่วราชอาณาจักร	พ.ศ. 2554	134,456	20,668	11,968	2,820	925	336	172	171,345
	พ.ศ. 2555	127,334	18,358	10,476	2,942	886	302	212	160,510
	พ.ศ. 2556	138,153	18,398	8,411	1,888	592	197	135	167,774
	พ.ศ. 2557	156,712	17,021	7,834	1,829	452	155	150	184,153
	พ.ศ. 2558	172,136	18,668	6,379	980	244	83	84	198,574

ที่มา : กลุ่มระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

2) การพัฒนากระบวนการพิจารณาคดีแบบกลุ่ม (Class Actions)

ศาลยุติธรรมร่วมกับคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอให้เพิ่มเติมบทบัญญัติในประมวลวิธีพิจารณาความแพ่ง กำหนดให้มี หมวด 4 การดำเนินคดีแบบกลุ่ม มาตรา 222/1 ถึงมาตรา 222/49 และได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 26) พ.ศ. 2558 ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 8 เมษายน 2558 มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด 240 วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

การดำเนินคดีแบบกลุ่มในคดีหลายประเภทที่มีสมาชิกกลุ่มจำนวนมาก ได้แก่ คดีละเมิด คดีผิดสัญญา คดีเรียกร้องสิทธิตามกฎหมายต่างๆ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม การคุ้มครองผู้บริโภค แรงงาน หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และการแข่งขันทางการค้า หากคดีเหล่านี้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขศาลอาจอนุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่มได้ เนื่องจากเป็นวิธีการที่สามารถคุ้มครองผู้เสียหายจำนวนมากในการดำเนินคดีเพียงครั้งเดียว อำนวยความยุติธรรมให้แก่ผู้เสียหายที่ไม่มีความสามารถฟ้องคดีเพื่อเยียวยาความเสียหายได้ด้วยตนเอง ประหยัด

เวลาค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ หลีกเลี่ยงความซ้ำซ้อนในการฟ้องคดีและป้องกันความขัดแย้งของคำพิพากษารวมถึงเป็นมาตรการลดปริมาณคดีที่จะขึ้นสู่ศาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากการเสนอปรับปรุงกฎหมายข้างต้นแล้ว ศาลยุติธรรมได้จัดทำร่างข้อกำหนดประธานศาลฎีกาว่าด้วยการดำเนินคดีแบบกลุ่ม ตามที่มาตรา 222/2 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง กำหนดไว้ว่าให้ประธานศาลฎีกาออกข้อกำหนดใดๆ ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในหมวดดังกล่าว เพื่อให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาหรือการบังคับคดีเป็นไปโดยสะดวก รวดเร็ว และเที่ยงธรรม ตามความเหมาะสมสำหรับคดีบางประเภท ข้อกำหนดดังกล่าวคาดว่าจะแล้วเสร็จและประกาศใช้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

1.2.2 เสริมสร้างความเข้มแข็งในกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีเยาวชนและครอบครัว

นับแต่ที่พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 22 พฤษภาคม 2554 โดยปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิ สวัสดิภาพ และวิธีปฏิบัติต่อเด็ก เยาวชน สตรี และบุคคลในครอบครัว รวมถึงกระบวนการพิจารณาของศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 เป็นช่วงเวลาสำคัญของการพัฒนาและขับเคลื่อนกระบวนการบริหารจัดการคดีและการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรม เพื่อรองรับและปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับศาลเยาวชนและครอบครัวให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการ

หลายประการทั้งในส่วนของการคุ้มครองและป้องกันเด็ก เยาวชน มิให้กระทำความผิด รวมถึงการเยียวยาแก้ไข พื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ได้กระทำความผิด เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้กลับตัวเป็นคนดีไม่หวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก โดยศาลยุติธรรมมีการดำเนินงานสำคัญ จำแนกเป็น 3 ประเด็นใหญ่ ได้แก่

1) การสนับสนุนการบังคับใช้พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553

2) การเยียวยา แก้ไข พื้นฟู เด็กและเยาวชนที่ได้กระทำความผิดเพื่อปรับพฤติกรรมมิให้กระทำความผิดซ้ำ

3) การคุ้มครอง พิทักษ์ และป้องกันเด็ก และเยาวชนเพื่อมิให้กระทำความผิด โดยมีรายละเอียดการดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

1) การสนับสนุนการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553

1.1) ประสานความร่วมมือและเสริมสร้างความเข้าใจร่วมกัน เพื่อปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวฯ

ศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศได้ประชุมร่วมกันในประเด็นสำคัญต่างๆ ได้แก่ “แนวทางปฏิบัติและการบังคับใช้พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553” และ “ประชุมผู้ประสานการประชุมจัดทำแผนแก้ไข บำบัด พื้นฟู เด็กหรือเยาวชน” เป็นต้น

1.2) การอบรมและเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในกระบวนการ

ศาลยุติธรรมมุ่งเน้นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจระหว่างผู้ปฏิบัติงาน ในศาลเยาวชน

และครอบครัวทั่วประเทศ ให้มีมาตรฐานในการดำเนินกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีเดียวกัน โดยมีการดำเนินงานสำคัญ ได้แก่ การอบรมและจัดเจ้าหน้าที่ปรึกษากฎหมาย มีผู้เข้ารับการอบรมจำนวน 3,451 คน และการสัมมนาวิชาการผู้พิพากษาหัวหน้าศาลเยาวชนและครอบครัว และผู้พิพากษาสมทบในศาลเยาวชนและครอบครัว โดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนาจำนวน 132 คน

1.3) การศึกษา วิเคราะห์ และกำหนดแนวทางพัฒนาโปรแกรมระบบสารสนเทศสำนวนคดีในศาลเยาวชนและครอบครัว

สำนักงานศาลยุติธรรมร่วมกับคณะที่ปรึกษาจากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในการศึกษา วิเคราะห์ แนวการปฏิบัติงานกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีในศาลเยาวชนและครอบครัวตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาโปรแกรมสารสนเทศสำนวนคดีศาลเยาวชนและครอบครัวต่อไป

2) การแก้ไข บำบัด ฟื้นฟู เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด เพื่อปรับพฤติกรรมมิให้กระทำผิดซ้ำ

2.1) การกำหนดเครื่องมือที่ใช้ดูแลและแก้ไขความประพฤติของเด็กหรือเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม

เป็นมาตรการที่ให้โอกาสเด็กหรือเยาวชนผู้กระทำความผิดได้ปรับปรุงพฤติกรรมของตนเอง และผู้เสียหายได้รับการบรรเทาความเสียหายอย่างเหมาะสม โดยนำคดีเข้าสู่กระบวนการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูในชั้นศาลทั้งก่อนฟ้องคดีและในชั้นพิจารณาคดีด้วยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ได้แก่ เด็กหรือเยาวชนผู้กระทำความผิด ครอบครัวของเด็กหรือเยาวชนผู้กระทำความผิด ครอบครัวของผู้เสียหาย ชุมชน โรงเรียน

นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ซึ่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวฯ ได้กำหนดเครื่องมือคัดกรองเด็กและเยาวชนออกจากกระบวนการยุติธรรมไว้ 3 ขั้นตอน ได้แก่

- มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาก่อนฟ้อง
- มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นพิจารณา
- มาตรการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูก่อนมีคำพิพากษา

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ศาลยุติธรรมได้ดำเนินงานสำคัญโดยใช้เครื่องมือตามมาตรการต่างๆข้างต้น เพื่อคัดกรองและให้โอกาสเด็กกลับคืนสู่สังคมดังนี้

- มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาก่อนฟ้อง เมื่อเด็กและเยาวชนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมโดยอยู่ระหว่างการสอบสวน ก่อนที่จะมีการฟ้องคดี หากเด็กหรือเยาวชนนั้นต้องหาว่ากระทำความผิดคดีที่มีอัตราโทษอย่างสูงให้จำคุกไม่เกินห้าปีไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกมาก่อน เด็กหรือเยาวชนนั้นต้องสำนึกในการกระทำความผิด ผู้อำนวยการสถานพินิจพิจารณาโดยคำนึงถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนแล้วเห็นว่า อาจกลับตนเป็นคนดีโดยไม่ต้องฟ้อง ก็จัดให้มีการประชุมระหว่างเด็กหรือเยาวชน ผู้เสียหาย และบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟู ซึ่งมีข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็กหรือเยาวชน หรือชดเชยความเสียหายของผู้เสียหาย หรือเพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ชุมชนและสังคม หากพนักงานอัยการให้ความเห็นชอบและมีการปฏิบัติตามแผนสำเร็จ พนักงานอัยการจะมีคำสั่งไม่ฟ้องมีผลให้เด็กหรือเยาวชนดังกล่าว จะถูกคัดกรองออกไปจากกระบวนการยุติธรรมโดยเร็วด้วยมาตรการ

พิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา สามารถกลับคืนสู่สังคม และใช้ชีวิตได้อย่างมีบทบาทเชิงสร้างสรรค์

ในกรณีที่กระบวนการตามแผน ไม่ชอบหรือการปฏิบัติตามแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟู ไม่ประสบผลสำเร็จ เด็กหรือเยาวชนนั้นจะต้องกลับ เข้ามาในเส้นทางของกระบวนการยุติธรรมตามปกติ และ เข้าสู่กระบวนการในชั้นศาลต่อไป

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557-2558

การดำเนินการตรวจสอบกระบวนการจัดทำแผนแก้ไข ฟื้นฟูฯ ตามมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาก่อน ฟ้อง มีผลการดำเนินงานดังตารางที่ 1.8

ตารางที่ 1.8 สถิติการจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูและ ผลการปฏิบัติตามแผน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557-2558

ปีงบประมาณ	ตรวจสอบกระบวนการจัดทำแผนแก้ไขฟื้นฟูฯ		รวม
	ไม่ชอบด้วยกฎหมาย	ชอบด้วยกฎหมาย ปฏิบัติตามแผนฯ ครบถ้วน และพนักงาน อัยการสั่งไม่ฟ้อง	
พ.ศ. 2557	2	48	50
พ.ศ. 2558	-	36	36

ที่มา : กลุ่มระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงาน และงบบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

• มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นพิจารณา เป็นเครื่องมือที่ศาลสามารถใช้ คัดกรองเพื่อให้เด็กหรือเยาวชนที่ไม่ควรอยู่ใน กระบวนการยุติธรรม มีโอกาสออกจากกระบวนการ ยุติธรรมและสามารถกลับคืนสู่สังคมและใช้ชีวิตอย่างมี บทบาทเชิงสร้างสรรค์ โดยไม่ต้องทำการพิพากษาคดี ทั้งนี้ มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้น

พิจารณามีกระบวนการเข้าสู่การจัดทำแผนแก้ไขบำบัด ฟื้นฟู จากการร่วมมือกันระหว่างผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายภายใต้ แนวคิดกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ เช่นเดียวกับ มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาชั้นก่อนฟ้อง และในกรณีที่กระบวนการจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟู ไม่สำเร็จ หรือการปฏิบัติตามแผนไม่บรรลุผล เด็กหรือ เยาวชนนั้นต้องกลับเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมปกติต่อไป

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 – 2558

มีผลการดำเนินการตรวจสอบกระบวนการจัดทำแผน แก้ไขฟื้นฟูฯ ตามมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา ในชั้นพิจารณาคดี ดังนี้

ตารางที่ 1.9 สถิติคดีอาญาที่ใช้มาตรการพิเศษแทน การดำเนินคดีอาญาในชั้นพิจารณาคดี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 – 2558

ปีงบประมาณ	เข้าสู่กระบวนการ			
	เข้าสู่ กระบวนการ	ปฏิบัติ ตาม แผน	ปฏิบัติตาม แผน ไม่สำเร็จ	อยู่ระหว่าง ดำเนินการ ตามแผน
พ.ศ. 2557	352	103	35	214
พ.ศ. 2558	805	293	87	425

ที่มา : กลุ่มระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงาน และงบบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

• มาตรการในการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟู เด็กหรือเยาวชนก่อนมีคำพิพากษา ในกรณีที่ศาลเห็นว่า พฤติการณ์แห่งคดียังไม่สมควรจะมีคำพิพากษา ศาลจะมี คำสั่งให้ปล่อยตัวจำเลยชั่วคราว หรือจะส่งตัวไปควบคุม ไว้ยังสถานพินิจแห่งใดแห่งหนึ่งชั่วคราว กำหนดเงื่อนไข เช่น เข้ารับการแก้ไขบำบัดฟื้นฟู รับคำปรึกษาแนะนำ เข้าร่วมกิจกรรมบำบัดหรือกิจกรรมทางเลือก เป็นต้น เพื่อให้เด็กหรือเยาวชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกลับคืน สู่สังคมและใช้ชีวิตอย่างมีบทบาทในเชิงสร้างสรรค์ ทั้งนี้

หากเด็กหรือเยาวชนสามารถปฏิบัติตามคำสั่งศาล ในมาตรการสำเร็จ เด็กหรือเยาวชนจะถูกคัดกรองออกจาก กระบวนการยุติธรรม ศาลจะมีคำสั่งยุติคดีโดยไม่ต้องมี คำพิพากษา และให้ถือว่าสิทธินำคดีอาญามาฟ้องเป็น อันระงับไป

โดยปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 – 2558

มีผลการดำเนินการตรวจสอบกระบวนการจัดทำแผน แก้ไขฟื้นฟูฯ ตามมาตรการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟู เด็กหรือ เยาวชนก่อนมีคำพิพากษา ดังนี้

ตารางที่ 1.10 สถิติคดีอาญาที่ใช้มาตรการแก้ไขบำบัด ฟื้นฟู เด็กหรือเยาวชนก่อนมี คำพิพากษา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 – 2558

ปี งบประมาณ	เข้าสู่กระบวนการ			
	เข้าสู่ กระบวนการ	ปฏิบัติ ตามแผน	ปฏิบัติตาม แผน ไม่สำเร็จ	อยู่ระหว่าง ดำเนินการ ตามแผน
พ.ศ. 2557	6,079	3,113	102	2,864
พ.ศ. 2558	11,675	4,898	303	6,474

ที่มา : กลุ่มระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงาน และงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

2.2) การแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูเด็ก

เยาวชน และครอบครัว

• **โรงพยาบาลตุลาการเฉลิมพระเกียรติ** เป็นหน่วยงานในสังกัดศาลยุติธรรมที่ได้รับการรับรองจากกระทรวงสาธารณสุขให้มีสถานภาพเป็น สถาบันพัฒนานิติจิตเวชเด็ก เยาวชนและครอบครัว และเป็นศูนย์กลางป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็ก เยาวชนและ ครอบครัววิกฤติ นับเป็นโรงพยาบาลเฉพาะทางแห่งแรก ในประเทศไทยที่มีบทบาทหน้าที่สำคัญ ในการรองรับเด็ก

และเยาวชนตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553

โรงพยาบาลตุลาการเฉลิมพระเกียรติ ได้จัดตั้งศูนย์กลางป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็ก เยาวชน และครอบครัววิกฤติ จำนวน 6 ศูนย์ ได้แก่ ศูนย์ฟื้นฟู สมรรถภาพเด็ก เยาวชนและครอบครัว ศูนย์กลาง บริการงานแพทย์ ศูนย์ให้คำปรึกษาปัญหาเด็ก เยาวชน และครอบครัว ศูนย์ชุมชนบูรณาการเด็ก เยาวชน ครอบครัวและชุมชน ศูนย์กลางปฏิบัติธรรมพุทธสถาน ตุลาการเฉลิมพระเกียรติ และศูนย์เครือข่ายติดตามและ ประเมินผล เพื่อทำหน้าที่พัฒนาและรองรับการให้ความรู้ ความเข้าใจและสร้างความเข้มแข็งในการฝึกอบรม 4 ระบบ คือ ระบบสุขภาพ ระบบการศึกษา ระบบการสร้าง อาชีพ และระบบศีลธรรม

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 โรงพยาบาล ตุลาการเฉลิมพระเกียรติได้จัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเพิ่มพูน ทักษะในด้านวิชาชีพ พัฒนาเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม พัฒนาและเสริมสร้างคุณภาพชีวิตด้วยวิธีการชุมชน บำบัด กาย - จิต สังคมบำบัด และทักษะชีวิต ให้แก่ เด็ก เยาวชน และครอบครัว รวมถึงเตรียมความพร้อมเด็กและ เยาวชนก่อนกลับเข้าสู่สังคม ฝึกระวัง และป้องกันกลุ่ม เสี่ยง จำนวนไม่น้อยกว่า 240 ราย เพื่อเยียวยา แก้ไข ฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดและมีปัญหา ตามคำสั่งศาล และปรับพฤติกรรมมิให้กระทำผิดซ้ำ

• ศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศ

จัดกิจกรรมเพื่อแก้ไข บำบัด ฟื้นฟู เด็กและเยาวชน มุ่งเน้น การสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวระหว่าง บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง กับเด็กหรือเยาวชนในครอบครัว เพื่อเสริม สร้างความรู้ความเข้าใจในการเลี้ยงดูบุตรหลานตามหลัก จิตวิทยา และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเด็กและเยาวชนไม่ให้ กลับไปกระทำผิดซ้ำอีก ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 มีผู้เข้าร่วมโครงการที่ศาลเยาวชนและครอบครัว ทั่วประเทศดำเนินการไม่น้อยกว่า 13,655 คน

3) การคุ้มครอง พิทักษ์ และป้องกัน เด็ก และเยาวชนเพื่อมิให้กระทำผิด

3.1) เผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมาย

ให้แก่เด็กและเยาวชนในสถาบันการศึกษา ศาลเยาวชน และครอบครัวได้จัดกิจกรรมรณรงค์เผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมาย ให้แก่ เด็กและเยาวชนในสถาบันการศึกษา โดยมุ่งเน้นกฎหมายที่เด็ก เยาวชน ผู้ปกครอง และครูอาจารย์ควรทราบ พร้อมทั้งจัดทำหนังสือ “รอบรู้ ศาลเยาวชน” เผยแพร่แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ เพื่อป้องกันและยับยั้งมิให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิด และสามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง

นอกจากนี้ ศาลยุติธรรมได้จัดทำ โครงการเยาวชนไทยหัวใจเดียวกัน (Belia Thai Sejewu Sehati) วัตถุประสงค์ของโครงการเพื่อให้เยาวชนที่นับถือ ศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดีของ ศาลยุติธรรม และสิทธิของเด็กและเยาวชน

3.2) เสริมสร้างความสัมพันธ์ใน

ครอบครัว ศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศได้จัด กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีในครอบครัว โดยมีเด็กหรือเยาวชน และผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ “กิจกรรมครอบครัวบำบัดเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” “กิจกรรมสร้างแกนนำเครือข่ายครอบครัวสัมพันธ์” และ “ค่ายอบรมเยาวชนเพื่ออนาคตของชาติ” เป็นต้น จากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ พบว่า ประสบผลสำเร็จในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัวได้อย่างดี ดังนี้

- ผู้ปกครองเข้าใจปัญหา เกิดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง และเข้ามามีส่วนร่วมในการอบรม ลูกหลานที่อยู่ในวัยรุ่น ได้ทำกิจกรรมที่สามารถละลายพฤติกรรมร่วมกันระหว่างผู้ปกครองและเด็กหรือเยาวชน

ได้รับการพัฒนาทางด้านความฉลาดทางอารมณ์ ส่งผลให้เกิดสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกันมากขึ้นเป็นภูมิคุ้มกันต่อการกระทำผิดซ้ำ

- เยาวชนเกิดความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า และมีความสุข ที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเหลือผู้อื่น โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน และอยากเปลี่ยนแปลงตนเอง ให้ดีกว่าเดิม ไม่ใช่ชีวิตด้วยความประมาท เด็กและเยาวชนเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น

- เยาวชนได้รับความรู้ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง การใช้ชีวิตในวัยรุ่น พิษภัยของยาเสพติดและแนวทางป้องกันบำบัดการใช้ยาเสพติด ผิกสมาธิ เพื่อให้พัฒนาการด้านอารมณ์ และมีระเบียบวินัยเพิ่มมากขึ้น

1.2.3 ส่งเสริมและพัฒนาการอำนวยความสะดวก ยุติธรรมในศาลชั้นอุทธรณ์ให้มีมาตรฐานระดับสากล และศูนย์กลางทางวิชาการด้านกฎหมาย และคดีชั้นอุทธรณ์

1) เสริมสร้างมาตรฐานระบบการอำนวยความสะดวก ยุติธรรมในคดีชั้นอุทธรณ์ เพื่อสร้างหลักประกัน ความเป็นธรรมให้กับภาคเศรษฐกิจ สังคม การค้า การลงทุนทั้งในและต่างประเทศ

ศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษเป็นศาลที่จัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ให้ใช้วิธีพิจารณาที่เป็นพิเศษแตกต่างจากศาลยุติธรรมอื่น โดยมีวิธีพิจารณาที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลชั้นต้นนั้นๆ เนื่องจากคดีมีความยุ่งยาก ซับซ้อน และมีลักษณะพิเศษแตกต่างจากคดีทั่วไป ศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษในปัจจุบันมี 13 ศาล ประกอบด้วย ศาลแรงงานกลาง ศาลแรงงานภาค 1 - 9 ศาลภาษีอากรกลาง ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ศาลล้มละลายกลาง

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ศาลชำนาญพิเศษมีสถิติการพิจารณาพิพากษาคดี ดังนี้
ตารางที่ 1.11 สถิติการพิจารณาคดีของศาลชำนาญพิเศษ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

ศาลชำนาญพิเศษ	คดีเข้าสู่ศาลชำนาญพิเศษ	คดีพิจารณาแล้วเสร็จ	คิดเป็นร้อยละ
ศาลแรงงานกลางและศาลแรงงานภาค 1-9	18,046	12,893	71.45
ศาลภาษีอากรกลาง	336	218	64.88
ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ	6,151	5,406	87.89
ศาลล้มละลายกลาง	6,354	4,202	66.13

ที่มา : กลุ่มระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

เนื่องจากศาลชำนาญพิเศษมีความยุ่งยากซับซ้อน และมีลักษณะพิเศษแตกต่างจากคดีทั่วไป อีกทั้งคดีของศาลชำนาญพิเศษยังเป็นคดีที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ ไม่ว่าจะเป็นด้านการค้าหรือการพาณิชย์ระหว่างประเทศ คดีเกี่ยวกับภาษี หรือคดีเกี่ยวกับแรงงานและผู้ประกอบการ ดังนั้น ศาลยุติธรรมจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาการอำนวยความสะดวกโดยจัดให้มีการพัฒนาศักยภาพในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลชำนาญพิเศษ ดังนี้

1.1) ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง

การพิจารณาพิพากษาคดีในศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางจะมีบุคคลภายนอกผู้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้น ร่วมพิจารณาพิพากษาคดีด้วย และต้องมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน มักจะเกิดปัญหาข้อขัดข้องต่างๆ ศาลยุติธรรมจึงได้ดำเนินการส่งเสริมการประสานงานด้านการพิจารณาพิพากษาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นธรรมและรวดเร็ว ดังนี้

1.1.1) ประสานงานด้านการพิจารณาพิพากษาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ

การฟ้องคดีทรัพย์สินทางปัญญาในภูมิภาค คู่ความจะต้องยื่นฟ้องคดีที่ศาลจังหวัดก่อน ศาลจังหวัดจึงต้องมีแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายและตามแนวทางเดียวกันกับศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ศาลยุติธรรมจึงจัดให้มีการประชุม เรื่อง “การเสริมสร้างการบริหารงานคดีระหว่างศาลชำนาญพิเศษกับศาลจังหวัด” เพื่อให้ศาลจังหวัดในภูมิภาคดำเนินการได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม

1.1.2) เปิดศูนย์บริการข้อมูลและข่าวสารของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง

ศาลยุติธรรมมีแผนที่จะเปิดศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางภายในปี พ.ศ. 2558 เพื่อเป็นการเสริมสร้างองค์ความรู้ในด้านกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา กฎหมายลิขสิทธิ์และสิทธิบัตร ตลอดจน

กฎหมายด้านการค้าระหว่างประเทศที่มีความครบถ้วน ทันสมัย และเป็นที่ยอมรับในวงการกฎหมายทั้งภายใน ประเทศและต่างประเทศ

1.2) ศาลภาษีอากรกลาง

ศาลภาษีอากรมีลักษณะพิเศษแตกต่าง จากคดีแพ่งทั่วไป เป็นข้อพิพาทระหว่างเอกชนกับรัฐ อันเนื่องจากการจัดเก็บภาษีอากร กฎหมายภาษีอากร เป็นกฎหมายที่มีความสลับซับซ้อน ยากต่อการศึกษา และนำไปปฏิบัติ ประกอบกับการก้าวเข้าสู่ประชาคม เศรษฐกิจอาเซียนกำหนดให้มีการเปิดการค้าเสรี ศาลยุติธรรมจึงต้องดำเนินการเสริมสร้างบทบาทของ ศาลภาษีอากรกลาง เร่งพัฒนากระบวนการพิจารณา พิพากษาคดีภาษีอากรให้มีความพร้อมที่จะรองรับระบบ เศรษฐกิจและระบบภาษีอากรของประชาคมอาเซียน ดังนี้

1.2.1) การประสานความร่วมมือด้าน กฎหมายภาษีอากรในกลุ่มประเทศอาเซียน

ศาลยุติธรรมได้มีการประสาน ความร่วมมือด้านกฎหมายภาษีอากรในกลุ่มประเทศ อาเซียน โดยจัดให้มีการประชุมทางด้านภาษีอากรในกลุ่ม ประเทศอาเซียน เรื่อง “ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน : ความสมบูรณ์แบบในการจัดเก็บภาษีอากร” เพื่อสรุป บทเรียน เปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของการจัดเก็บภาษี อากรในระบบของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อเป็น แนวทางในการพัฒนากฎหมายในระบบของประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน

1.2.2) เสวนาการไกล่เกลี่ยคดีภาษีอากร เมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

เสวนาการไกล่เกลี่ยคดีภาษีอากร เป็นการแลกเปลี่ยนข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นต่างๆ ในการนำวิธีไกล่เกลี่ยมาใช้ในการระงับข้อพิพาทคดีที่เกิด

จากผลกระทบเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ศาลยุติธรรม จึงได้จัดให้มีการเสวนา เรื่อง “ความท้าทายในการไกล่เกลี่ย คดีภาษีอากร เมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน” ในประเด็น “บริบทของกฎหมายภาษีอากรจะมีการปรับเปลี่ยน อย่างไรบ้าง เมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน” “มุมมองของ การไกล่เกลี่ยคดีภาษีอากร เมื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียน” “แนวทางหรือเทคนิควิธีการไกล่เกลี่ยคดีภาษี อากรให้สำเร็จ” และ “การปรับตัวเพื่อรองรับการเข้าสู่ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน”

1.2.3) การแก้ไขข้อกำหนดคดีภาษีอากร

ศาลยุติธรรมมุ่งที่จะอำนวยความสะดวกให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการพิจารณาคดีภาษีอากรได้โดยสะดวก และรวดเร็ว ไม่ต้องเสียเวลา ในการเดินทางมาศาล จึงได้จัดทำโครงการปรับปรุง ข้อกำหนดคดีภาษีอากรรวมถึงการแก้ไขข้อกำหนด ให้เอื้อต่อการนำเทคโนโลยีมาใช้ในเรื่องของ E-Filing E-Litigation E-Service ซึ่งประชาชนสามารถยื่นเอกสาร ในการดำเนินคดีทางอิเล็กทรอนิกส์แก่ศาลภาษีอากร ได้อย่างรวดเร็ว โดย “จัดทำร่างข้อกำหนดคดีภาษีอากร (ฉบับแก้ไข)” จัดประชุม เรื่อง “แนวทางการแก้ไข ข้อกำหนดคดีภาษีอากรเพื่อพัฒนาระบบงานศาลให้เป็น ศาลอิเล็กทรอนิกส์ (E-Court)” และ “รับฟังความคิดเห็น ร่างข้อกำหนดคดีภาษีอากร (ฉบับแก้ไข)”

1.2.4) โครงการประสานงานหน่วยงาน ภาครัฐในการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายภาษีอากร

คดีภาษีอากรมีแนวโน้มว่าจะมี ปริมาณมากขึ้น และปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากความไม่ เข้าใจในข้อกฎหมายที่มีความยุ่งยากซับซ้อน ส่งผล กระทบต่อระบบการจัดเก็บภาษีอากรซึ่งเป็นรายได้ของ รัฐในการพัฒนาประเทศ และทำให้ผู้เสียหายเสียสิทธิใน การต่อสู้คดีในศาลได้ ศาลยุติธรรมจึงได้จัดให้มีการดำเนิน

งานโครงการประสานงานหน่วยงานภาครัฐในการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายอากรเป็นครั้งที่ 4 ต่อเนื่องจากปีงบประมาณก่อน เรื่อง “สิทธิของผู้เสียหายอากรในกระบวนการยุติธรรมและการจัดเก็บภาษีอย่างเป็นธรรม” เพื่อให้เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมทางอากรนำแนวทางในการปฏิบัติตามกระบวนการพิจารณาคดีทางอากรไปใช้ได้อย่างถูกต้อง

1.2.5) การเสริมสร้างการบริหารงานคดีระหว่างศาลอากรกับศาลจังหวัด

คดีอากรในส่วนภูมิภาคต้องดำเนินการผ่านศาลจังหวัดในท้องที่ ในการส่งเรื่องมายังศาลอากรกลาง การเสริมสร้างการบริหารงานคดีระหว่างศาลอากรกับศาลจังหวัดจะช่วยให้ประชาชนที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอากรในส่วนภูมิภาคได้รับการบริการคุ้มครองสิทธิด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม ศาลยุติธรรมจึงดำเนินการสำคัญ ดังนี้

- จัดทำคู่มือแนวทางปฏิบัติงานคดี ระหว่างศาลอากรกับศาลจังหวัดในภาค 5 ดังนี้ “แนวทางปฏิบัติงานคดีระหว่างศาลอากรกลางกับศาลจังหวัด” “ฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมายอากร” “การรับฟ้อง และการคำนวณทนายคดีอากร” “พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอากรและวิธีพิจารณาคดีอากร พ.ศ. 2528” “ข้อกำหนดคดีอากร พ.ศ. 2544” และ “คู่มือการดำเนินกระบวนการพิจารณาอากรฉบับประชาชน

- จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การเสริมสร้างการบริหารงานคดีระหว่างศาลอากรกับศาลจังหวัดในภาค 5” และ “แนวปฏิบัติธุรการเกี่ยวกับอากรกลาง

1.3) ศาลล้มละลายกลาง

พระราชบัญญัติศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. 2552 กำหนดให้ศาลล้มละลายกลางมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีล้มละลาย หมายถึง คดีแพ่ง คดีพินิจการลูกหนี้และคดีอาญาตามพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2548 ทั้งนี้ คดีประเภทดังกล่าวมีความละเอียดอ่อนและมีความซับซ้อน ศาลยุติธรรมจึงได้ดำเนินการส่งเสริมการประสานงานด้านการพิจารณาพิพากษาคดีล้มละลาย ดังนี้

1.3.1) เสริมสร้างการบริหารงานคดีระหว่างศาลล้มละลายกลางกับศาลจังหวัด

ศาลยุติธรรมจัดให้มีโครงการเสริมสร้างการบริหารงานคดีระหว่างศาลล้มละลายกลางกับศาลจังหวัดทั่วประเทศขึ้น เพื่อให้ศาลจังหวัดในภูมิภาคสามารถดำเนินการด้านคดีล้มละลายได้อย่างถูกต้องตามข้อกำหนดและระเบียบของทางราชการและเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับศาลล้มละลายกลาง อันจะช่วยให้การอำนวยความสะดวกแก่คู่ความและประชาชนในคดีล้มละลายมีความถูกต้อง รวดเร็วเป็นมาตรฐานเดียวกัน อีกทั้งยังได้จัดพิมพ์คู่มือแนวทางปฏิบัติงานและการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีระหว่างศาลล้มละลายกลางกับศาลจังหวัดเพื่อเป็นแนวทางการทำงานให้กับศาลทั่วประเทศ

1.3.2) ประสานความร่วมมือด้านการพิจารณาคดีระหว่างศาลล้มละลายกลางกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

การพิจารณาพิพากษาคดีล้มละลาย ศาลล้มละลายกลางและกรมบังคับคดีได้ร่วมกันพิจารณาหลักเกณฑ์ แนวทาง ขั้นตอน ในการปฏิบัติงาน รวมถึง

แก้ไขปัญหาข้อขัดข้องต่างๆในการปฏิบัติงาน ศาลยุดิธรรม จึงจัดให้มีการประชุมเพื่อประสานงานด้านการพิจารณา พิพากษาคดีล้มละลายกับกรมบังคับคดีขึ้น ซึ่งภายหลัง การประชุมได้มีการแก้ไขข้อขัดข้องในการเร่งรัดการพิจารณา พิพากษาคดีและการบังคับคดีหลายประการ

1.4) ศาลแรงงานกลางและแรงงานภาค 1-9

ภารกิจหลักในการอำนวยความยุติธรรม ด้านแรงงานแก่นายจ้างและลูกจ้าง นอกจากจะมีผลต่อ คู่ความในคดีโดยตรงแล้ว ยังเป็นรากฐานในการสร้างความ คิดและบรรทัดฐานทางสังคมอันส่งผลต่อการพัฒนา สังคมเศรษฐกิจของประเทศชาติโดยรวม ศาลยุดิธรรม จึงมีเจตนากรมในการดำเนินคดีแรงงาน ให้เป็นไปโดย ประหยัด สะดวก รวดเร็ว และเที่ยงธรรม และคดีสามารถ ยุติลงได้ด้วยความเข้าใจอันดีระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง ศาลยุติธรรมจึงได้ดำเนินการส่งเสริมบทบาทของ ศาลแรงงานกลาง และศาลแรงงานภาค 1-9 ดังนี้

1.4.1) พัฒนามาตรฐานแนวทางการพิจารณาพิพากษาคดีแรงงาน

ศาลยุดิธรรมได้เปิดอบรมหลักสูตร ข้อพิจารณาสำคัญในการบริหารทรัพยากรบุคคลเกี่ยวกับการ เลิกจ้างการลาออกและการลงโทษทางวินัย เพื่อเป็น การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ กฎหมายแรงงาน ลดปัญหาการนำข้อพิพาทแรงงานมา ฟ้องคดีต่อศาล จัดประชุมการเสริมสร้างการบริหารงาน คดีระหว่างศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษกับศาลจังหวัด เพื่อให้ การปฏิบัติงานระหว่างศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษกับศาลจังหวัด เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกัน ลดปัญหาข้อขัดแย้งอันเกิดจากการปฏิบัติงาน และจัด ระบบการฟ้องคดีเคลื่อนที่ เพื่อให้คู่ความที่มีข้อพิพาท

ในคดีแรงงานและต้องการยื่นฟ้องคดีต่อศาล สามารถ เข้าถึงการอำนวยความยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว และประหยัด โดยได้มีการจัดนิติกรและเจ้าหน้าที่ไป ให้บริการให้คำปรึกษาและการรับฟ้องคดีนอกสถานที่ พร้อมทั้งประสานงานหน่วยงานต่างๆ แก่ประชาชนที่มี ข้อพิพาทคดีแรงงาน

1.4.2) พัฒนากฎหมายแรงงานในกลุ่ม ประเทศอาเซียน

การรวมตัวกันของกลุ่มประเทศ สมาชิกอาเซียน (AEC) ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงาน อย่างเสรีระหว่างประเทศสมาชิก ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อ กฎหมายแรงงาน ในประเทศไทยและประเทศต่างๆ ใน กลุ่มอาเซียน ศาลยุดิธรรมจึงจัดให้มีการประชุมร่วมกัน ระหว่างผู้พิพากษาหรือผู้ทำหน้าที่ตัดสินชี้ขาดข้อพิพาท ทางแรงงาน หรือผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายแรงงานจาก กลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อประสานความร่วมมือใน การพัฒนากฎหมายแรงงานให้มีมาตรฐานและเป็นไปใน ทิศทางเดียวกัน ตลอดจนกำหนดแนวทางแก้ไขปรับปรุง และเตรียมความพร้อมด้านกฎหมายที่มีความจำเป็น เร่งด่วน เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

2) พัฒนาข้าราชการตุลาการ ผู้พิพากษาอาวุโส ผู้พิพากษาสมทบในศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษให้มี ความเชี่ยวชาญ เฉพาะด้าน ความรู้ และความสามารถในระดับสากล

ศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษเป็นศาลที่มีลักษณะคดีพิเศษ แตกต่างไปจากคดีแพ่งและคดีอาญาทั่วไป ความรู้ ความเชี่ยวชาญของผู้พิพากษาสมทบที่ได้รับการแต่งตั้ง มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพิจารณาพิพากษาคดี ศาลยุติธรรมจึงมุ่งที่จะพัฒนาบุคลากรเพิ่มเติมความรู้ ความสามารถ ทักษะ ประสพการณ์ ตลอดจนความรู้

เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.1) ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2539 ได้กำหนดให้ผู้เข้ารับการคัดเลือกผู้พิพากษาสมทบต้องผ่านการอบรมในเรื่องความมุ่งหมายของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและหน้าที่ตุลาการ มีเนื้อหาวิชาตามระเบียบคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการ

คัดเลือกบุคคลเพื่อดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาสมทบในศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2556 กำหนด

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ศาลยุติธรรมได้จัดอบรมทั้งหมด 3 เรื่อง มีหัวข้อ ดังนี้

- การอบรมในเรื่องของความมุ่งหมายของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ในหัวข้อ “ความรู้เกี่ยวกับการจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ” “วิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ” “ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา” และ “ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายการค้าระหว่างประเทศและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง”

- การอบรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของผู้พิพากษาสมทบและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ในหัวข้อ “อำนาจหน้าที่ของผู้พิพากษาสมทบ” “ระบบการศาลของไทย” “ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง” “การชั่งน้ำหนักพยานหลักฐาน” “กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมสัญญาหนี้” และ “ระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ”

- การอบรมเกี่ยวกับการดำรงตนในฐานะเป็นผู้พิพากษาสมทบ ในหัวข้อ “การดำรงตนในฐานะเป็นผู้พิพากษาสมทบ” และ “ประมวลจริยธรรมของข้าราชการตุลาการ”

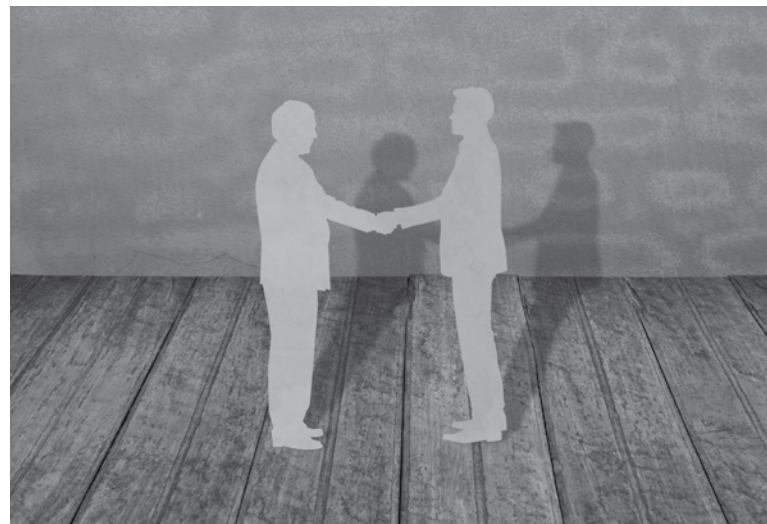
นอกจากนี้ ศาลยุติธรรมได้ดำเนินการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยจัดให้มีการอบรมข้าราชการฝ่ายตุลาการ ศาลยุติธรรม ในหัวข้อ “สถานการณ์ปัจจุบันในอาเซียน” “การพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงาน เพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” “การสร้างทักษะและเทคนิคการแก้ไขปัญหา” และ “การพัฒนาบุคลิกภาพและการให้บริการที่เป็นเลิศ

2.2) ศาลแรงงานกลางและศาลแรงงานภาค

คดีแรงงานส่วนใหญ่เกิดขึ้นระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง โดยเกิดข้อขัดแย้งสิทธิตามสัญญาจ้างแรงงานหรือตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน ซึ่งข้อขัดแย้งดังกล่าวมีลักษณะพิเศษจำเป็นต้องได้รับการพิจารณาโดยผู้พิพากษาที่มีความรู้ความเข้าใจปัญหาแรงงาน ศาลยุติธรรมจึงได้จัดให้มีเสริมสร้างระบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์ และพัฒนาข้าราชการตุลาการ ให้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ดังนี้

- หลักสูตร “ผู้บริหารศาลแรงงาน” เพื่อให้ผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร ศาลแรงงานในศาลแรงงานกลาง และศาลแรงงานภาค 1-9 ได้เพิ่มพูนความรู้ด้านกฎหมายแรงงานและด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารศาลแรงงาน อันเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ในศาลชำนาญพิเศษให้มากยิ่งขึ้น อันจะส่งผลให้การพิจารณาพิพากษาคดีสามารถดำเนินไปอย่างรวดเร็ว ถูกต้องตามบทบัญญัติ ของกฎหมายด้วยความเป็นธรรม และเสมอภาค

- หลักสูตร “ผู้พิพากษาศาลแรงงาน” เพื่อให้ผู้พิพากษาที่ได้รับคำสั่งแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาศาลแรงงาน และผู้พิพากษาศาลแรงงานที่โยกย้ายมา มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานที่ศาลแรงงาน และนำความรู้ที่ได้รับไปบูรณาการเพื่อปรับใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้ ถูกต้อง เหมาะสม เป็นมาตรฐานเดียวกัน มีประสิทธิผล ตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศาลแรงงาน

2. ส่งเสริมให้นำคดีเข้าสู่ระบบการระงับข้อพิพาททางเลือก

2.1 การไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท

ศาลยุติธรรมได้ดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเพื่อให้ประชาชนผู้มีอรรถคดีสามารถยุติข้อพิพาทได้สะดวก รวดเร็ว เป็นที่พึงพอใจของคู่ความทั้งสองฝ่าย ประหยัดค่าใช้จ่าย และยังช่วยลดปริมาณคดีที่เข้าสู่ศาล รวมถึงส่วนคดีที่อยู่ระหว่างพิจารณาของศาลก็จะเสร็จสิ้นไป โดยมีผู้ไกล่เกลี่ยเป็นคนกลางช่วยเหลือเสนอแนะแนวทางเพื่อยุติปัญหาและนำไปสู่การประนีประนอม

2.1.1 การไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทในศาลสูง

การไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทในศาลสูงเป็นไปตามข้อกำหนดประธานศาลฎีกาว่าด้วยการไกล่เกลี่ย พ.ศ. 2554 หมวด 5 การไกล่เกลี่ยคดีชั้นอุทธรณ์ และหมวด 6

• การไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทในศาลฎีกา ได้กำหนดแนวปฏิบัติในการทำงาน 3 กรณี ได้แก่ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นศาลฎีกาโดยศาลชั้นต้น การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นศาลฎีกาโดยศาลฎีกา และการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นศาลฎีกาโดยระบบทางไกลผ่านจอภาพ (Video Conference) ผลการดำเนินการไกล่เกลี่ยในศาลฎีกาปรากฏตามตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 แสดงปริมาณคดีที่เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยในศาลฎีกา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

ประเภทคดี	การไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทในศาลฎีกา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558					
	คดีที่เข้าสู่ระบบการไกล่เกลี่ย	จำหน่ายคดี*	ผลการไกล่เกลี่ย			อยู่ระหว่างดำเนินการ ณ สิ้นปีงบประมาณ
			สำเร็จ	ไม่สำเร็จ	สำเร็จ คิดเป็นร้อยละ	
คดีแพ่ง	207	9	149	32	75.25	17
คดีอาญา	32	7	19	6	76.00	0

หมายเหตุ * จำหน่ายคดี หมายถึง การนำคดีออกจากสารบบการไกล่เกลี่ยประนอมข้อพิพาท เนื่องจากคู่ความเพิกเฉยมิได้มาดำเนินการต่อให้เสร็จสิ้นกระบวนการไกล่เกลี่ยประนอมข้อพิพาท

ที่มา : สำนักส่งเสริมงานตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรม

• การไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทในชั้นอุทธรณ์ ได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้แก่คู่ความเพื่อส่งเสริมให้คดีเข้าสู่ระบบการไกล่เกลี่ยในชั้นอุทธรณ์มากขึ้น รวมถึงการอบรมให้ความรู้แก่

ข้าราชการศาลยุติธรรมที่ปฏิบัติงานประจำศูนย์ไกล่เกลี่ยด้านความรู้และเทคนิคการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในศาลสูง ผลการดำเนินการไกล่เกลี่ยในศาลชั้นอุทธรณ์ปรากฏตามตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 แสดงปริมาณคดีที่เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยในศาลชั้นอุทธรณ์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

ประเภทคดี	การไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทในศาลอุทธรณ์ และศาลอุทธรณ์ภาค 1-9 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558					อยู่ระหว่างดำเนินการ ณ สิ้นปีงบประมาณ
	คดีที่เข้าสู่ ระบบการไกล่เกลี่ย	จำนำคดี*	ผลการไกล่เกลี่ย			
			สำเร็จ	ไม่สำเร็จ	สำเร็จ คิดเป็นร้อยละ	
คดีแพ่ง	286	23	70	181	26.62	12
คดีอาญา	61	7	30	18	55.56	6

หมายเหตุ * จำนำคดี หมายถึง การนำคดีออกจากสารบบการไกล่เกลี่ยประนอมข้อพิพาท เนื่องจากคู่ความเบิกเงินมัดจำดำเนินการต่อให้เสร็จสิ้นกระบวนการไกล่เกลี่ยประนอมข้อพิพาท
ที่มา : สำนักส่งเสริมงานตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรม

2.1.2 การไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทในศาลชั้นต้น

ศาลยุติธรรมกำหนดให้การไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทเป็นหนึ่งในภารกิจหลักของศาลยุติธรรม เพื่อให้เป็นทางเลือกแก่ประชาชนผู้มีบรรทัดฐานสามารถยุติข้อพิพาทได้โดยเร็ว ไม่กระทบต่อการดำเนินกระบวนการพิจารณา อำนาจในการไกล่เกลี่ยของศาล และผลเป็นที่พึงพอใจของคู่ความทั้งสองฝ่ายและเป็นการลดปริมาณคดีที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรม

ตารางที่ 2.3 แสดงปริมาณคดีไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในศาลชั้นต้น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

ประเภทคดี	การไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทในศาลชั้นต้น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558					อยู่ระหว่างดำเนินการ ณ สิ้นปีงบประมาณ
	คดีที่เข้าสู่ ระบบการไกล่เกลี่ย	จำนำคดี*	ผลการไกล่เกลี่ย			
			สำเร็จ	ไม่สำเร็จ	สำเร็จ คิดเป็นร้อยละ	
คดีแพ่ง	244,258	20,380	196,215	18,121	87.64	9,542
คดีอาญา	13,419	1,967	7,272	2,899	63.50	1,281

หมายเหตุ * จำนำคดี หมายถึง การนำคดีออกจากสารบบการไกล่เกลี่ยประนอมข้อพิพาท เนื่องจากคู่ความเบิกเงินมัดจำดำเนินการต่อให้เสร็จสิ้นกระบวนการไกล่เกลี่ยประนอมข้อพิพาท
ที่มา : สำนักส่งเสริมงานตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรม

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ศาลยุติธรรม นำระบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไปใช้ในศาล 260 แห่ง ได้แก่ ศาลชั้นต้นทั่วประเทศ 249 แห่ง ศาลฎีกา และ ศาลชั้นอุทธรณ์ 11 แห่ง มีปัจจัยที่ทำให้ศาลยุติธรรม สามารถไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทสำเร็จและเพิ่มขึ้น ได้แก่

- 1) การพัฒนาบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ
- 2) การพัฒนาระบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ในชั้นศาลและสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน
- 3) การประชาสัมพันธ์ให้คู่ความและประชาชนทั่วไปมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท

ปัจจัยดังกล่าวศาลยุติธรรมได้ดำเนินงาน สำคัญ เพื่อส่งเสริมให้การไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท ในชั้นศาลประสบผลสำเร็จ ดังนี้

• การพัฒนาบุคลากรด้านการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท

บุคลากรที่ปฏิบัติงานในกระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทเป็นปัจจัยสำคัญที่จะเป็นผู้ช่วยเหลือคู่ความในการไกล่เกลี่ยได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานศาลยุติธรรมจึงได้ดำเนินการอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการระงับข้อพิพาททางเลือก โดยมีการอบรมหลักสูตรสำคัญ เช่น “กลยุทธ์ในการจัดการคดีที่เข้าสู่ระบบการระงับข้อพิพาทในศาลอย่างมีประสิทธิภาพ” “การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทขั้นพื้นฐาน (หลักสูตรต่อเนื่อง)” “การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสำหรับผู้พิพากษา” “การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทขั้นพื้นฐาน” “Advance Training for Judges” เป็นต้น

• การพัฒนาระบบไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทภายในศาลและสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน เป็นการยกระดับการไกล่เกลี่ยของประเทศไทยให้มีมาตรฐานสากล และรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สอดคล้องกับนโยบายของศาลยุติธรรมที่จะส่งเสริมและพัฒนาระบบการไกล่เกลี่ยให้มีมาตรฐานสากล ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 มีการดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

- ศาลยุติธรรมลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับศูนย์ไกล่เกลี่ยนานาชาติแห่งประเทศสิงคโปร์ (Singapore International Mediation Centre - SIMC) ศาลยุติธรรมได้ดำเนินงานเพื่อเป็นการกระชับความสัมพันธ์และส่งเสริมการไกล่เกลี่ยด้านการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียน

- การจัดการข้อพิพาททางพาณิชย์ข้ามพรมแดนในยุคประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Managing Cross-border Commercial Disputes in the AEC Era) สืบเนื่องจากศาลยุติธรรมได้ลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ระหว่างศาลยุติธรรมกับศูนย์ไกล่เกลี่ยนานาชาติแห่งสิงคโปร์ โดยมีสาระสำคัญประการหนึ่ง ได้แก่ ความร่วมมือและสนับสนุนซึ่งกันและกันในการ จัดการประชุม และการสัมมนา ระดับนานาชาติด้านการไกล่เกลี่ยทั้งในประเทศไทยและประเทศสิงคโปร์ ศาลยุติธรรมจึงได้จัดสัมมนาทางวิชาการด้วยความร่วมมือระหว่างศาลยุติธรรม กับศูนย์ไกล่เกลี่ยนานาชาติแห่งประเทศสิงคโปร์ โดยมีผู้เข้าร่วมเป็นผู้บริหารจากศูนย์ไกล่เกลี่ยนานาชาติแห่งสิงคโปร์ ผู้บริหารศาลยุติธรรม ผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจากภาครัฐและภาคเอกชน

- สัมมนาเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการระงับข้อพิพาททางเลือก (Symposium) ศาลยุติธรรมได้ดำเนินงานเพื่อเป็นเวทีสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ นักกฎหมาย ผู้พิพากษา ผู้ประนีประนอม องค์กรภาครัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประชาชนทั่วไป ได้รับทราบถึงแนวคิด แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแนวทางการพัฒนาการระงับข้อพิพาทออนไลน์ และสามารถนำมาปรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการระงับข้อพิพาททางเลือกต่อไป

- การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีพาณิชย์เพื่อรองรับการเข้าสู่ AEC เพื่อเป็นการส่งเสริม พัฒนาและเผยแพร่ระบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีพาณิชย์ให้เป็นที่รู้จักแก่ประชาชน ศาลยุติธรรมจึงได้จัดสัมมนารับฟังมุมมองของผู้ประกอบการพาณิชย์ ผู้พิพากษา นักวิชาการ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการระงับข้อพิพาท ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน และนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาระบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีพาณิชย์รองรับการเข้าสู่ AEC ต่อไป

- แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การไกล่เกลี่ยระหว่างหน่วยงานด้านการระงับข้อพิพาท ศาลยุติธรรมได้จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์เพื่อให้หน่วยงานที่มีพันธกิจในด้านการระงับข้อพิพาททางเลือก เช่น สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม สถาบันพระปกเกล้า สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นต้น ได้ดำเนินงานและพัฒนาด้านการไกล่เกลี่ยให้สอดคล้องและเป็นแนวทาง

เดียวกัน ด้วยการให้ผู้เข้าร่วมประชุมร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ รับทราบปัญหา อุปสรรค หาแนวทางการแก้ไข และพัฒนาระบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ

- ร่วมใจไกล่เกลี่ยสามัคคี 60 ปี สยามบรมราชกุมารี สถิติทั่วไทย เนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เจริญพระชนมายุ 60 พรรษา ศาลยุติธรรมทั่วประเทศ ได้ดำเนินการจัดสัปดาห์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทขึ้น เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางเลือกให้เป็นที่รู้จักแก่บุคคลทั่วไป ส่งเสริมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในศาล เพื่อให้คู่ความมีโอกาสเจรจายุติข้อพิพาทที่เกิดขึ้น โดยมีผู้ประนีประนอมเป็นผู้ช่วยเหลือคู่ความให้สามารถเจรจากันได้ รวมถึงเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาและยุติข้อพิพาทให้แก่คู่ความ ซึ่งมีความสะดวก รวดเร็ว ประหยัดค่าใช้จ่าย และเป็นธรรม คบลดจนส่งผลให้มีปริมาณคดีขึ้นสู่ศาลลดลงได้อีกทางหนึ่งด้วย

• การประชาสัมพันธ์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท ได้แก่ จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการระงับข้อพิพาทด้วยการไกล่เกลี่ยในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์และไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ ให้แก่บุคลากรของศาลยุติธรรมและประชาชนทั่วไป จัดทำคู่มือการระงับข้อพิพาททางเลือกสำหรับประชาชน แผ่นพับประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท วารสารจดหมายข่าว ADR Today และหนังสือเกี่ยวกับการระงับข้อพิพาททางเลือก

• การรับข้อพิพาทคดีครอบครัว เป็นระบบการพิจารณาพิพากษาคดีทางเลือกโดยใช้การไกล่เกลี่ยหรือการประนีประนอมนอกเหนือจากการพิจารณาพิพากษาคดีปกติ เนื่องจากคดีครอบครัวเป็นคดีแพ่งที่ฟ้องหรือร้องขอต่อศาลหรือกระทำการใด ๆ ในทางศาลเกี่ยวกับผู้เยาว์ ซึ่งเป็นเรื่องละเอียดอ่อนที่ต้องคำนึงถึงความสงบสุขและการอยู่ร่วมกันในครอบครัวเป็นหลัก ศาลจึงต้องยุติปัญหาข้อพิพาทโดยมีผู้ประนีประนอมเป็นคนกลาง เพื่อลดความขัดแย้งในครอบครัว คู่กรณีเกิดความพึงพอใจ และคดีเสร็จไปด้วยความรวดเร็ว ส่งผลให้มีปริมาณคดีที่เข้าสู่ศาลมีจำนวนลดน้อยลง

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศสามารถไกล่เกลี่ยคดีสำเร็จคิดเป็นร้อยละ 64.99 ปรากฏตามตารางที่ 2.4 แสดงปริมาณคดีที่เข้าสู่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศ ดังนี้

ตารางที่ 2.4 แสดงปริมาณคดีที่เข้าสู่การไกล่เกลี่ย บัวฉันทของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศ ปีงบประมาณ พ.ศ.2558

คดีที่เข้าสู่การไกล่เกลี่ย	คดีที่ไกล่เกลี่ยสำเร็จ
4,124	2,680

ที่มา : กลุ่มระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

การแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูเด็ก เยาวชนและครอบครัวผู้กระทำผิด ศาลยุติธรรมได้แก้ไขบำบัดฟื้นฟูหรือใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนแทนการลงโทษอาญาหรือวิธีการอื่น เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยวางแผนการพิจารณาคดีแต่ละคดีที่คำนึงถึงสวัสดิภาพและอนาคตของเด็กและเยาวชน รวมถึงคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก เยาวชน และบุคคลในครอบครัวซึ่งถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวให้สามารถกลับมาใช้ชีวิตอยู่กับครอบครัวได้อย่างปกติสุข

2.2 การอนุญาตตุลาการ

ระบบอนุญาตตุลาการเป็นทางเลือกหนึ่งในการระงับข้อพิพาทที่ได้รับการยอมรับทั้งทางรัฐและเอกชน โดยเฉพาะผู้มีอรรถคดีที่ต้องการระงับข้อพิพาทด้วยความรวดเร็ว และดำเนินกระบวนการพิจารณาที่เป็นความลับทางการค้า อย่างไรก็ตามการระงับข้อพิพาทด้วยวิธีดังกล่าวไม่จำกัดเฉพาะทางด้านธุรกิจเท่านั้น แต่ยังสามารถนำไปใช้กับการระงับข้อพิพาททางแพ่งอื่นๆ อีกด้วย

ศาลยุติธรรมในฐานะที่ทำหน้าที่เป็นองค์กรกลางในการระงับข้อพิพาทด้วยวิธีการอนุญาตตุลาการในประเทศไทยมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2553 โดยมีสถาบันอนุญาตตุลาการเป็นหน่วยปฏิบัติงานด้านการระงับข้อพิพาทด้วยวิธีอนุญาตตุลาการทั้งข้อพิพาทระหว่างรัฐกับเอกชน และระหว่างเอกชนกับเอกชน ทั้งนี้ในแต่ละปีศาลยุติธรรมสามารถยุติข้อพิพาทด้วยวิธีอนุญาตตุลาการที่มีมูลค่าทุนทรัพย์ในเชิงเศรษฐกิจปีละจำนวนมาก ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ศาลยุติธรรมได้มุ่งเน้นการพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการการระงับข้อพิพาทด้วยวิธีอนุญาตตุลาการ เพื่อรักษามาตรฐานและชื่อเสียงให้มีความต่อเนื่องและยั่งยืน มีการดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

1) เสริมสร้างความร่วมมือและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านวิธีอนุญาตตุลาการในภาครัฐภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป โดยการจัดประชุมเพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้รับทราบกฎหมาย และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาชั้นอนุญาตตุลาการ แนวทางการดำเนินกระบวนการพิจารณา การพัฒนาการอนุญาตตุลาการ และร่วมกันแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และผลกระทบจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) เพื่อนำผลที่ได้จากการประชุมไปใช้พัฒนาการระงับข้อพิพาทด้วยวิธีการอนุญาตตุลาการ

2) เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ด้วยวิธีการอนุญาตตุลาการ ให้แก่ภาครัฐและภาคเอกชน สถาบันการศึกษา บุคคลทั่วไป และผู้ที่เกี่ยวข้องในลักษณะจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์และจัดอบรม ได้แก่ จัดทำข้อบังคับอนุญาตตุลาการ (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) หนังสือการอนุญาตตุลาการ วารสารอนุญาตตุลาการ แผ่นพับประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกระบวนการอนุญาตตุลาการ และอบรมเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจด้านการอนุญาตตุลาการ เนื่องในโอกาสครบรอบ 25 ปี สถาบันอนุญาตตุลาการ

ตารางที่ 2.5 แสดงปริมาณข้อพิพาทของสถาบันอนุญาตตุลาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 - 2558

ปีงบประมาณ	ข้อพิพาทที่เข้าสู่การดำเนินการ	ผลการดำเนินงาน		ข้อพิพาทที่สำเร็จไป คิดเป็นร้อยละ	อยู่ระหว่างดำเนินการ ณ สิ้นปีงบประมาณ
		เสร็จไป	ทุนทรัพย์เสร็จไป		
พ.ศ. 2556	477	111	644,376,387	23.27	366
พ.ศ. 2557	472	124	8,298,819,108	26.27	348
พ.ศ. 2558	451	164	3,221,692,681	36.36	287

ที่มา : สำนักอนุญาตตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรม

3. ส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของ ผู้เสียหาย คู่ความ และประชาชน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง ศาลยุติธรรมเป็นหน่วยงานสำคัญด้านการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้เสียหาย คู่ความ และประชาชน ซึ่งการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องสำคัญด้านการคุ้มครองสิทธิ ได้แก่ การออกหมายจับ หมายค้น

การปล่อยตัวชั่วคราว การแต่งตั้งทนายความและที่ปรึกษา ฎหมายให้แก่จำเลยในคดีอาญา การแต่งตั้งนักจิตวิทยา และนักสังคมสงเคราะห์ในกรณีที่มีเด็กและเยาวชน เกี่ยวข้องในคดี การแต่งตั้งล่ามภาษาต่างๆ เป็นต้น

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ศาลยุติธรรมมีผลการดำเนินงานสำคัญด้านการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้เสียหาย คู่ความ และประชาชน ปรากฏตามตารางที่ 3.1 ดังนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงการดำเนินงานสำคัญของศาลยุติธรรมด้านการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้เสียหาย คู่ความ และประชาชน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558	
1. การออกหมายจับ-หมายค้น (คำร้อง)	91,663
2. การปล่อยตัวชั่วคราว (คำร้อง)	268,462
3. การแต่งตั้งทนายความให้แก่จำเลยในคดีอาญา (คดี)	24,990
4. การแต่งตั้งที่ปรึกษาทนายความให้แก่จำเลยในคดีอาญา ชั้นตรวจสอบการจับ (คดี)	21,046
5. การแต่งตั้งที่ปรึกษาทนายความให้แก่จำเลยในคดีอาญา ชั้นพิจารณาคดี (คดี)	9,317
6. การแต่งตั้งนักจิตวิทยาและนักสังคมสงเคราะห์ (คดี)	415
7. การแต่งตั้งล่ามในคดีอาญา (คดี)	5,937
8. การสืบพยานในคดีอาญา (ปาก)	155,020
9. การสืบพยานเด็ก (ปาก)	8,572

ที่มา : กลุ่มระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

นอกจากการดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้เสียหาย คู่ความ และประชาชน ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ศาลยุติธรรมมีการดำเนินงานสำคัญ

ในด้านการพัฒนาเพื่อให้ผู้เสียหาย คู่ความ และประชาชน ได้รับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพอย่างทั่วถึง และสะดวก รวดเร็วมากยิ่งขึ้น ดังนี้

3.1 ส่งเสริมการเข้าถึงการอำนวยความสะดวก

3.1.1 เปิดทำการศาลจังหวัดและศาลแขวง
การจัดตั้งและเปิดทำการศาลยุติธรรม
แห่งใหม่ให้กระจายไปในพื้นที่ห่างไกล หรือการเดินทาง
ไม่สะดวก ทำให้ประชาชนมีสิทธิเข้าถึงการบริการด้าน

การอำนวยความสะดวกได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว
ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง สำนักงาน
ศาลยุติธรรมจึงมีการกำหนดหลักเกณฑ์และตัวชี้วัด
ของการจัดตั้งศาลจังหวัดและศาลแขวงในภูมิภาคและ
กรุงเทพฯ ดังนี้

หลักเกณฑ์	ตัวชี้วัด	
	ศาลจังหวัด	ศาลแขวง
1. จำนวนประชากรในเขตศาลใหม่	ไม่น้อยกว่า 150,000 คน	ไม่น้อยกว่า 30,000 คน
2. สถิติคดีรับใหม่เฉลี่ย 3 ปี	ไม่น้อยกว่า 1,000 คดี	ไม่น้อยกว่า 3,000 คดี
3. ระยะทางระหว่างศาลใหม่กับศาลเดิม	ไม่น้อยกว่า 70 กิโลเมตร	ไม่น้อยกว่า 40 กิโลเมตร
4. การคมนาคมระหว่างอำเภอของศาลใหม่	มีความสะดวก	มีความสะดวก
5. เนื้อที่ศาล	ไม่น้อยกว่า 20 ไร่	ไม่น้อยกว่า 10 ไร่
6. ความเห็นชอบของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ทุกหน่วยงาน	เห็นชอบด้วยเป็นส่วนใหญ่	
7. ความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่	ประชาชนเห็นด้วยเป็นส่วนใหญ่	

หมายเหตุ : ยกเว้นหลักเกณฑ์บางข้อ เพื่อประโยชน์ในการกระจายความยุติธรรมให้แก่ประชาชน
ที่มา : สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ศาลยุติธรรมดำเนินการเปิดทำการศาลแห่งใหม่ตามหลักเกณฑ์และตัวชี้วัดข้างต้น เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนให้สามารถเข้าถึงการอำนวยความสะดวกยุติธรรมได้จำนวน 7 แห่ง ได้แก่

ตารางที่ 3.2 การจัดตั้งและเปิดทำการศาลในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

ศาล	วันที่เปิดทำการ
1 ศาลแรงงานภาค 1 สาขาพระนครศรีอยุธยา	23 ธันวาคม 2557
2 ศาลแขวงสระบุรี	1 เมษายน 2558
3 ศาลแขวงพัทธยา	
4 ศาลแขวงเวียงป่าเป้า	
5 ศาลแขวงนครไทย	
6 ศาลแขวงทุ่งสง	
7 ศาลจังหวัดฮอด	

ที่มา : สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

3.1.2 การจัดตั้งแผนกคดีในศาลอาญา

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ศาลยุติธรรมได้เปิดทำการแผนกคดีค้ำมนุษย์ แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐ และแผนกคดียาเสพติด ในศาลอาญา เพื่อพิจารณาคดีอาญาที่กฎหมายกำหนดวิธีพิจารณาคดีไว้เป็นคดีพิเศษ มีลักษณะแตกต่างจากคดีอาญาทั่วไป ดังนี้

- แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐในศาลอาญา มีอำนาจหน้าที่พิจารณาคดีความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม และคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะเหตุร้ายผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

- แผนกคดียาเสพติดในศาลอาญา มีอำนาจหน้าที่พิจารณาคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดียาเสพติด และที่อยู่ ในเขตอำนาจของศาลอาญา

- แผนกคดีค้ำมนุษย์ในศาลอาญา มีอำนาจหน้าที่พิจารณาคดีค้ำมนุษย์ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และศาลยุติธรรมได้ออกข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีอนุญาตตุลาการ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตตุลาการให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับอนุมัติเป็นหนังสือจากผู้บังคับบัญชาตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ นอกจากนี้ ศาลอาญาได้ลงนามบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือในการพัฒนาระบบงานยุติธรรมทางอาญาในคดีค้ำมนุษย์ ระหว่าง 5 หน่วยงาน ได้แก่ ศาลอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงยุติธรรม และกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อให้การดำเนินคดีค้ำมนุษย์เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.1.3 เปิดทำการส่วน / กลุ่มงานคดี นักท่งเที่ยว

จากข้อมูลสถิติของกรมการท่งเที่ยว ในปี พ.ศ. 2558 มีจำนวนนักท่งเที่ยวเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2557 คิดเป็นร้อยละ 20.44 มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น จากการที่ประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และเป็นรายได้สำคัญของประเทศ

เมื่อเกิดข้อพิพาทที่มีนักท่งเที่ยวเป็น คู่กรณีขึ้น คดีเหล่านั้นจะมีลักษณะพิเศษ เนื่องจากมีข้อ จำกัดด้านเวลา เพราะนักท่งเที่ยวเดินทางมาพำนักอยู่ในประเทศไทยภายในระยะเวลาอันจำกัด โดยมีสถิติ กรมการท่งเที่ยวในปี พ.ศ. 2557 - 2558 ระยะเวลา พำนักในประเทศไทยของนักท่งเที่ยวต่างชาติแต่ละคน เฉลี่ย 10 วัน และต้องประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หลายหน่วยงาน ศาลยุติธรรมจึงมีความจำเป็นที่จะต้อง บริหารจัดการคดีแตกต่างจากคดีทั่วไป เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่งเที่ยวที่มีอรรถคดีด้วยความรวดเร็ว และเป็นธรรม ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของประเทศในด้าน สวัสดิภาพและความปลอดภัย

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ศาลยุติธรรม ได้เปิดทำการส่วน/กลุ่มงานคดีนักท่งเที่ยวใน จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ สำนักอำนวยการประจำศาลแขวงพระนครเหนือ สำนักอำนวยการประจำศาลจังหวัดกระบี่ และสำนัก อำนวยการประจำศาลแขวงพระนครใต้ มีหน้าที่และความรับผิดชอบของส่วนคดีนักท่งเที่ยว เช่น การให้ คำแนะนำและช่วยเหลือนักท่งเที่ยวในการจัดทำคำฟ้อง และคำร้องต่างๆ ในกรณีที่เป็คดีแพ่งและคดีผู้บริโภค ประสานงาน ปฏิบัติงานร่วมกัน หรือสนับสนุนการปฏิบัติ

งานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย ให้ความช่วยเหลือนักท่งเที่ยวในกรณีนักท่งเที่ยว ต้องการมอบอำนาจเนื่องจากต้องเดินทางกลับ เป็นต้น นอกจากนี้ ศาลยุติธรรมยังได้ส่งเสริมการดำเนินงานของส่วน/กลุ่มงานคดีนักท่งเที่ยวในศาลยุติธรรม โดยการเผยแพร่การความรู้เกี่ยวกับคดีนักท่งเที่ยวให้แก่ มีคฤเทศก์ ผู้ประกอบการ และประชาชนที่เกี่ยวข้องกับ ธุรกิจท่งเที่ยวกับธุรกิจการท่งเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ และเสริมสร้างความร่วมมือในการทำงานระหว่าง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินคดีเสร็จไปด้วย ความรวดเร็ว

3.2 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการล่ามและ ผู้เชี่ยวชาญในคดีอาญา

3.2.1 การแต่งตั้งล่ามในการดำเนินคดีแก่ คู่ความ และพัฒนาระบบการจัดการล่ามในคดีอาญา

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ศาลยุติธรรม มีสถิติจำนวนจำเลยชาวต่างชาติที่มีคดีในศาลชั้นต้น ทั่วประเทศมากถึง 50,295 คน เมื่อเทียบกับจำนวนล่าม ภาษาต่างๆ ที่ผ่านการอบรมและขึ้นทะเบียนไว้ ได้แก่ ภาษาต่างประเทศ ภาษาถิ่น ภาษาไทยท้องถิ่น และภาษามือ สำหรับผู้ที่มีปัญหาทางการได้ยิน จำนวน 151 คน และศาล ได้แต่งตั้งล่ามในการดำเนินคดีแก่คู่ความของศาลชั้นต้น ทั่วประเทศ จำนวน 5,937 คดี จะเห็นว่าศาลยุติธรรม ยังประสบปัญหาขาดแคลนบุคลากรที่จะมาทำหน้าที่ล่าม ให้แก่จำเลยหรือผู้เสียหายในคดีอาญา ประกอบกับปัญหา อุปสรรคอีกประการหนึ่งในเรื่องระยะทางและการเดินทาง ไปปฏิบัติหน้าที่ล่าม ที่บางครั้งไม่สามารถเดินทางไป

ปฏิบัติหน้าที่ในศาลที่อยู่ห่างไกลได้ ทำให้ศาลต้องเลื่อนการพิจารณาคดีส่งผลให้เกิดความล่าช้า ศาลยุติธรรมจึงมีการดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

- การใช้ระบบการสื่อสารทางไกลผ่านจอภาพ (Video Conference) มาประกอบการพิจารณาคดีในขั้นตอนการสืบพยานผู้เชี่ยวชาญในคดีอาญา ส่งผลให้การพิจารณาคดีอาญาที่จำเป็นต้องมีความเห็นประกอบจากผู้เชี่ยวชาญ มีความสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

- พัฒนาระบบการแปลในกระบวนการพิจารณาคดีอาญา ด้วยการจัดอบรมล่ามอิสระอย่างต่อเนื่อง ให้แก่บุคคลทั่วไปที่สนใจ และมีความสามารถทางด้านภาษาต่างประเทศ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ล่ามภาษาต่างประเทศในคดีอาญาสามารถช่วยเหลือจำเลยและผู้เสียหายชาวต่างชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และน่าเชื่อถือ การอบรมมีเนื้อหาเกี่ยวกับระบบศาลไทย หน้าที่ จรรยาบรรณ มารยาทของล่าม ภาษาอังกฤษ กฎหมาย เทคนิคการเป็นล่าม และความรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิธีพิจารณาคดีในศาล มีผู้ผ่านการอบรมเพื่อเป็นล่ามอิสระรองรับงานให้กับศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมที่ขอรับบริการล่าม จำนวนทั้งสิ้น 29 คน

3.2.2 การพัฒนาระบบบริหารจัดการผู้เชี่ยวชาญในคดีอาญา

การแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ มีหน้าที่ให้ความเห็นตามความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพของตนประกอบการพิจารณาพิพากษาคดีต่อศาลในคดีอาญา เพื่อให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีพิพากษาคดีของศาลเป็นไปอย่างถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม ศาลยุติธรรมประสบปัญหาผู้เชี่ยวชาญในสาขา

วิชาชีพมักจะไม่สะดวกที่จะต้องเดินทางไปศาลตามวันและเวลาที่ศาลกำหนด จึงต้องนำระบบการสื่อสารทางไกลผ่านจอภาพ (Video Conference) มาใช้ประกอบการพิจารณาคดีในขั้นตอนการสืบพยานผู้เชี่ยวชาญในคดีอาญา ส่งผลให้การพิจารณาคดีอาญาที่จำเป็นต้องมีความเห็นประกอบจากผู้เชี่ยวชาญ มีความสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.3 ส่งเสริมการอำนวยความสะดวกแก่เด็กเยาวชนและครอบครัว

3.3.1 การคุ้มครองสิทธิเด็กหรือเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิด

1) ตรวจสอบการจับ

การตรวจสอบการจับเป็นการคุ้มครองสิทธิตั้งแต่ขั้นจับกุม โดยตรวจสอบการจับว่าเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ หากการจับไม่ชอบด้วยกฎหมาย ศาลจะมีคำสั่งปล่อยตัวเด็กหรือเยาวชนไป และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 มีคำร้องที่ยื่นขอตรวจสอบการจับที่ชอบด้วยกฎหมาย คิดเป็นร้อยละ 99.76 รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 3.3 แสดงปริมาณคำร้องที่ยื่นขอตรวจสอบการจับ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

ตารางที่ 3.3 แสดงปริมาณคำร้องที่ยื่นขอตรวจสอบการจับ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

คำร้อง	ชอบด้วยกฎหมาย	ไม่ชอบด้วยกฎหมาย
30,161	30,088	73

ที่มา : กลุ่มระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

หากการจับกุมเด็กและเยาวชนเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย ศาลจะมีคำสั่งให้ดำเนินการได้แก่ การมอบตัวเด็กหรือเยาวชนให้แก่บิดา มารดา ผู้ปกครอง บุคคลหรือองค์กรที่ศาลเห็นสมควรเป็นผู้ดูแลเด็กหรือเยาวชนในระหว่างดำเนินคดี หรือกำหนดมาตรการให้เด็กหรือเยาวชนเข้ารับการบำบัดรักษาหรือ

รับคำปรึกษาแนะนำหรือร่วมกิจกรรมบำบัดใดๆ ในระหว่างนั้น โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 การจับกุมที่ชอบด้วยกฎหมายได้ดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งของศาล ตามตารางที่ 3.4 แสดงปริมาณการดำเนินการตามคำสั่งของศาลเยาวชนและครอบครัว ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

ตารางที่ 3.4 แสดงปริมาณการดำเนินการตามคำสั่งของศาลเยาวชนและครอบครัว ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

การดำเนินการตามคำสั่งของศาล	
มอบตัวให้ผู้ปกครอง	7,117
บำบัดรักษา	6,031
ควบคุมไว้ในสถานพินิจ	8,919
ควบคุมไว้ในเรือนจำ	93
ควบคุมไว้ในสถานที่อื่น	74
อื่นๆ	7,854
รวม	30,088

ที่มา : กลุ่มระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศัลยุทธธรรม

2) ที่ปรึกษากฎหมาย

หากเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหว่ากระทำความผิดในคดีอาญาถูกจับกุม และส่งตัวมาตรวจสอบการจับหรือดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ศาลเยาวชนและครอบครัว ยังไม่มีที่ปรึกษากฎหมาย ซึ่งเป็นทนายความที่ปฏิบัติหน้าที่ในศาลเยาวชนและ

ครอบครัว ศาลก็จะดำเนินการแต่งตั้งที่ปรึกษากฎหมายให้ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 มีปริมาณคดีที่ศาลได้แต่งตั้งที่ปรึกษากฎหมายในภาพรวมเสร็จสิ้นไป คิดเป็นร้อยละ 66.08 ปรากฏตามตารางที่ 3.5 แสดงปริมาณคดีที่ศาลแต่งตั้งที่ปรึกษากฎหมายเพื่อช่วยเหลือจำเลยในคดีอาญาของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศ

ตารางที่ 3.5 แสดงปริมาณคดีที่ศาลแต่งตั้งที่ปรึกษากฎหมายเพื่อช่วยเหลือจำเลยในคดีอาญาของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

ขั้นตอน	จำนวนคดีที่ศาลแต่งตั้งที่ปรึกษากฎหมาย	จำนวนคดีที่เสร็จสิ้น
ชั้นตรวจสอบการจับ	21,046	14,059
ชั้นพิจารณา	9,317	7,410
รวม	30,363	21,469

ที่มา : กลุ่มระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศัลยุทธธรรม

3) ผู้ประนีประนอมคดีครอบครัว

ก่อนเริ่มพิจารณาให้ศาลแต่งตั้งผู้ประนีประนอมคดีครอบครัว เพื่อไกล่เกลี่ยให้คู่ความในคดีครอบครัวได้ประนีประนอมกัน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 มีผู้อบรมและขึ้นทะเบียนผู้ประนีประนอมคดีครอบครัวประจำศาล จำนวน 941 คน เพื่อทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยคดีครอบครัวตามที่กฎหมายกำหนด โดยมีการอบรมในเนื้อหาวิชา ได้แก่ ความรู้เบื้องต้นกฎหมายครอบครัว บทบาทของศาลเยาวชนและครอบครัว หลักการพิจารณาคดีครอบครัว เทคนิคและวิธีการไกล่เกลี่ยคดีครอบครัว จิตวิทยาในการให้คำปรึกษา จริยธรรม ผู้ประนีประนอม สาเหตุแห่งความรุนแรงในครอบครัว และการปรับปรุงความสัมพันธ์ในครอบครัว

4) แพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ และผู้เชี่ยวชาญอื่น

การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีตามขั้นตอนต่างๆ ในคดีอาญาอาจมีผลกระทบกระเทือนต่อจิตใจ และเป็นผลร้ายแก่เด็กหรือเยาวชน กฎหมายจึงกำหนดให้มีนักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการร่วมอยู่ด้วยในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีในขั้นตอนดังกล่าว โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ศาลยุติธรรมได้ดำเนินการแต่งตั้งนักจิตวิทยา จำนวน 183 คน และนักสังคมสงเคราะห์ จำนวน 121 คน ในทะเบียนผู้เชี่ยวชาญศาลยุติธรรม และมีจำนวนครั้งที่ให้คำปรึกษาแนะนำ ปราบกฏตามตารางที่ 3.6 จำนวนครั้งที่ให้คำปรึกษาแนะนำในศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

ตารางที่ 3.6 จำนวนครั้งที่ให้คำปรึกษาแนะนำในศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

จำนวนครั้งที่ให้คำปรึกษาแนะนำ			
ด้านการแพทย์	ด้านจิตวิทยา	นักสังคมสงเคราะห์	ผู้เชี่ยวชาญอื่น (สหวิชาชีพ)
72	624	55	418

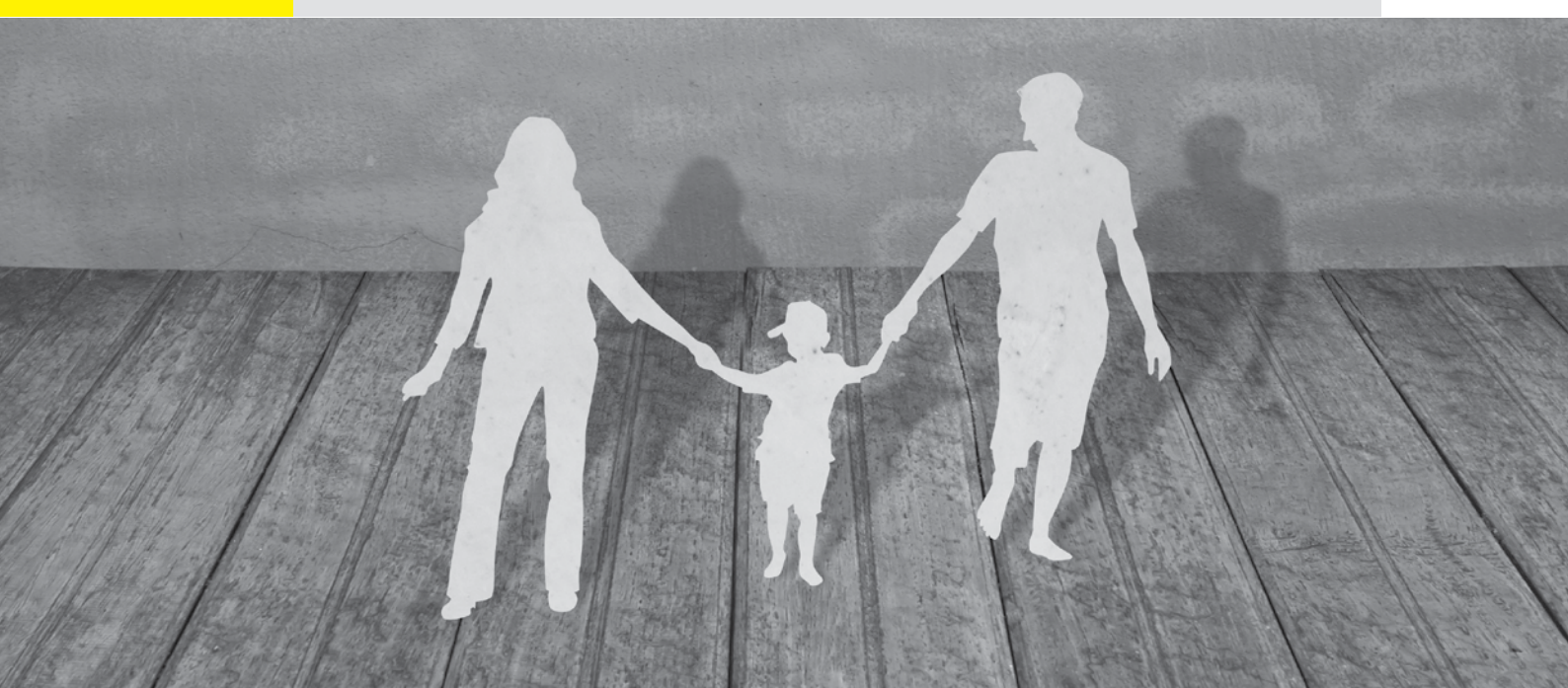
ที่มา : กลุ่มระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

5) ล่ามสำหรับเด็กหรือเยาวชนในคดีอาญา

เมื่อเด็กหรือเยาวชนถูกจับซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิด การสอบถามข้อมูลเบื้องต้นจากเด็กหรือเยาวชน กฎหมายได้คำนึงถึงอายุ เพศ สภาวะของเด็กหรือเยาวชนเป็นสำคัญ และต้องใช้ภาษาหรือถ้อยคำ

ที่ทำให้เด็กหรือเยาวชนสามารถเข้าใจได้โดยง่าย โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ถ้าเด็กหรือเยาวชนไม่สามารถสื่อสารหรือไม่เข้าใจภาษาไทยก็ให้จัดหาล่าม โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ศาลยุติธรรมได้แต่งตั้งล่ามในศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศ จำนวน 229 คดี

6) การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กและบุคคลในครอบครัว

ศาลเยาวชนและครอบครัวมีอำนาจพิจารณาคดีตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 โดยมีคดีคุ้มครองสวัสดิภาพที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของศาลเยาวชนและครอบครัว ได้แก่ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 และพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 มีผลการดำเนินงานด้านคดีตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 พิพากษาคดีเสร็จไป คิดเป็นร้อยละ 99.72 ส่วนคดีตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 พิพากษาคดีเสร็จไป คิดเป็นร้อยละ 85.71 ปรากฏตามตารางที่ 3.7 แสดงปริมาณคดีตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 และพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

ตารางที่ 3.7 แสดงปริมาณคดีตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 และพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

ปีงบประมาณ พ.ศ.	พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546		พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง	
	คดีที่เข้าสู่การพิจารณา	คดีที่พิจารณาแล้วเสร็จ	คดีที่เข้าสู่การพิจารณา	คดีที่พิจารณาแล้วเสร็จ
2558	726	724	105	90

ที่มา : กลุ่มระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

3.3.2 การใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา

• มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นก่อนฟ้อง เป็นการจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูให้เด็กหรือเยาวชนปฏิบัติ ด้วยความร่วมมือจากบิดา มารดา ผู้ปกครอง บุคคลหรือผู้แทนองค์กร โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ศาลเยาวชนทั่วประเทศมีปริมาณคำร้องที่ยื่นขอให้ศาลตรวจสอบกระบวนการจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟู จำนวน 36 คำร้อง โดยทั้ง 36 คำร้องเป็นคำร้องที่ชอบด้วยกฎหมาย สามารถปฏิบัติตามมาตรการพิเศษแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูได้ครบถ้วน และพนักงานอัยการไม่สั่งฟ้อง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100 ของปริมาณคำร้องที่ยื่นขอให้ศาลตรวจสอบกระบวนการจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟู

• มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นพิจารณา เป็นมาตรการที่กำหนดโดยที่ประชุมให้เด็กหรือเยาวชนปฏิบัติ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 มีปริมาณคดีที่ปฏิบัติตามแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูครบถ้วน คิดเป็นร้อยละ 36.40 ของปริมาณคดีที่ใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นพิจารณาคดีปรากฏตามตารางที่ 3.8 แสดงปริมาณคดีที่ใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นพิจารณาคดีของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศ

ตารางที่ 3.8 แสดงปริมาณคดีที่ใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นพิจารณาคดีของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศ

คดีที่เข้าสู่กระบวนการ	คดีที่ปฏิบัติตามแผน	คดีที่อยู่ระหว่างดำเนินการตามแผน
805	293	425

ที่มา : กลุ่มระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

• มาตรการแก้ไขบำบัดฟื้นฟู ก่อนมีคำพิพากษา เป็นมาตรการที่กำหนด เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสนับสนุนเด็กหรือเยาวชนให้สามารถอยู่กับครอบครัวและชุมชนได้โดยปกติสุข โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 มีปริมาณคดีที่ใช้มาตรการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูและปฏิบัติตามแผนครบถ้วน คิดเป็นร้อยละ 41.95 ปรากฏตามตารางที่ 3.9 แสดงปริมาณคดีที่ใช้มาตรการแก้ไขบำบัดฟื้นฟู ก่อนมีคำพิพากษาของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศ

ตารางที่ 3.9 แสดงปริมาณคดีที่ใช้มาตรการแก้ไขบำบัดฟื้นฟู ก่อนมีคำพิพากษาของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศ

คดีที่เข้าสู่กระบวนการ	คดีที่ปฏิบัติตามแผน	คดีที่อยู่ระหว่างดำเนินการตามแผน
11,675	4,898	6,474

ที่มา : กลุ่มระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

3.4 การส่งเสริมการอำนวยความสะดวกยุติธรรมศาลในจังหวัดชายแดนภาคใต้

จากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี จังหวัดนราธิวาส และจังหวัดสงขลา ในปี พ.ศ. 2558 พบว่ามีจำนวนเหตุการณ์ความไม่สงบเกิดขึ้น 674 เหตุการณ์ แม้จะเป็นสถิติต่ำสุดในรอบ 12 ปีที่ผ่านมาตามข้อมูลจากศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ แต่ศาลยุติธรรมยังมุ่งเน้นแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างต่อเนื่อง เน้นให้ความเป็นธรรมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และส่งเสริมประสิทธิภาพการอำนวยความสะดวกยุติธรรมโดยมีการดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

1) พัฒนาการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล
ใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ทั้ง 8 แห่ง ตามประกาศคณะ
กรรมการบริหารศาลยุติธรรม (ก.บ.ศ.) หน่วยงานในพื้นที่
พิเศษ ได้แก่ ศาลจังหวัดนราธิวาส ศาลจังหวัดนทิว
ศาลจังหวัดเบตง ศาลจังหวัดปัตตานี ศาลจังหวัดยะลา
ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนราธิวาส ศาลเยาวชน
และครอบครัวจังหวัดปัตตานี และศาลเยาวชนและ
ครอบครัวจังหวัดยะลา เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่
ประชาชนในพื้นที่ โดยวางระบบบริหารราชการคดีแบบ
มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของศาลในพื้นที่พิเศษชายแดนใต้ซึ่งมี
การกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานเพื่อให้ศาลในพื้นที่
จังหวัดชายแดนใต้ดำเนินการ และประเมินผลการบริหาร
จัดการของศาล โดยแบ่งเกณฑ์การประเมินออกเป็น
4 มิติ ได้แก่

มิติที่ 1 ด้านประสิทธิผลการบริหาร
จัดการคดีและการปฏิบัติ
ราชการ

มิติที่ 2 ด้านคุณภาพการให้บริการ

มิติที่ 3 ด้านประสิทธิผลการบริหาร
จัดการคดีและการปฏิบัติราชการ

มิติที่ 4 ด้านการพัฒนาองค์กร

จากการดำเนินงานสำคัญเพื่อส่งเสริม
ประสิทธิผลการอำนวยความสะดวก ดั่งกล่าวข้างต้น
ส่งผลให้คดีค้างนานที่อยู่ระหว่างการพิจารณาคดี
ในชั้นศาลลดลงอย่างต่อเนื่อง ปรากฏข้อมูลตามตาราง
ที่ 3.10 แสดงระยะเวลาค้างพิจารณาของศาลใน
พื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554
– 2558

ตารางที่ 3.10 แสดงระยะเวลาค้างพิจารณาของศาลในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 – 2558

ปีงบประมาณ	ไม่เกิน 6เดือน	6 เดือน ถึง 1 ปี	1 ปี ถึง 2 ปี	2 ปี ถึง 3 ปี	3 ปี ถึง 4 ปี	4 ปี ถึง 5 ปี	5 ปี ขึ้นไป	รวม
พ.ศ. 2554	1,928	595	450	183	74	15	4	3,249
พ.ศ. 2555	1,969	383	202	56	16	11	4	2,641
พ.ศ. 2556	2,367	346	146	17	3	5	3	2,887
พ.ศ. 2557	2,452	257	93	8	5	-	-	2,815
พ.ศ. 2558	2,855	211	40	2	-	-	-	3,108

ที่มา : กลุ่มระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

2) **คดีความมั่นคงของรัฐ** เป็นคดีที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่ของศาลในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ประกอบด้วยมีการประกาศใช้กฎหมายพิเศษ เช่น พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 และรัฐบาลได้ขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงในเขตท้องที่ทุกอำเภอของจังหวัดนราธิวาส จังหวัดยะลา และจังหวัดปัตตานี ยกเว้นอำเภอแม่ลาน ออกไปอีกเป็นเวลา 3 เดือน ตั้งแต่วันที่ 20 กันยายน พ.ศ.2558 เป็นต้นไป เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบที่กระทบต่อความมั่นคง

ของรัฐ ศาลยุติธรรมจึงต้องพิจารณาพิพากษาคดีด้วยความระมัดระวังและรอบคอบ ในกรณีที่ศาลจะลงโทษบุคคลใด พยานหลักฐานต้องมั่นคง แน่หนา และมีน้ำหนักรับฟังได้ เพื่อให้ความเป็นธรรมทั้งต่อผู้เสียหายและผู้ต้องหา การพิจารณาคดีความมั่นคงของรัฐของศาลในเขตพื้นที่พิเศษชายแดนใต้สามารถพิพากษาคดีเสร็จไปในภาพรวม คิดเป็นร้อยละ 86.47 ปรากฏตามตารางที่ 3.11 แสดงปริมาณคดีความมั่นคงของรัฐที่เข้าสู่การพิจารณาพิพากษาของศาลในเขตพื้นที่พิเศษชายแดนใต้ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

ตารางที่ 3.11 แสดงปริมาณคดีความมั่นคงของรัฐที่เข้าสู่การพิจารณาพิพากษาของศาลในเขตพื้นที่พิเศษชายแดนใต้ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

ศาล	คดีที่เข้าสู่การพิจารณา	คดีเสร็จไป	คดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณา
ศาลจังหวัดนราธิวาส	9	6	3
ศาลจังหวัดเบตง	-	-	-
ศาลจังหวัดปัตตานี	50	34	16
ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดปัตตานี	-	-	-
ศาลจังหวัดนราธิวาส	37	31	6
ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนราธิวาส	1	-	1
ศาลจังหวัดยะลา	26	17	9
ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดยะลา	-	-	-
ศาลจังหวัดสงขลา	4	2	2
ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสงขลา	-	-	-
รวม	127	88	37

ที่มา : กลุ่มระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

3) การเสริมสร้างมาตรการรักษาความปลอดภัยสากลในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ศาลยุดิธรรมได้ให้ความสำคัญกับการดูแลความปลอดภัยให้แก่ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ศาลยุดิธรรมตลอดจนบุคลากรของศาลยุดิธรรม โดยจัดทำมาตรการรักษาความปลอดภัยสากลในจังหวัดชายแดนใต้ เพื่อคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สินให้แก่คู่ความ ประชาชน และบุคลากรของศาลยุดิธรรม โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 มีการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

• **เสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยสถานที่**
ได้แก่ การก่อสร้าง ปรับปรุง ซ่อมแซมและสร้างรั้วรอบอาคารศาล บ้านพักข้าราชการ และพื้นที่ในความดูแลของศาลยุดิธรรมทุกแห่ง

• **การเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการรักษาความปลอดภัยเพื่อรองรับการบริการแก่ประชาชน**
ได้แก่ การจัดการระบบรักษาความปลอดภัยและครุภัณฑ์รักษาความปลอดภัยให้ครบทุกศาล การติดตั้งกล้องวงจรปิดกล้องจับภาพ เครื่องตรวจอาวุธชนิดเดินผ่าน (ประตู) เครื่องตรวจอาวุธขนาดเล็ก

• **การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ข้าราชการและลูกจ้างผู้ปฏิบัติหน้าที่** ได้แก่ การสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดกำลังตำรวจตระเวนชายแดนหรือตำรวจ มาปฏิบัติการรักษาความปลอดภัยให้แก่ผู้พิพากษา และข้าราชการ จำนวน 93 นาย จัดหาอาวุธปืนเสื้อเกราะอ่อน และจัดฝึกอบรมและทบทวนการใช้อาวุธ

ปืนสั้นและเทคนิคการป้องกันตัว จัดหารถยนต์ป้องกันกระสุนเพื่อใช้ในราชการและรักษาความปลอดภัยในการเดินทางของข้าราชการ ตลอดจนจัดหาสวัสดิการอื่นๆ ให้เพียงพอแก่ข้าราชการและลูกจ้างให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เช่น การทำประกันชีวิตให้แก่ข้าราชการและลูกจ้างศาลยุดิธรรม จำนวน 410 คน

• **การจัดสรรงบประมาณฉุกเฉิน** โดยมอบอำนาจให้หัวหน้าศาลเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติงบประมาณ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวด้านการบริหารตามมาตรการรักษาความปลอดภัย

• **กิจกรรมมิตรภาพสร้างสรรค์** เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ศาลยุดิธรรมจัดขึ้นเพื่อให้ข้าราชการตุลาการศาลยุดิธรรม พนักงานราชการ ลูกจ้างที่ปฏิบัติงานในศาล และชาวไทยมุสลิมในพื้นที่ได้มีกิจกรรมร่วมกัน และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมให้เข้าใจประเพณีของทั้งสองฝ่าย

4. กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารราชการศาลยุติธรรมและการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

4.1 พระราชบัญญัติ และพระราชกฤษฎีกาเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาคดีของศาลที่กฎหมายกำหนด

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ศาลยุติธรรมได้เสนอร่างกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารราชการ และการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่มีความสอดคล้องกับหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี โดยเน้นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว ถูกต้อง และเป็นธรรม ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา มีผลใช้บังคับเป็นกฎหมายแล้ว ดังนี้

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558	
พระราชบัญญัติ	ประกาศราชกิจจานุเบกษา
1. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 26) พ.ศ. 2558 (การดำเนินคดีแบบกลุ่ม)	วันที่ 8 เมษายน 2558
2. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 22) พ.ศ. 2558	วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2558
3. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 23) พ.ศ. 2558	วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2558
4. พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. 2558	วันที่ 1 พฤษภาคม 2558
5. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 24) พ.ศ. 2558	วันที่ 8 กันยายน 2558
6. พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558	วันที่ 8 กันยายน 2558
7. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 27) พ.ศ. 2558	วันที่ 8 กันยายน 2558
8. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2558	วันที่ 8 กันยายน 2558
พระราชกฤษฎีกา	ประกาศราชกิจจานุเบกษา
พระราชกฤษฎีกาให้ใช้บทบัญญัติ มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติให้นำวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับในศาลจังหวัด พ.ศ. 2520 บังคับสำหรับคดีที่เกิดขึ้นในบางท้องที่ (ฉบับที่ 28) พ.ศ. 2558	วันที่ 20 เมษายน 2558

4.2 ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด คำแนะนำ และประกาศเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาคดีของศาลที่กฎหมายกำหนด

พระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 5 ได้กำหนดให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจหน้าที่ในการวางระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม เพื่อให้การดำเนินงานของศาลยุติธรรมเป็นไปอย่างเรียบร้อยและเป็นระเบียบ

เดียวกัน และให้มีอำนาจให้คำแนะนำแก่ผู้พิพากษาในการปฏิบัติตามระเบียบวิธีการต่างๆ ที่กำหนดขึ้นโดยกฎหมายให้ถูกต้อง

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ประธานศาลฎีกาได้ออกระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด คำแนะนำ และประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม รวมทั้งระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารศาลยุติธรรม ดังนี้

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558	
ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา	ประกาศราชกิจจานุเบกษา
1. ข้อบังคับประธานศาลฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์	วันที่ 19 พฤศจิกายน 2557
2. ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการกำหนดค่าใช้จ่ายในการสืบพยานโดยระบบการประชุมทางจอภาพในคดีแพ่ง พ.ศ. 2557	วันที่ 16 ธันวาคม 2557
3. ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการออกคำสั่งหรือหมายอาญา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558	วันที่ 30 มีนาคม 2558
ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม	ประกาศราชกิจจานุเบกษา
1. ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยการช่วยเหลือข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ซึ่งเป็นผู้ถูกกล่าวหา ผู้ต้องหา คู่ความ ผู้เสียหาย หรือเป็นคู่กรณีผู้ถูกฟ้องคดีหรือถูกฟ้องคดีอื่น เนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ พ.ศ. 2557	วันที่ 19 พฤศจิกายน 2557
2. ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมว่าด้วยค่าตอบแทนในการส่งคู่ความหรือเอกสารในคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2557	วันที่ 19 พฤศจิกายน 2557

การเสริมสร้างองค์ความรู้
และพัฒนาความร่วมมือด้านวิชาการ การศาล
และการยุติธรรมทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ

3

การเสริมสร้างองค์ความรู้ และพัฒนาความร่วมมือ ด้านวิชาการ การศาล และการยุติธรรมทั้งในประเทศ และระหว่างประเทศ

1. เสริมความร่วมมือด้านการยุติธรรม ในประเทศ

กระบวนการยุติธรรมในประเทศไทยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก ได้แก่ ศาล อัยการ ทนายความ ตำรวจ กรมคุมประพฤติ ราชทัณฑ์ เป็นต้น การประสานงานระหว่างหน่วยงานเป็นเรื่องสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ที่จะส่งผลให้การอำนวยความยุติธรรมให้แก่ประชาชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สะดวก และรวดเร็ว ศาลยุติธรรมซึ่งเป็นหน่วยงานหลักหน่วยงานหนึ่งในกระบวนการยุติธรรม จึงมุ่งเน้นการดำเนินงานเพื่อประสานความร่วมมือด้านการยุติธรรมระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม รวมถึงหน่วยงานภาครัฐอื่น เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ ในการดำเนินงานด้านกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบ ร่วมแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องในการดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

1.1 ประสานความร่วมมือด้านการยุติธรรมกับ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ทั้งในส่วนกลางและ ส่วนภูมิภาค

ศาลยุติธรรมได้ดำเนินการจัดให้มีการประชุม/สัมมนาทางวิชาการในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 เพื่อมุ่งเน้นประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- การประชุม เรื่อง “การประสานงานหน่วยงานภาครัฐในการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายอากร ครั้งที่ 4” เพื่อให้เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมทางอาชญากรรม ได้แก่ อธิบดีผู้พิพากษาศาลฎีกา ผู้พิพากษาข้าราชการศาลยุติธรรม บุคลากรจากหน่วยจัดเก็บภาษีท้องถิ่น ผู้สนใจจากภาคเอกชน และประชาชน เข้าร่วมรับฟังการอภิปรายในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของผู้เสียหายอาชญากรรมในกระบวนการยุติธรรม และปัญหาการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นเพื่อให้ผู้เข้าร่วมการประชุมสามารถปฏิบัติตามกระบวนการคดีอาชญากรรมได้อย่างถูกต้องและเกิดประสิทธิผล

- การประชุม เรื่อง “ขอบเขตและความหมายของคดีละเมิดทางปกครอง” กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมประชุม ได้แก่ คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ข้าราชการศาลยุติธรรม สำนักอำนวยการประจำศาลฎีกา ส่วนช่วยเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ทั้งนี้ เพื่อให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ได้ร่วมกันพิจารณาปัญหาและข้อขัดข้องในการดำเนินการตามกฎหมาย ว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล และกำหนดแนวทางการพิจารณาในเรื่องขอบเขตและความหมายของคดีละเมิดทางปกครอง เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงานต่อไป

- การประชุมวิชาการ เรื่อง “เขตอำนาจศาลในคดีละเมิดของฝ่ายปกครองที่เกิดจากการละเลยหน้าที่ในปัจจุบัน” เพื่อรวบรวมข้อมูลและรับฟังความคิดเห็นของนักวิชาการ หน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ บุคลากรจากศาลยุติธรรม บุคลากรจากศาลปกครอง บุคลากรจากศาลทหาร บุคลากรจากสำนักอัยการสูงสุด บุคลากรจากสำนักอำนวยการประจำศาลฎีกา

- ประชุม เรื่อง “ความร่วมมือของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เพื่อแก้ไขปัญหา ข้อขัดข้อง และพัฒนากระบวนการยุติธรรม” เพื่อประสานความร่วมมือและร่วมกันแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องในการดำเนินงานร่วมกัน ระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม โดยกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมประชุม ได้แก่ ศาล อัยการ ตำรวจ ทนายความ ราชทัณฑ์ คุมประพฤติ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

- สัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศเพื่อเตรียมความพร้อมของนักกฎหมายไทยก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ข้าราชการตุลาการ ข้าราชการศาลยุติธรรม ผู้พิพากษาสมทบ และนักศึกษา ได้เพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา และการก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558

- ประชุม เรื่อง “การเตรียมความพร้อมของบุคลากรศาลยุติธรรม และความเข้มแข็งของระบบศาลในกลุ่มประเทศอาเซียน” มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นการปลูกจิตสำนึกในการให้บริการการอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชนและชาวต่างชาติที่ติดต่อราชการศาลยุติธรรม โดยกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้พิพากษา ผู้พิพากษาสมทบ ผู้ประนีประนอม ข้าราชการ และลูกจ้างศาลยุติธรรม

- สัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “การจัดการข้อพิพาททางพาณิชย์ข้ามพรมแดนในยุคประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” (Managing Cross-border Commercial Disputes in the AEC Era) เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการข้อพิพาททางพาณิชย์ข้ามพรมแดนในยุคประชาคมอาเซียน โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม และตัวแทนจากภาคเอกชน

- ประชุม เรื่อง “เครือข่ายยุติธรรมเด็กเยาวชน และครอบครัวแบบมีส่วนร่วมระดับชาติ” เพื่อให้ศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศ และศาลจังหวัดที่มีอำนาจพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน สามารถปฏิบัติตามแนวทางที่กฎหมายกำหนดวิธีการในการปฏิบัติต่อเด็ก เยาวชน และครอบครัวในกระบวนการยุติธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ นอกเหนือจากการประชุม/สัมมนาทางวิชาการข้างต้นแล้ว สำนักงานศาลยุติธรรมยังได้จัดสรรงบประมาณให้ศาลยุติธรรมทั่วประเทศ เพื่อจัดประชุม/สัมมนาประสานความร่วมมือกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมในพื้นที่อีกด้วย

1.2 การอบรมหลักสูตรผู้บริหารกระบวนกร ยุติธรรมระดับสูง (บ.ย.ส.)

ศาลยุติธรรมได้จัดอบรมหลักสูตรผู้บริหาร
กระบวนกรยุติธรรมระดับสูง (บ.ย.ส.) อย่างต่อเนื่อง
โดยมีความมุ่งหวังที่จะเสริมสร้างองค์ความรู้ที่เป็น
ประโยชน์ต่อการพัฒนากระบวนกรยุติธรรมอย่างเป็นระบบ
อันประกอบด้วยวิทยาการหลากหลายทั้งทางด้านกฎหมาย
การเมือง การปกครอง สังคมและเศรษฐกิจ ให้แก่ผู้เข้ารับ
การอบรมได้นำไปปรับใช้และเป็นผู้บริหารองค์กรที่มี
วิสัยทัศน์พร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม

นอกจากนี้ การอบรมหลักสูตรผู้บริหาร
กระบวนกรยุติธรรมระดับสูง (บ.ย.ส.) ยังเป็นเวทีที่
เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็น
เพื่อแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องในกระบวนกรยุติธรรม และ
นำไปสู่การประสานงานเพื่อแก้ไขปัญหาระหว่าง
ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานในกระบวนกรยุติธรรม
ในด้านต่างๆ อันเป็นการส่งเสริมและพัฒนากระบวนกร
ยุติธรรมทั้งระบบให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สามารถ
ปฏิบัติหน้าที่อำนวยความยุติธรรมและคุ้มครองสิทธิ
เสรีภาพของประชาชนได้อย่างแท้จริง

2. ส่งเสริมความร่วมมือด้านวิชาการระหว่างประเทศ

2.1 การประสานความร่วมมือด้านวิชาการระหว่างประเทศ

ศาลยุติธรรมได้ดำเนินการส่งเสริมความร่วมมือด้านวิชาการระหว่างศาลยุติธรรม กับหน่วยงาน สถาบันการศึกษา และองค์กรในต่างประเทศเพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านวิชาการของศาลยุติธรรมให้เข้มแข็งโดยมีการดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

- **สัมมนาเชิงวิชาการ เรื่อง “AEC กับกฎหมายเพื่อดูแลธุรกิจระหว่างประเทศที่ประสบปัญหา”** เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ความคิดเห็นและปัญหาข้อขัดข้องเกี่ยวกับระบบกฎหมายล้มละลายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจระหว่างประเทศ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการเตรียมความพร้อม ด้านระบบกฎหมายล้มละลาย และพัฒนาองค์ความรู้แก่นักกฎหมายบุคคลผู้เกี่ยวข้องกับธุรกิจระหว่างประเทศ โดยมีกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมสัมมนา ได้แก่ผู้เชี่ยวชาญของประเทศไทยและผู้แทนประเทศสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

- **ประชุมวิชาการ เรื่อง “การพัฒนามาตรฐานกฎหมายแรงงานในกลุ่มประเทศอาเซียน”** เพื่อประสานความร่วมมือด้านการพัฒนามาตรฐานกฎหมายแรงงานในกลุ่มประเทศอาเซียน กลุ่มเป้าหมายผู้เข้าร่วมประชุม ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้พิพากษาในศาลฎีกาแผนกคดีแรงงาน ศาลแรงงานกลาง และศาลแรงงานภาค 1-9 ผู้พิพากษาสมทบในศาลแรงงาน พนักงานอัยการฝ่ายคดีแรงงาน

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ทนายความ รวมถึงผู้พิพากษา หรือผู้ทำหน้าที่ตัดสินชี้ขาดข้อพิพาทด้านแรงงาน หรือผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายแรงงานจากกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน

- **ประชุม เรื่อง “การพัฒนาวิธีพิจารณาคดีภาษีอากรกลาง : ประสบการณ์จากสหรัฐอเมริกา และรัสเซีย”** หัวข้อการอภิปรายมุ่งเน้นเรื่องโครงสร้างทางภาษีของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศรัสเซีย การระงับข้อพิพาททางภาษีอากร และการพัฒนาวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร โดยกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษีอากรจากประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศรัสเซีย องค์กรจากภาครัฐและเอกชน รองเลขาธิการประธานศาลฎีกา และผู้พิพากษาศาลภาษีอากรกลาง

- **ประชุมทางวิชาการ เรื่อง “ความร่วมมือทางด้านกฎหมายภาษีอากรในกลุ่มประเทศอาเซียน”** เป็นการอภิปรายในหัวข้อ International Experiences of Tax Ruling and the Possibility of Implementation in ASEAN : The Tax Authorities’ Perspective” มุมมองจากสรรพากร และหัวข้อ International Experiences of Tax Ruling and the Possibility of Implementation in ASEAN : The Judicial Perspective” มุมมองของศาล โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้แทนจากประเทศในกลุ่มอาเซียน ประธานศาลฎีกา ประธานแผนกคดีภาษีอากรในศาลภาษีอากรในศาลฎีกา ผู้พิพากษา ผู้แทนหน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชน

- ประชุมทางวิชาการ เรื่อง “กฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาและอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค เปรียบเทียบ กฎหมายระหว่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศ และการใกล้ชิด : ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ” สำนักงานศาลยุติธรรมร่วมกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จัดการประชุมวิชาการในหัวข้อดังกล่าวขึ้นเพื่อให้ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมได้รับการอบรมเพิ่มพูนความรู้วิชาการและกฎหมายเฉพาะด้าน

- ประชุมทางวิชาการ เรื่อง “กฎหมายอาญาระหว่างประเทศและอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ องค์การธุรกิจ ระบบกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา และการเขียนและการวิจัยทางกฎหมาย” สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดการประชุมวิชาการภายใต้ชื่อตกลงร่วมกับมหาวิทยาลัยชิคาโก เคนส์ ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อให้ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมได้รับการอบรมเพิ่มพูนความรู้ วิชาการและกฎหมายของต่างประเทศ เพื่อนำมาปรับใช้ในการพัฒนาด้านวิชาการกฎหมายต่อไป

- ประชุมความร่วมมือด้านวิชาการ เรื่อง “กฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมข้ามชาติและการค้ามนุษย์ กฎหมายเกี่ยวกับวิธีพิจารณาความแพ่งชั้นสูง” สำนักงานศาลยุติธรรมร่วมกับสถาบันกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยมนุษยชนและสิทธิมนุษยชน ณ ประเทศแถบยุโรป/อเมริกา จัดการประชุมหัวข้อดังกล่าวขึ้นเพื่อให้ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมได้รับการอบรมเพิ่มพูนความรู้วิชาการและกฎหมาย จากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมอภิปรายในประเด็นหัวข้อดังกล่าว

2.2 ส่งเสริมความร่วมมือด้านการศาลและการยุติธรรมระหว่างประเทศ

ศาลยุติธรรมได้ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมในต่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศาลและการยุติธรรมระหว่างประเทศ รวมถึงส่งเสริมบทบาทของศาลยุติธรรมไทย ในการเข้าไปมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายของรัฐ ด้านความร่วมมือทางกฎหมายและทางการศาลระหว่างประเทศ ศาลยุติธรรมมีการดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

2.2.1 การประสานความร่วมมือทางการศาลระหว่างประเทศ

- ประสานความร่วมมือในการส่งเอกสารและสำนวนความ และการสืบพยานในคดีแพ่งและพาณิชย์ ระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐเกาหลี
- ประสานความร่วมมือในการส่งเอกสารและสำนวนความ และการสืบพยานในคดีอาญาและรายงาน คดีส่งผู้ร้ายข้ามแดน
- ประสานงานความร่วมมือคดีที่เกี่ยวข้องกับบุคคลผู้มีสิทธิและความคุ้มกัน ทางทูตและทางกงสุล

2.2.2 การประชุมเจรจาทำความเข้าใจความตกลงระหว่างประเทศและการดำเนินการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

- ทำความตกลงสนธิสัญญาว่าด้วยความช่วยเหลือกันทางการศาลในคดีแพ่งและคดีพาณิชย์ระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐเกาหลี

- ทำความตกลงระหว่างศูนย์ไกล่เกลี่ยนานาชาติสิงคโปร์ (Singapore International Mediation Centre) ร่วมกันเป็นเจ้าภาพจัดประชุมและการสัมมนาระดับนานาชาติด้านการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททั้งในประเทศสิงคโปร์และประเทศไทย ตลอดจนสนับสนุนให้ผู้ประนอมของทั้งสองประเทศมีความเชี่ยวชาญ

2.2.3 การประชุมพิจารณาการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาระหว่างประเทศ การอนุวัติการ การดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีของอนุสัญญาฯ ที่ประเทศไทยเป็นภาคี และการดำเนินการอื่นๆ

- ประชุมว่าด้วยการพิพากษาคดีอาญาภายใต้หัวข้อ “แนวทาง เครื่องมือ และเทคโนโลยีการพิพากษาคดีอาญา” ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์

- ประชุมคณะกรรมการ 3 ว่าด้วยการระงับข้อพิพาททางออนไลน์ สมัยที่ 30 ของคณะกรรมการกฎหมายการค้าระหว่างประเทศแห่งสหประชาชาติ ณ กรุงเวียนนา สาธารณรัฐออสเตรีย

- ประชุม เรื่อง “การพิจารณาคดีเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนในภูมิภาคอาเซียน” ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

- ประชุมคณะกรรมการ 4 ว่าด้วยพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ สมัยที่ 50 ของ UNCITRAL ณ สำนักงานสหประชาชาติ กรุงเวียนนา สาธารณรัฐออสเตรีย

- ประชุม เรื่อง “ASEAN-WEN Regional Stakeholders Policy” ณ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติ สาธารณรัฐสิงคโปร์

- ประชุมในหัวข้อ เรื่อง “Regional Integration of Different National Tax Systems: The EU Experience and its Lessons for ASEAN” ณ เมืองกัวลาลัมเปอร์ สหพันธรัฐมาเลเซีย

- ประชุมคณะกรรมการ 5 ว่าด้วยกฎหมายล้มละลาย สมัยที่ 46 ของ UNCITRAL ณ สำนักงานสหประชาชาติ กรุงเวียนนา สาธารณรัฐออสเตรีย

- ประชุมในระดับภูมิภาคเกี่ยวกับการศึกษาเชิงเปรียบเทียบ เรื่อง “ข้อผูกพันทางสนธิสัญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนกับกฎหมายภายในประเทศของประเทศสมาชิกอาเซียน ณ เมืองหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

- ประชุมระดับภูมิภาคสำหรับผู้พิพากษาว่าด้วย เรื่อง “สิ่งแวดล้อม: บทบาทของศาลยุติธรรมต่อแนวทางการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดนในภูมิภาคอาเซียน ณ กรุงจาการ์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

- ประชุมระดับโลกว่าด้วยความยุติธรรมของเด็กและเยาวชน ครั้งที่ 1 ณ ศูนย์การประชุมนานาชาตินครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส

- ประชุมคณะกรรมการ 2 สมัยที่ 62 แห่ง UNCITRAL ว่าด้วยการอนุญาโตตุลาการและการประนอมข้อพิพาท ณ สำนักงานสหประชาชาติ นครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา

- ประชุมคณะกรรมการ 3 สมัยที่ 31 แห่ง UNCITRAL ว่าด้วยการระงับข้อพิพาททางออนไลน์ ณ สำนักงานสหประชาชาติ นครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา

- ประชุมใหญ่สมาคมกฎหมายอาเซียน ครั้งที่ 12 และการประชุมประธานศาลสูงสุดอาเซียน ณ ประเทศฟิลิปปินส์

- ประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยสิ่งแวดล้อมโลก ณ กรุงนิวเดลี สาธารณรัฐอินเดีย
- ประชุม Multinational Judicial Colloquium on Insolvency ครั้งที่ 11 ในหัวข้อเรื่อง “การประสานงานข้ามพรมแดนในกระบวนการล้มละลาย” เมืองซานฟรานซิสโก มลรัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา
- ประชุมคณะกรรมการฝ่ายตุลาการแห่งสภานิติบัญญัติระหว่างประเทศ ณ เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

3. การส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยของศาลยุติธรรม

ศาลยุติธรรมได้จัดตั้ง “สถาบันวิจัยและพัฒนาคดี” ขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อปี พ.ศ. 2551 โดยเป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยเกี่ยวกับกฎหมาย ระบบงานศาลยุติธรรม ระบบบริหารจัดการในสำนักงานศาลยุติธรรม การบริหารกระบวนการยุติธรรม และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการเสริมสร้างองค์ความรู้ที่สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดงานด้านต่างๆ ของศาลยุติธรรมอย่างเป็นรูปธรรมโดยมีการวิจัยที่สำคัญที่อยู่ระหว่างดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ดังนี้

1) “การศึกษาระดับศาลอิเล็กทรอนิกส์ของศาลในต่างประเทศ เพื่อพัฒนาระบบอิเล็กทรอนิกส์ของศาลยุติธรรม” ศึกษาแบบอิเล็กทรอนิกส์กฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์

ของศาลในต่างประเทศมาใช้ในศาลยุติธรรม โดยวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อขัดข้องเกี่ยวกับการนำระบบศาลอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในศาลยุติธรรมไทยและต่างประเทศรวมถึงการหาแนวทางการแก้ไขปัญหา อุปสรรค ข้อขัดข้อง ข้อเสนอแนะ และการพัฒนาระบบศาลอิเล็กทรอนิกส์ที่เหมาะสมสำหรับศาลยุติธรรมทั่วประเทศ

2) “การศึกษาระบบอุทธรณ์ฎีกาของศาลยุติธรรม” ศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบระบบอุทธรณ์ฎีกาของศาลยุติธรรมที่ใช้ระบบ Civil Law กับ Common Law เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขระบบอุทธรณ์ฎีกา ให้สามารถอำนวยความสะดวกยุติธรรม ให้แก่ประชาชนได้อย่างรวดเร็ว รวมถึงการใช้สิทธิการอุทธรณ์ฎีกาได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

3) “การพัฒนาแนวทางในการจัดทำคำพยานของศาลยุติธรรมเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายพยานหลักฐานที่แก้ไขใหม่” ศึกษาหลักการดำเนินคดีอาญาที่เกี่ยวกับพยานหลักฐาน ทั้งในอดีตและปัจจุบันเปรียบเทียบมาตรฐานในการดำเนินคดีอาญา ที่เกี่ยวกับพยานหลักฐานในประเทศไทยและต่างประเทศตลอดจนศึกษาทัศนคติของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้ทราบถึงผลกระทบ ข้อจำกัดของกฎหมายพยานหลักฐาน ตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่แก้ไขใหม่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพยานหลักฐาน และสามารถพัฒนาแนวทางการจัดทำคำพยานของศาลยุติธรรมได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับกฎหมายพยานหลักฐานที่แก้ไขใหม่

4) “การพัฒนากฎหมายและแนวคำพิพากษาของศาลเกี่ยวกับคดีเศรษฐกิจ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในระดับระหว่างประเทศ และเพื่อรองรับการเป็นประเทศสมาชิกในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” ศึกษาวิเคราะห์กฎหมายเศรษฐกิจในประเด็นปัญหาข้อขัดข้องทางข้อกฎหมาย ที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต้องแก้ไขปรับปรุง พร้อมทั้งจัดทำแนวทางวิวัฒนาการกฎหมายและแนวคำพิพากษาของศาลเกี่ยวกับคดีเศรษฐกิจของประเทศไทย เพื่อให้พร้อมต่อการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทั้งด้านกฎหมายสารบัญญัติและด้านกฎหมายวิธีสบัญญัติ

5) “การพัฒนาแนวทางการรับฟังพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์เพื่อพิสูจน์ความจริงในคดี” ศึกษาเกี่ยวกับ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการนำพยานหลักฐานที่ได้จากวิธีทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้พิสูจน์ความจริงในคดี เพื่อพัฒนาแนวทางการรับฟังพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ ให้มีหลักเกณฑ์อันน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย สอดรับกับความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และเกิดประโยชน์ต่อการอำนวยความยุติธรรมแก่ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในคดีทุกฝ่าย

6) “การเพิ่มประสิทธิภาพของศาลเยาวชนและครอบครัวในการพิจารณาคดีฟ้องหย่าและการดูแลบุตร” ศึกษาถึงสภาพปัญหาและอุปสรรคในการพิจารณาคดีฟ้องหย่า และการดูแลบุตรของศาลเยาวชนและครอบครัวในต่างประเทศ โดยการรวบรวมรูปแบบโครงสร้าง การบริหารบุคคล และกระบวนการพิจารณาคดีของศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค รวมถึงการพิจารณาความจำเป็นในการปรับปรุงรูปแบบ โครงสร้าง การบริหารบุคคล และกระบวนการพิจารณาคดีที่เหมาะสมสอดคล้อง

กับประเพณี วัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจไทย นำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพในการพิจารณาคดีฟ้องหย่าและการดูแลบุตรของศาลเยาวชนและครอบครัวไทย

7) “แนวทางการพิจารณาคดีความผิดทางแพ่งและทางอาญาของผู้ประกอบวิชาชีพเฉพาะ” ศึกษาความหมายของวิชาชีพ แนวคิดและมาตรการทางกฎหมาย ตลอดจนศึกษาวิเคราะห์และเสนอแนะมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสม โดยการเปรียบเทียบข้อมูลของประเทศไทย กับต่างประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายจารีตประเพณี และประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาคดีความผิดทางแพ่งและอาญาของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความและผู้ประกอบวิชาชีพแพทย์

8) “แนวโน้มพฤติการณ์ในการกระทำความผิดทางอาญาที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ” ศึกษาแนวโน้มพฤติการณ์ในการกระทำความผิดทางอาญาที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งเกิดขึ้นในปัจจุบัน เพื่อเป็นแนวทาง การแก้ไขปัญหาการกระทำความผิดทางอาญาที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ และนำผลจากการศึกษาวิจัยไปใช้ในการพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ

9) “ปัญหาเขตอำนาจศาลในคดีพิพาทเกี่ยวกับการใช้อำนาจหรือการดำเนินการทางปกครองในเรื่องสิทธิในที่ดิน” ศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับอำนาจศาลในกรณีที่เกิดข้อพิพาทเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน รวมถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ เมื่อเกิดกรณีขัดแย้งเรื่องเขตอำนาจศาลเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน และนำเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาเรื่องเขตอำนาจศาล เกี่ยวกับการใช้อำนาจ หรือการดำเนินการทางปกครองในเรื่องสิทธิในที่ดิน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและเกิดประโยชน์แก่ประชาชนและประเทศชาติต่อไป

10) “การพัฒนา รูปแบบการประชุมกลุ่มครอบครัว และชุมชน ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเกี่ยวกับ เด็กและเยาวชน” ศึกษาวิเคราะห์หลักการ รูปแบบ ขั้นตอน และวิธีการ รวมถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในการประชุม กลุ่มครอบครัวและชุมชนในกระบวนการยุติธรรมทาง อาญาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน โดยศึกษากรณีของต่าง ประเทศ ที่ได้นำรูปแบบการประชุมกลุ่มครอบครัวมาใช้ ดำเนินการตามกฎหมายตั้งแต่ปี ค.ศ. 1989 เป็นต้นมา เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบรูปแบบ ขั้นตอน และวิธีการ รวมถึงหลักเกณฑ์และกำหนดแนวทางที่เหมาะสมกับ บริบทของประเทศไทย ที่ถูกต้องตามหลักการและ เจตนารมณ์ของกฎหมาย

11) “การพัฒนาระบบการพิจารณาคดีของ ศาลยุติธรรมในการค้นหาความจริง เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย” ศึกษาหลักการและสาระสำคัญของระบบกล่าวหาและ ระบบไต่สวน ศึกษาบทบาทและอำนาจศาลในการค้นหา ความจริงของศาลยุติธรรมไทยและต่างประเทศ ปัญหา อุปสรรคและข้อจำกัดในการนำวิธีพิจารณาในระบบ ไต่สวนมาใช้ในการพิจารณาคดีของศาลยุติธรรม เพื่อกำหนดแนวทางพัฒนาระบบการพิจารณาคดีของ ศาลยุติธรรมในการค้นหาความจริง ที่สามารถอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนตรงตามเจตนารมณ์ของ กฎหมายไทย

ศึกษาระบบอิเล็กทรอนิกส์ กฎหมาย
ระเบียบ หรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง
กับการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์
ของศาลในต่างประเทศมาใช้ในศาลยุติธรรม
โดยวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค
และข้อขัดข้องเกี่ยวกับการนำระบบ
ศาลอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ใน
ศาลยุติธรรมไทย

4. เสริมสร้างศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านกฎหมายและการอำนวยความสะดวกยุติธรรม

4.1 ห้องสมุดต้นแบบเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสเฉลิมพระชนมายุ 5 รอบ 2 เมษายน 2558

เนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เจริญพระชนมายุ 5 รอบ ในวันที่ 2 เมษายน พุทธศักราช 2558 สำนักงานศาลยุติธรรมได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ดำเนินโครงการห้องสมุดต้นแบบเพื่อเฉลิมพระเกียรติเพื่อสนองแนวทางพระราชดำริในการส่งเสริมการศึกษา การอ่าน และการพัฒนาห้องสมุด ที่ต้องการให้ประชาชนได้รับโอกาสในการศึกษาเรียนรู้อย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง มีแหล่งการเรียนรู้ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ได้ ดังที่มีพระราชดำริในการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2547 และการประชุมวิชาการในหัวข้อเรื่อง “มิติใหม่ในการพัฒนาห้องสมุด” โดย สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2547 ความตอนหนึ่ง ดังนี้

“...ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ไม่มีที่สิ้นสุด เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาคนและสังคม ห้องสมุดยุคใหม่ควรมีการพัฒนาในส่วนขององค์ประกอบห้องสมุด เช่น เครื่องมืออุปกรณ์ด้านสารนิเทศ หนังสือ และสื่ออื่น ๆ ทุกประเภท บรรณารักษ์ก็ควรจะต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ทันสมัย มีการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงการบริการ เน้นการศึกษาผู้ใช้บริการเป็นรายบุคคล รู้จักผู้มาใช้บริการมากขึ้น เปิดบริการแนะแนวการอ่าน เอื้อประโยชน์แก่ผู้ใช้บริการ ให้สามารถพัฒนาตนเองและใช้เทคโนโลยีทันสมัย...”

สำนักงานศาลยุติธรรมได้น้อมนำพระราชดำริมาเป็นแนวทางการพัฒนาและดำเนินโครงการห้องสมุดต้นแบบเพื่อเฉลิมพระเกียรติ กำหนดแนวทางการพัฒนาห้องสมุดศาลยุติธรรม ภายใต้หลักแนวคิด “one country one library” คือ ห้องสมุดศาลยุติธรรมแต่ละแห่งจะเป็นศูนย์กลางแหล่งความรู้ที่แตกต่างกัน โดยจะคัดสรรหนังสือและทรัพยากรที่เกี่ยวข้องให้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้บริการห้องสมุด เช่น

- ศูนย์วิทยบริการศาลยุติธรรมเฉลิมพระเกียรติ (สำนักงานศาลยุติธรรม) เป็นหน่วยงานต้นแบบนำร่องการพัฒนาห้องสมุดของศาลยุติธรรม โดยจัดให้มีบริการที่ทันสมัยสามารถค้นคว้าข้อมูลต่างๆ ได้ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จัดรวบรวมหนังสือหลากหลายวิชาเพื่อให้เป็นแหล่งการศึกษาหาความรู้แก่ประชาชนทั่วไป และผู้ที่มาติดต่อราชการศาลยุติธรรม ได้แก่ คู่ความ ทนายความ อัยการ และบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นแหล่งค้นคว้าข้อมูลด้านนิติศาสตร์ ซึ่งในปัจจุบันกฎหมายมีพัฒนาการมากมายหลายสาขา ดังนั้นการรวบรวมตำราด้านกฎหมาย และการให้บริการสืบค้นคำพิพากษา/แนวคำวินิจฉัยของศาลฎีกา จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษาและข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ตลอดจนส่งเสริมให้ข้าราชการและประชาชนรักการอ่าน ก่อให้เกิดสังคมการเรียนรู้รวมถึงการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น มีมุม Sound Lab เพื่อเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเอง การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านตามวาระโอกาสต่างๆ การจัดเสวนาเกี่ยวกับหนังสือที่สร้างแรงบันดาลใจของผู้บริหาร เป็นต้น

- ห้องสมุดกฎหมายด้านทรัพย์สินทางปัญญา (ณ ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง) ที่จะมุ่งเน้นหนังสือ วารสารในประเทศและต่างประเทศ และทรัพยากรต่างๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา และกฎหมายระหว่างประเทศ เพื่อเป็นศูนย์กลางกฎหมายด้านทรัพย์สินทางปัญญา หากบุคลากรที่อยู่ในศาลต่างๆ มีความประสงค์จะขอยืม-คืนหนังสือจะสามารถทำได้ผ่านระบบ Online และไปรษณีย์ รวมถึงสามารถสืบค้นเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลกฎหมายและห้องสมุดต่างประเทศที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้อง เป็นต้น

- ห้องสมุดกฎหมายและอัตลักษณ์ประจำถิ่น ซึ่งจะประกอบด้วยหนังสือ และทรัพยากรทางด้านกฎหมาย เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของบุคลากรศาลยุติธรรม รวมถึงหนังสือทั่วไปเพื่อเป็นแหล่งความรู้ให้แก่ชุมชน ที่แตกต่างกันไปตามความต้องการของบุคลากรและผู้คนในพื้นที่นั้น พร้อมทั้งนำเทคโนโลยีสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัยเข้ามาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาสนับสนุนการค้นคว้าหาข้อมูล เพื่อให้ผู้ใช้บริการห้องสมุดได้รับความสะดวกรวดเร็ว

แผนงานโครงการห้องสมุดต้นแบบเพื่อเฉลิมพระเกียรติ จะดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาศูนย์วิทยบริการศาลยุติธรรม 1 แห่ง และห้องสมุดประจำศาลที่มีความพร้อมตามหลักเกณฑ์เข้าร่วมโครงการอีกจำนวน 8 แห่ง รวมจำนวนทั้งสิ้น 9 แห่ง จำแนกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 จำนวน 4 แห่ง ได้แก่

- ศูนย์วิทยบริการศาลยุติธรรมเฉลิมพระเกียรติ
- วิทยบริการศาลจังหวัดนครปฐม
- วิทยบริการศาลจังหวัดสุพรรณบุรี
- วิทยบริการศาลอาญากรุงเทพใต้

ระยะที่ 2 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 จำนวน 4 แห่ง ได้แก่

- วิทยบริการศาลจังหวัดตลิ่งชัน
- วิทยบริการศาลแขวงพระนครศรีอยุธยา
- วิทยบริการศาลจังหวัดเชียงใหม่
- วิทยบริการศาลจังหวัดอุบลราชธานี

ระยะที่ 3 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 จำนวน 1 แห่ง ได้แก่

- วิทยบริการศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

//

...ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ได้ไม่มีที่สิ้นสุด
เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาคนและสังคม
ห้องสมุดยุคใหม่ควรมีการพัฒนาในส่วนของ
องค์ประกอบห้องสมุด เช่น เครื่องมืออุปกรณ์
ด้านสารนิเทศ หนังสือ และสื่ออื่น ๆ ทุกประเภท
บรรณารักษ์ก็ต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้
ทันสมัย มีการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงการบริการ
เน้นการศึกษาผู้ใช้บริการเป็นรายบุคคล
รู้จักผู้มาใช้บริการมากขึ้น เปิดบริการแนะแนวการอ่าน
วิจัยประโยชน์แก่ผู้ใช้บริการ ให้สามารถพัฒนาตน
และใช้เทคโนโลยีทันสมัย...

//

4.2 การให้บริการห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ ศาลยุติธรรม

สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดทำเว็บไซต์ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ศาลยุติธรรม www.library.coj.go.th สำหรับให้บริการสืบค้นคำพิพากษา และข้อมูลทางกฎหมาย ในรูปแบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (.pdf) ได้แก่ บทความทางกฎหมาย คำพิพากษาศาลฎีกา คำสั่ง-คำร้องศาลฎีกา คำวินิจฉัยของประธานศาลฎีกา ฐานข้อมูลกฎหมายใหม่ที่รวบรวมพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน รวมถึงงานวิจัยศาลยุติธรรม โดยผู้ใช้บริการสามารถสืบค้น Download เป็นเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ และพิมพ์เอกสารได้ผ่านหน้า Website เป็นการอำนวยความสะดวกในการค้นคว้าของผู้ใช้บริการที่สามารถใช้บริการได้ทุกที่ผ่านระบบ internet โดยไม่ต้องเดินทางมายังห้องสมุด

นอกจากนี้ ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ยังมีให้บริการยืมอ่าน E-Book ทั้งที่เป็นลิขสิทธิ์ของศาลยุติธรรม และลิขสิทธิ์ของสำนักพิมพ์ต่างๆ โดยจำแนกตามหมวดหมู่ เพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถสืบค้นได้สะดวก เช่น กฎหมาย คอมพิวเตอร์ ประวัติศาสตร์และอัตชีวประวัติ จิตวิทยา และนวนิยาย เป็นต้น เพื่อเอื้อประโยชน์แก่ผู้ใช้บริการให้สามารถพัฒนาตนเองด้วยการอ่านผ่านระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัย เป็นการพัฒนาตามยุคสมัยและลักษณะการใช้เทคโนโลยีในชีวิตประจำวันของผู้คนทั่วไป

การเพิ่มศักยภาพระบบการสนับสนุน
การอำนวยความสะดวก

4

การเพิ่มศักยภาพระบบการสนับสนุน การอำนวยความสะดวกยุติธรรม

1. เสริมสร้างระบบการบริหารสำนักงานเพื่อสนับสนุนการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ

ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่กำหนดให้สำนักงานศาลยุติธรรมมีอำนาจหน้าที่ในด้านการธุรการของศาลยุติธรรม อาทิ งานบริหารองค์กรงานบริหารงานบุคคล งานงบประมาณ การเงิน และบัญชี งานวิชาการ งานส่งเสริมงานตุลาการ รวมถึงงานสนับสนุนพิจารณาพิพากษาคดีในศาล สำนักงานศาลยุติธรรมจึงได้มุ่งเน้นที่จะพัฒนากระบวนการบริหารจัดการระบบงานต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น โดยมีการพัฒนาระบบงานสำคัญ ดังนี้

1.1. การพัฒนาระบบการบริหารสำนักงานของสำนักงานศาลยุติธรรม

1) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์กฎ ระเบียบ และข้อบังคับของศาลยุติธรรม ให้แก่บุคลากรได้รับทราบโดยทั่วถึง เช่น การจัดทำหนังสือคู่มือปฏิบัติราชการของตุลาการ ส่วนวิธีพิจารณาคดีในศาลแขวง เล่มที่ 3 ส่วนวิธีพิจารณาคดีอาญา เล่มที่ 4 ส่วนวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค เล่มที่ 5 คู่มือปฏิบัติราชการของตุลาการส่วนพิจารณาคดีแรงงาน การจัดทำประมวลคำถาม-คำตอบข้อหารือในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

2) ปรับปรุงมาตรฐานกำหนดตำแหน่งและจัดตำแหน่งข้าราชการศาลยุติธรรม โดยกำหนดให้เพิ่มเติมตำแหน่งผู้ช่วยเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม ประเภทบริหาร ระดับต้น เป็นการดำเนินการตามประกาศ

คณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม เรื่อง การจัดทำมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง และจัดตำแหน่งข้าราชการศาลยุติธรรมเข้าประเภทตำแหน่ง สายงาน และระดับตำแหน่งตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง (ฉบับที่ 4)

1.2. การพัฒนาระบบธุรการคดีเพื่อสนับสนุนการอำนวยความสะดวกยุติธรรม

1) พัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติราชการศาลยุติธรรมและหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม และคัดเลือกศาลยุติธรรมที่มีผลการปฏิบัติงานดีเด่นในแง่ของประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม นโยบายประธานศาลฎีกา และระบบมาตรฐานศาลยุติธรรม โดยกำหนดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านประสิทธิผลการปฏิบัติราชการ ด้านคุณภาพการให้บริการด้านประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการ และด้านพัฒนาองค์กร ทั้งนี้ เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดศาลยุติธรรมมีความสามารถในการปฏิบัติราชการให้มีประสิทธิผลเพิ่มขึ้น

2) กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการบังคับคดีผู้ประกันนอกเขตอำนาจที่ออกหมายบังคับคดีสำหรับเงินค่าปรับที่ศาลหนึ่งได้รับจากการบังคับคดีผู้ประกันแทนศาลที่ได้ออกหมายบังคับคดี โดยให้ส่งทรัพย์สินที่ยึดได้หรือเงินที่ได้จากการขายทรัพย์สินนั้น ไปให้อีกศาลที่ออกหมาย ทั้งนี้ เพื่อให้แนวทางปฏิบัติเป็นไปอย่างมีเอกภาพและเป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

3) กำหนดแนวทางการบริหารจัดการคดีตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 เพื่อให้การบริหารจัดการและพิจารณาพิพากษาคดีเป็นไปด้วยความเรียบร้อย สะดวก และเป็นระเบียบเดียวกัน โดยการออกคำแนะนำของประธานศาลฎีกา เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการคดีตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ประกาศเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2557

4) แนวปฏิบัติตามระเบียบสำนักงานศาลยุติธรรม ว่าด้วยวิธีปฏิบัติงานด้านธุรการในการสืบพยานโดยระบบการประชุมทางจอภาพในคดีแพ่ง พ.ศ. 2557 กำหนดการรับและจ่ายเงินให้หน่วยงานถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน เช่น ค่านวนค่าใช้จ่ายโดยพิจารณาตามอัตราและความเหมาะสมตามคำสั่งศาล การออกไปรับเงิน จัดทำทะเบียนเงินกลาง - การสืบพยานโดยระบบการประชุมทางจอภาพ

2. เสริมสร้างความเข้มแข็งระบบแผนงานงบประมาณ และการติดตามประเมินผล

สำนักงานศาลยุติธรรมใช้ระบบการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ และระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์เป็นหลักในการบริหารราชการเช่นเดียวกับหน่วยงานภาครัฐอื่น ทั้งนี้ แม้ว่าสำนักงานศาลยุติธรรมจะมีความเป็นอิสระด้านการงบประมาณตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนด แต่ความเป็นอิสระในความหมายนี้คือ สำนักงานศาลยุติธรรมจะต้องมีความรับผิดชอบที่จะต้องมีระบบแผนงาน งบประมาณ และการติดตามประเมินผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพเพื่อรักษาวินัยทางการเงินการคลัง ควบคู่กับการบริหารทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและสังคมส่วนรวม

2.1 การพัฒนาระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์

สำนักงานศาลยุติธรรมพัฒนาระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ ที่ให้ความสำคัญกับการจัดสรรงบประมาณโดยมียุทธศาสตร์ของศาลยุติธรรมเป็นตัวนำ และมุ่งเน้นผลสำเร็จในการดำเนินงานของผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) ตามยุทธศาสตร์ โดยมีการกำหนดตัวชี้วัดอย่างชัดเจนครอบคลุมทั้งปริมาณ คุณภาพ เวลา และต้นทุน เพื่อใช้ในการวัดผลสำเร็จ (Performance Measure) ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งทั้งหมดนี้ได้ถูกกำหนดอยู่ในแผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม พ.ศ. 2557 - 2561 และสำนักงานศาลยุติธรรมได้นำมาเป็นกรอบในการบริหารจัดการงบประมาณ โดยทุก งาน/โครงการ จะต้องระบุผลผลิตและผลลัพธ์ที่จะบรรลุในปีงบประมาณปัจจุบันและในระยะยาว และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต้องมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับเป้าประสงค์ของแผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม

จากหลักการและแนวนโยบายดังกล่าวข้างต้น สำนักงานศาลยุติธรรมได้ผลักดันให้เกิดผลสัมฤทธิ์ด้านการงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ ดังนี้

1) ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงบประมาณ รวมถึงปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติงาน เพื่อหาวิธีการ/แนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกันกลุ่มเป้าหมายได้แก่นักวิเคราะห์นโยบายและแผนในสังกัดสำนักศาลยุติธรรมประจำภาค 1-9 เนื้อหาประกอบด้วย การขยายวงเงินการบริหารงบประมาณของสำนักงานศาลยุติธรรมประจำภาคสำหรับค่าใช้จ่ายบางรายการ การของบประมาณเพิ่มเติมระหว่างปี การแจ้งผลการพิจารณาแผนความต้องการครุภัณฑ์ การเพิ่มเติมกิจกรรมใหม่ภายใต้งานประจำเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม เป็นต้น

2) จัดประชุมให้ความรู้เกี่ยวกับการเขียนโครงการเพื่อขออนุมัติงบประมาณ ความเชื่อมโยงระหว่างแผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม แผนงานหรือโครงการ และแนวทางการเขียนโครงการที่ถูกต้อง ชัดเจนให้แก่ หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 กลุ่มเป้าหมายคือ ผู้อำนวยการและข้าราชการสังกัดศูนย์วิทยบริการศาลยุติธรรม เพื่อขับเคลื่อนและผลักดันการปฏิรูปห้องสมุดของศาลยุติธรรมให้มีความทันสมัย และเพิ่มขีดความสามารถในการตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

3) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อทบทวนการจัดทำแผนงานและค่าของงบประมาณโครงการประจำปีของหน่วยงานในสังกัดศาลยุติธรรม ให้มีความสอดคล้อง

กับแผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม นโยบายและทิศทางการพัฒนาของศาลยุติธรรม และสามารถขับเคลื่อนภารกิจขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก่อนนำมาจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณในปีงบประมาณถัดไป

4) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานระบบงบประมาณ และการพัฒนาการบริหารในการวิเคราะห์แผนงานและงบประมาณ เพื่อทบทวนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท อำนาจหน้าที่ ภารกิจ ลักษณะงานที่ปฏิบัติของหน่วยงานให้แก่บุคลากรสำนักแผนงานและงบประมาณ และจัดทำ Work flow กระบวนการทำงานของกลุ่มงาน เพื่อลดปัญหาความซ้ำซ้อนและสับสนในภารกิจ รวมถึงเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์แผนงานและงบประมาณให้มีความถูกต้องและเหมาะสม

2.2 เงินค่าปรับผู้ประกันเพื่อเสริมเงินงบประมาณ

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 119 วรรคสอง กำหนดให้ศาลชั้นต้นที่พิจารณาชี้ขาดตัดสินคดีนั้น มีอำนาจออกหมายบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินของผู้ต้องรับผิดตามสัญญาประกันได้เสมือนว่าเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา และถือว่าหัวหน้าสำนักงานประจำศาลยุติธรรมเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาในส่วนที่เกี่ยวกับหนี้ตามสัญญาประกัน ส่งผลให้ศาลหลายแห่งประสบปัญหาเกี่ยวกับการบังคับคดีผู้ประกันที่ผิดสัญญา

- *ด้านบุคลากร* ได้แก่ ขาดบุคลากรที่ทำหน้าที่ในการดำเนินการติดตามสืบหาหลักทรัพย์และบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินของผู้ประกัน บุคลากรขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรเนื่องจากไม่สามารถดำเนินการบังคับคดีได้ภายในระยะเวลาบังคับคดี 10 ปี อาจถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวนความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่

- *มีความเสี่ยงภัย* ในกรณีที่ผู้ประกันการทำสัญญาประกันโดยไม่มีการวางหลักประกัน หรือมีการวางหลักประกันแต่บังคับเอาแก่หลักประกันได้ไม่พอชำระค่าปรับ จะต้องมีการติดตามสืบหาหลักทรัพย์อื่นๆของผู้ประกัน เพื่อนำมาบังคับคดีชำระค่าปรับ ซึ่งถือว่ามีความเสี่ยงในการเกิดอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

- *ปัญหาด้านงบประมาณ* ได้แก่ ขาดงบประมาณในการดำเนินการติดตามสืบหาหลักทรัพย์ของผู้ประกัน การดำเนินการบังคับคดีผู้ประกันมีค่าใช้จ่ายสูง บางรายการไม่สามารถเบิกจ่ายจากเงินงบประมาณ

ได้ตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยเงินค่าปรับที่หัวหน้าสำนักงานประจำศาลยุติธรรมดำเนินการบังคับคดีได้นั้น จะต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดินทั้งจำนวน

สำนักงานศาลยุติธรรมจึงเสนอขออนุมัติไปยังกระทรวงการคลังเพื่อหักเงินค่าปรับผู้ประกันในคดีอาญา ในอัตราร้อยละ 50 ของเงินค่าปรับที่สามารถบังคับคดีได้ ไว้ใช้จ่ายในการดำเนินการบังคับคดีผู้ประกันในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 - 2559 และได้รับแจ้งอนุญาตให้ดำเนินการได้ตามที่สำนักงานศาลยุติธรรมเสนอ โดยแบ่งเป็นงบดำเนินการร้อยละ 40 และงบลงทุนร้อยละ 10 สำนักงานศาลยุติธรรมจึงมีนโยบายในการนำเงินค่าปรับผู้ประกันมาใช้เพื่อเป็นประโยชน์

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 สำนักงานศาลยุติธรรมมีการดำเนินงานสำคัญเกี่ยวกับเงินค่าปรับผู้ประกันเพื่อเสริมเงินงบประมาณ ดังนี้

1) ออกระเบียบสำนักงานศาลยุติธรรมว่าด้วยการใช้จ่ายเงินค่าปรับผู้ประกันเพื่อเสริมงบประมาณ พ.ศ. 2558 ประกาศ ณ วันที่ 18 สิงหาคม 2558 มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์และอัตราเงินค่าใช้จ่ายที่ใช้เพื่อการบังคับคดีผู้ประกัน ค่าตอบแทนที่จ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่หรือบุคคลภายนอกที่มาปฏิบัติงานในการบังคับคดี และการรายงานผลการรับจ่ายค่าใช้จ่ายเพื่อการบังคับคดีผู้ประกัน

2) จัดทำหลักเกณฑ์และแนวทางการบริหารงบประมาณและการเบิกจ่ายงบประมาณ โครงการส่งเสริมการดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีผู้ประกัน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 รายละเอียดประกอบด้วย

การส่งเสริมการพัฒนาระบบงานและพัฒนาศักยภาพข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมและลูกจ้างเกี่ยวกับการบังคับคดีผู้ประกัน การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมความร่วมมือเกี่ยวกับการบังคับคดีผู้ประกัน การดำเนินงานประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการบังคับคดีผู้ประกัน การจัดหาวัสดุหนังสือ ตำรากฎหมาย คู่มือระเบียบแนวทางปฏิบัติ และเอกสารวิชาการเกี่ยวกับการบังคับคดี การรายงานผลการดำเนินงาน เป็นต้น เพื่อให้หน่วยงานสามารถบริหารงบประมาณและรายงานได้อย่างถูกต้อง และสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ

3) การเจรจาประนอมหนี้บังคับคดีผู้ประกัน สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดทำโครงการเจรจาประนอมหนี้บังคับคดีผู้ประกัน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจทางกฎหมายให้แก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยและผู้ประกันในคดีอาญา สร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบในการติดตามตัวผู้ต้องหาหรือจำเลย แก้ไขข้อขัดข้องในการบังคับคดีนายประกันที่ผิดสัญญาประกัน และได้เปิดโอกาสให้นายประกันชี้แจงตอบข้อสงสัย และเสนอแนะแนวทางร่วมกันในการระงับหรือบรรเทาความเสียหายที่เกิดจากการผิดสัญญาประกัน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 มีศาลที่ประสงค์จะจัดโครงการดังกล่าว จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ ศาลจังหวัดราชบุรี ศาลแขวงพระนครเหนือ ศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และศาลแขวงเชียงใหม่

4) พัฒนาและทดสอบการใช้งานโปรแกรมระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานบังคับคดีผู้ประกัน ได้แก่

- โปรแกรมตรวจสอบนายประกันผิดสัญญา เป็นฐานข้อมูลกลางด้านนายประกันผิดสัญญา เพื่อตรวจสอบสถานะของนายประกัน และข้อมูลนายประกันเบื้องต้นได้

- โปรแกรมสารสนเทศสำนวนคดีของศาล ในส่วนงานบังคับคดี เป็นฐานข้อมูลของศาลแต่ละแห่ง เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการมาประกัน วันครบกำหนด และข้อมูลหลักประกัน เป็นต้น

2.3 การประเมินผลการดำเนินงาน ตามแผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม พ.ศ. 2553 - 2556

สำนักงานศาลยุติธรรมได้ทำการประเมินผลการดำเนินงานเพื่อวัดประสิทธิภาพและประสิทธิผลจากการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ ว่าสามารถบรรลุผลผลิต ผลลัพธ์ เป้าประสงค์ และวิสัยทัศน์ ตามที่แผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม พ.ศ. 2553 - 2556 กำหนดเพียงไร และนำผลที่ได้มาทบทวนและปรับแผนปฏิบัติการรายปี สำหรับช่วงเวลาก่อนสิ้นสุดแผนให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรมให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ รวมถึงการนำผลที่ได้จากการประเมินไปใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรมฉบับใหม่ต่อไป

ทั้งนี้ จากการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม พ.ศ. 2553 - 2556 พบว่า ศาลยุติธรรมสามารถบรรลุตัวชี้วัดระดับผลผลิต และผลลัพธ์คิดเป็นร้อยละ 69.39 ของตัวชี้วัดทั้งหมด

3. การพัฒนาระบบงานบริหารการเงินและการบัญชีของสำนักงานศาสนาคุณธรรม

สำนักงานศาสนาคุณธรรมพัฒนาระบบบริหารการเงินและบัญชีเพื่อให้สามารถเชื่อมโยงและเป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ รวมถึงสามารถเชื่อมโยงกับระบบการเงินและบัญชีของภาครัฐได้ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 สำนักงานศาสนาคุณธรรมมีการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

3.1 การพัฒนาและปรับปรุงระบบบัญชีของสำนักงานศาสนาคุณธรรม

เป็นการปรับปรุงผังบัญชีของสำนักงานศาสนาคุณธรรม โดยเพิ่มรายการบัญชีให้ครอบคลุมภารกิจของหน่วยงานในสังกัดที่เพิ่มขึ้น พร้อมอธิบายความหมายของรายการบัญชีแต่ละบัญชี

3.2 ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับในการจ่ายเงินค่าตอบแทน ค่าป่วยการ และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเกี่ยวกับการเงินคดี

เพื่อให้มีความทันสมัยและเหมาะสมกับปัจจุบัน เช่น

- ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาสนาคุณธรรม ว่าด้วยค่าตอบแทนในการรับส่งคู่ความหรือเอกสารในคดี ผู้บริโภค พ.ศ. 2557 ประกาศ ณ วันที่ 19 พฤศจิกายน 2557

- ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาสนาคุณธรรม ว่าด้วยเงินค่าป่วยการและเงินค่าใช้จ่ายของสถาบัน อนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2558 ประกาศ ณ วันที่ 19 มกราคม 2558

- ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการกำหนดค่าใช้จ่ายในการสืบพยานโดยระบบการประชุมทางจอภาพ พ.ศ. 2557 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2557

3.3 การเผยแพร่งานด้านวิชาการการเงินและบัญชี

โดยจัดทำคู่มือการบัญชีในระบบ GFMS สำหรับหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม จัดทำหนังสือรวบรวมกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง รวมถึงหลักเกณฑ์อัตราการเบิกจ่ายด้านการเงินคดี และส่งไปยังหน่วยงานในสังกัดทั่วประเทศ

3.4 เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน

สำนักงานศาลยุติธรรมมีบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการเงิน การบัญชี อยู่ประจำในสำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรมประจำภาค 1-9 และศาลยุติธรรมทั่วประเทศ ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างถูกต้อง มีมาตรฐาน และลดข้อผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้น สำนักงานศาลยุติธรรมจึงได้จัดให้มีการเผยแพร่ความรู้ โดยการประชุม อบรม สัมมนาในเนื้อหาประเด็นสำคัญต่างๆ แก่ผู้ปฏิบัติงาน ดังนี้

1) ประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดทำรายงานการเงินประจำปี โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เจ้าหน้าที่การเงิน และบัญชีในศาลอุทธรณ์ภาค 1 - 9 ศาลแรงงานภาค 1 - 9 หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมประจำภาค 1 - 9 และศาลในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ศาลยุติธรรมมีระบบการจัดทำรายงานการเงินประจำปีและการจัดทำรายละเอียดประกอบงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับใหม่ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ถูกต้อง ครบถ้วน และทันต่อเวลา

2) อบรมแนวทางการแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานตามกฎระเบียบด้านการเงินของสำนักงานศาลยุติธรรม โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการเงินและบัญชีในศาลสูง ศาลชั้นต้น

ศาลชั้นต้นในกรุงเทพมหานคร ศาลแรงงานภาค 1 - 9 ศาลในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมประจำภาค 1 - 9 เนื้อหาประกอบด้วย การปฏิบัติงาน ปัญหา แนวทางการแก้ไข ปัญหาในการปฏิบัติงานตามกฎระเบียบด้านการเงินของสำนักงานศาลยุติธรรม เป็นต้น เพื่อให้การปฏิบัติงานของบุคลากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และลดปัญหาข้อขัดข้องหรือข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน

3) การนิเทศงานด้านการเงิน บัญชี และพัสดุ แก่หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมประจำภาค 1 - 9 เพื่อให้คำแนะนำกฎหมาย ระเบียบ และแนวทางที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งสอบถามปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน และให้คำปรึกษาช่วยแก้ไขปัญหา

4. เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านบริหารงานพัสดุ

4.1 พัฒนาระบบงบประมาณด้านการบริหารงานพัสดุ

4.1.1 แนวทางการบริหารงบประมาณกิจกรรมจัดซื้อครุภัณฑ์

สำนักงานศาลยุติธรรมได้มอบอำนาจให้ประธานศาล อธิบดีผู้พิพากษาศาล และอธิบดีผู้พิพากษาศาล เป็นผู้พิจารณาอนุมัติงบประมาณจัดซื้อครุภัณฑ์ปฏิบัติงานกรณีทดแทน ในวงเงินงบประมาณที่กำหนด สำหรับกิจกรรมจัดซื้อครุภัณฑ์ กรณีทดแทนสำหรับศาลสูง ศาลชั้นต้นไม่สังกัดภาค และสำนักงานศาลยุติธรรมประจำภาค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 พร้อมทั้งกำหนดแนวทางการบริหารงบประมาณกิจกรรมจัดซื้อครุภัณฑ์ กรณีทดแทน สำหรับศาลสูง ศาลชั้นต้นไม่สังกัดภาค และสำนักงานศาลยุติธรรมประจำภาค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 โดยสรุปดังนี้

1) การอนุมัติวงเงินงบประมาณกิจกรรมจัดซื้อครุภัณฑ์ กรณีทดแทน สำหรับศาลสูง ศาลชั้นต้น ไม่สังกัดภาค และสำนักงานศาลยุติธรรมประจำภาค สำนักงานศาลยุติธรรมได้มอบอำนาจให้ประธานศาลอุทธรณ์ผู้พิพากษาศาล และอธิบดีผู้พิพากษาศาล เป็น ผู้พิจารณาอนุมัติงบประมาณในวงเงินที่ได้รับ สำหรับรายการครุภัณฑ์ จำนวน 6 รายการ ได้แก่ ตู้นิรภัย เครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องพิมพ์สำเนา กล้องถ่ายภาพนิ่ง และเครื่องนับธนบัตร เว้นแต่ครุภัณฑ์ที่ได้รับมาโดยวิธีบริจาค ไม่สามารถอนุมัติงบประมาณเพื่อจัดซื้อทดแทนได้

2) การขออนุมัติงบประมาณเพิ่มเติม ในกรณีที่วงเงินงบประมาณสำหรับจัดหารายการดังกล่าว คงเหลือไม่เพียงพอ หน่วยงานสามารถแจ้งขออนุมัติงบประมาณจัดซื้อครุภัณฑ์เพิ่มเติมไปยังสำนักงานศาลยุติธรรมได้ ทั้งนี้ เพื่อลดขั้นตอนงานและควบคุมงบประมาณให้เพียงพอสำหรับทุกหน่วยงาน

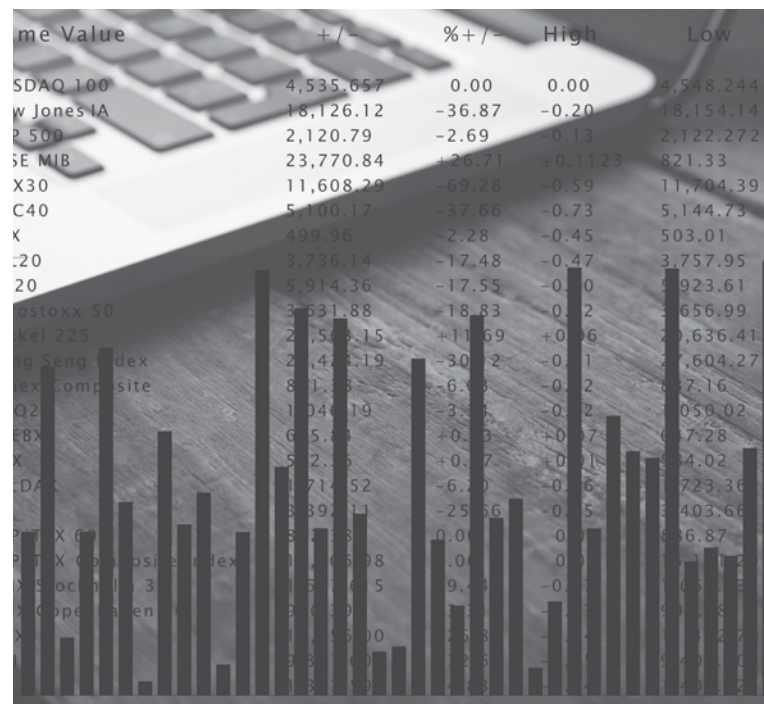
3) การโอนเงิน เมื่อหน่วยงานดำเนินการก่อนแล้ว จะแจ้งขอโอนเงินไปยังหน่วยเบิกจ่าย ซึ่งจะโอนเงินให้ตามยอดก่อนนี้ ทำให้ศาลยุติธรรมสามารถบริหารงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4) การรายงานผล หน่วยงานที่ได้รับอนุมัติงบประมาณสำหรับจัดซื้อครุภัณฑ์ดังกล่าว เมื่อได้รับอนุมัติงบประมาณแล้วจะรายงานการอนุมัติงบประมาณ และรายงานผลการดำเนินงานไปยังสำนักงานศาลยุติธรรม ตามแบบรายงานที่กำหนด เพื่อให้การติดตามผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4.1.2 จัดทำแผนความต้องการครุภัณฑ์

สำนักงานศาลยุติธรรมได้กำหนดแผนการดำเนินงานให้หน่วยงานทบทวนค่าของงบประมาณจัดซื้อครุภัณฑ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 และ

สำรวจความต้องการครุภัณฑ์ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 เพื่อนำมาจัดทำแผนความต้องการครุภัณฑ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ซึ่งเป็นการทบทวนความต้องการครุภัณฑ์ที่แท้จริงของแต่ละหน่วยงานพร้อมจัดลำดับความสำคัญซึ่งพิจารณาจากความจำเป็นเร่งด่วนในการนำไปใช้สนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานจากการจัดทำแผนความต้องการครุภัณฑ์นี้ ส่งผลให้สำนักงานศาลยุติธรรมสามารถพิจารณาอนุมัติจัดสรรงบประมาณได้สะดวก รวดเร็ว และตอบสนองความต้องการของหน่วยงานได้อย่างเหมาะสม การขออนุมัติงบประมาณจัดซื้อครุภัณฑ์นอกเหนือจากรายการครุภัณฑ์ตามแผนความต้องการครุภัณฑ์ต้องเป็นกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนซึ่งไม่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้เท่านั้น เพื่อเป็นการรักษาวินัยทางการเงินการคลัง และเพื่อให้การบริหารงบประมาณจัดซื้อครุภัณฑ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 พัฒนาหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติด้านการพัสดุ

สำนักงานศาลยุติธรรมได้กระจายอำนาจการบริหารงานการพัสดุเกี่ยวกับการดำเนินการซื้อหรือจ้าง โดยมอบอำนาจในการดำเนินการซื้อหรือจ้าง การจ้าง ผู้ควบคุมงาน และการบริหารสัญญา ให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่ง รองประธานศาลฎีกา อธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น และอธิบดีผู้พิพากษาศาลฎีกา ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัด ศาลแขวง ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัด ศาลจังหวัด แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ผู้อำนวยการสำนักศาลยุติธรรมประจำภาคหรือสำนักอำนวยการประจำศาล และผู้อำนวยการสำนักอำนวยการประจำศาล ภายในวงเงินที่กำหนด เพื่อให้มีความคล่องตัวสนับสนุนให้การบริหารงานการพัสดุเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับหลักการกระจายอำนาจในการบริหารราชการของสำนักงานศาลยุติธรรม

4.3 ก่อสร้างและปรับปรุงซ่อมแซมอาคารที่ทำการศาลยุติธรรม พร้อมอาคารชุดพักอาศัย และบ้านพัก

4.3.1 ก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลยุติธรรม พร้อมอาคารชุดพักอาศัย และบ้านพัก

สำนักงานศาลยุติธรรมจัดทำแผนงานก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลยุติธรรม พร้อมอาคารชุดพักอาศัย และบ้านพัก เพื่อให้มีอาคารที่ทำการที่มีพื้นที่ใช้สอยเพียงพอต่อภารกิจ สอดคล้องกับปริมาณคดีกรอปรอรรถก่าลังของศาล และรองรับการให้บริการประชาชน รวมถึงเพิ่มพื้นที่ใช้สอยอื่นๆ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน เช่น ที่พักคอยของประชาชน ห้องน้ำ โรงอาหาร ที่จอดรถ เป็นต้น โดยจำแนกการก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลยุติธรรมออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1) ก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลยุติธรรม หลังใหม่ทดแทนอาคารที่ทำการศาลเดิม เนื่องจากอาคารศาลหลังเดิมมีสภาพชำรุดทรุดโทรมและคับแคบ ไม่สามารถปรับปรุงขยายพื้นที่ใช้สอย หรือเพิ่มเติมจำนวนบัลลังก์ให้เพียงพอกับปริมาณคดีที่เพิ่มขึ้นได้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 มีการก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลยุติธรรม หลังใหม่ทดแทนอาคารที่ทำการศาลเดิม จำนวน 14 แห่ง ได้แก่ ศาลฎีกา ศาลอุทธรณ์ภาค 1 ศาลอุทธรณ์ภาค 5 ศาลจังหวัดพิษณุโลก ศาลจังหวัดน่าน ศาลจังหวัดระยอง ศาลจังหวัดนครนายก ศาลจังหวัดหนองคาย ศาลจังหวัดปราจีนบุรี ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสุพรรณบุรี ศาลจังหวัดพังงา สำนักงานอธิบดีผู้พิพากษาศาลฎีกา 3 ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดพะเยา ศาลจังหวัดดุสิต

2) ก่อสร้างอาคารที่ทำการสำหรับศาลยุติธรรมที่ยังไม่มีอาคารที่ทำการ ต้องใช้อาคารที่ทำการร่วมกับศาลอื่น หรือบางแห่งจำเป็นต้องเช่าอาคาร เอกชนและปรับปรุงเป็นที่ทำการ ส่งผลให้พื้นที่ใช้สอยไม่เพียงพอและไม่เหมาะสมต่อภารกิจของศาล ไม่สามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 สำนักงานศาลยุติธรรมได้ดำเนินการก่อสร้างอาคารที่ทำการสำหรับศาลยุติธรรมที่ยังไม่มีอาคารที่ทำการ จำนวน 1 แห่ง คือ ศาลอุทธรณ์ภาค 7

3) ก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลยุติธรรม เพื่อรองรับการจัดตั้งศาลยุติธรรมแห่งใหม่ ตามที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลหรือกฎหมายเปิดทำการศาลกำหนด ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่มุ่งหวังให้ประชาชนในพื้นที่ห่างไกล ได้รับการอำนวยความสะดวกอย่างทั่วถึง สะดวก และประหยัดค่าใช้จ่ายเมื่อต้องเดินทางมาติดต่อราชการศาล ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 สำนักงานศาลยุติธรรมได้ดำเนินการก่อสร้างอาคารที่ทำการสำหรับศาลยุติธรรมที่ยังไม่มีอาคารที่ทำการ จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ ศาลจังหวัดชุมแพ ศาลจังหวัดเชียงใหม่

4.3.2 ปรับปรุงซ่อมแซมอาคารที่ทำการศาลยุติธรรม และบ้านพักข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม

อาคารศาล บ้านพัก และอาคารชุดพักอาศัย รวมถึงสิ่งก่อสร้างประกอบอื่นๆ ส่วนใหญ่มีอายุการใช้งานนานเกินกว่า 30 ปีขึ้นไป หรือมีพื้นที่สำหรับการให้บริการประชาชนคับแคบ อีกทั้งพื้นที่ปฏิบัติงานไม่สามารถรองรับอัตรากำลังข้าราชการที่มีอยู่ได้ สำนักงานศาลยุติธรรมจึงต้องทำการปรับปรุงซ่อมแซม

อาคารศาล สถานที่ และบ้านพักของหน่วยงานในสังกัดศาลยุติธรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อรักษาทรัพย์สินของทางราชการให้มีอายุการใช้งานที่นานขึ้น มีความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของทางราชการ ผู้ปฏิบัติงาน และประชาชนที่มาใช้บริการ รวมถึงสนับสนุนการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 สำนักงานศาลยุติธรรมดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซมอาคารที่ทำการศาล และบ้านพักข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ดังนี้

ปีงบประมาณ พ.ศ.	รายการตามแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณ (รายการ)	แล้วเสร็จ (รายการ)	แล้วเสร็จคิดเป็นร้อยละของรายการตามแผนฯ	อยู่ระหว่างดำเนินการ* (รายการ)
2558	208	103	19.76	105

หมายเหตุ : รายละเอียดของแต่ละรายการที่อยู่ระหว่างดำเนินการ ได้แก่ อยู่ระหว่างผู้รับจ้างดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซมศาลยุติธรรมอยู่ระหว่างกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะ เปลี่ยนแปลงรายการ ขอบผู้มีถึงงบประมาณเพิ่มเติม ประกาศประกวดราคา ทบทวนรูปแบบรายการและประมาณราคาใหม่ ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น เทศบาล สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น และบอกเลิกสัญญาเนื่องจากผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานแล้วเสร็จตามกำหนด

ที่มา : สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

และจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและหน่วยงานราชการ อาคารที่ทำการศาลซึ่งอยู่ในบริเวณดังกล่าวมีความเสี่ยงต่อสถานการณ์เป็นอย่างมาก ประกอบกับอาคารศาลต่างๆ มีอายุการใช้งานเกินกว่า 10 ปี สภาพอาคารเก่า และชำรุดทรุดโทรมศาลยุติธรรมจึงจำเป็นต้องปรับปรุงให้มีความปลอดภัยสำหรับประชาชนผู้มาติดต่อราชการ คู่ความ และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานศาลที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัย มีจำนวน 8 แห่ง ประกอบด้วย ศาลจังหวัดนครราชสีมา ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนครราชสีมา ศาลจังหวัดยะลา ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดยะลา ศาลจังหวัดปัตตานี ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดปัตตานี ศาลจังหวัดเบตง และศาลจังหวัดนราธิวาส

5. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงาน และการประเมินผล

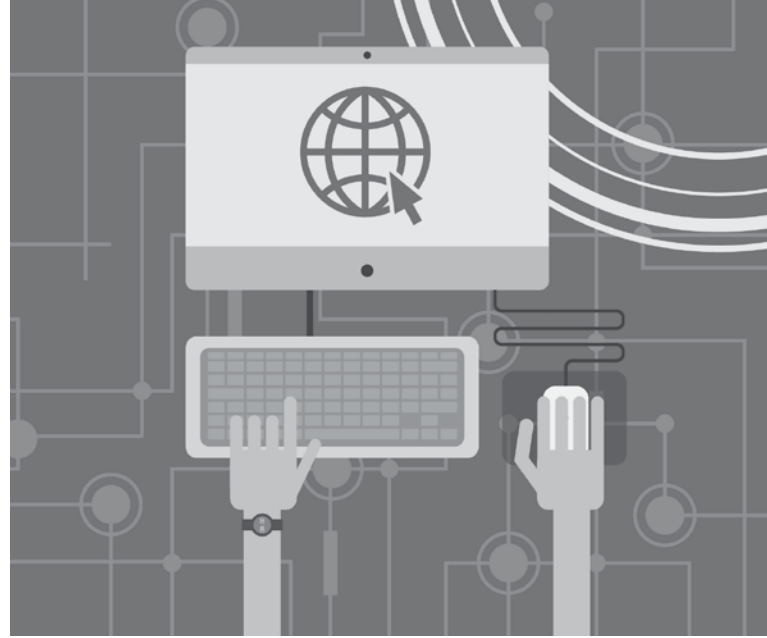
สำนักงานศาลยุติธรรมมุ่งเน้นการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยและเหมาะสม โดยกำหนดแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจนปรากฏในแผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศศาลยุติธรรม รวมถึงผู้บริหารระดับสูงขององค์กรได้ให้ความสำคัญดังที่ปรากฏในนโยบายประธานศาลฎีกา จากแผนงานและนโยบายผู้บริหารดังกล่าวได้ถูกถ่ายทอดสู่การปฏิบัติ โดยการดำเนินงานและโครงการตามแผนงานและนโยบายผู้บริหารดังกล่าวข้างต้น ปรากฏผลการดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

5.1 แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศศาลยุติธรรม พ.ศ. 2558 - 2561

สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศ พ.ศ. 2558 - 2561 เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาระบบศาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-court) การบูรณาการข้อมูลด้านคดีเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของข้าราชการศาลยุติธรรม พัฒนาศักยภาพบุคลากรของศาลยุติธรรม รวมถึงเป็นกรอบแนวทางการจัดทำค่าของงบประมาณประจำปีของสำนักงานศาลยุติธรรม ซึ่งเป็นไปตามนโยบายประธานศาลฎีกา และแผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม พ.ศ. 2557 - 2560 ที่มุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้พัฒนาระบบการพิจารณาพิพากษาคดี และสนับสนุนการอำนวยความสะดวกยุติธรรม รวมถึงรองรับการปฏิบัติงานของสำนักงานศาลยุติธรรม ประกอบไปด้วยยุทธศาสตร์ ดังนี้

- ยุคศาสตร์ที่ 1 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการพิจารณาพิพากษาคดี
- ยุคศาสตร์ที่ 2 การกำหนดมาตรฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและเสนอปรับปรุงแก้ไขกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ และระบบงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- ยุคศาสตร์ที่ 3 การยกระดับศักยภาพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรศาลยุดิธรรม
- ยุคศาสตร์ที่ 4 การบูรณาการข้อมูลคดีศาลยุดิธรรมด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการจัดทำฐานข้อมูลกลางสนับสนุนการพิจารณาพิพากษาคดี
- ยุคศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาโครงสร้างและเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อต่อการติดต่อสื่อสาร

ประเมินผล ทั้งนี้ แผนงานในแต่ละปีจะถูกกำหนดให้มีน้ำหนักและความเร่งด่วนแตกต่างกันในแต่ละปี เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนเกิดความผสมผสานและสอดคล้องกันในทุกพันธกิจและยุคศาสตร์ เช่น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 มุ่งเน้นการพัฒนา ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ยกกระดับขีดความสามารถของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสานต่อจากแผนแม่บทฯ ฉบับที่ผ่านมา

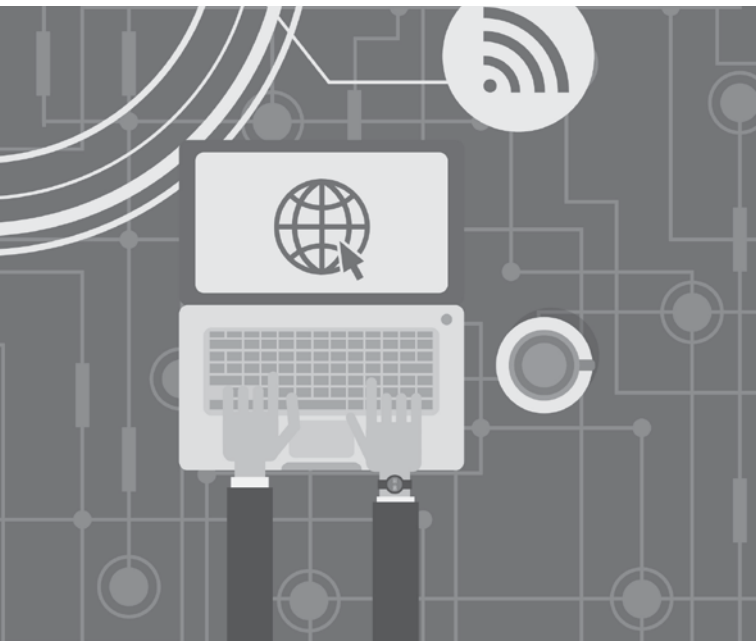
5.2 แผนปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ศาลยุดิธรรม พ.ศ. 2558 - 2561

สำนักงานศาลยุดิธรรมได้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ พ.ศ. 2558 - 2561 เพื่อนำเสนอแผนงาน โครงการ งบประมาณ และแนวทางการขับเคลื่อนโครงการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศศาลยุดิธรรม ตลอดจนแนวทางในการบริหารจัดการโครงการ การติดตามและ

5.3 การพัฒนาระบบสำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ (e-office)

สำนักงานศาลยุดิธรรมมุ่งมั่นในการพัฒนาโปรแกรมระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานธุรการทั้งที่เป็นภารกิจของสำนักงานศาลยุดิธรรมและศาลยุดิธรรมทั่วประเทศ โดยมีระบบงานที่สำคัญดังนี้

1) โปรแกรมสนับสนุนงานการเงิน ได้แก่ โปรแกรมพิมพ์หนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย เพื่อให้เจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิรับเงินสามารถสั่งพิมพ์ได้จากเว็บไซต์หรือขอรับจากเจ้าหน้าที่การเงินของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมได้

2) โปรแกรมสนับสนุนการบริหารราชการศาลยุติธรรม ได้แก่ โปรแกรมสำรวจอาคารที่ทำการและบ้านพัก และโปรแกรมบันทึกข้อมูลเพื่อการตรวจราชการ

3) โปรแกรมอ่านข่าวประชาสัมพันธ์ศาลยุติธรรมผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ (COJ App) ประกอบด้วย ข่าวด่วนพิเศษ จดหมายข่าว “สื่อศาล” ข่าวหนังสือพิมพ์ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

5.4 การพัฒนาระบบศาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-court)

การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นภารกิจหลักตามกฎหมายของศาลยุติธรรม ที่จะต้องอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน สำนักงานศาลยุติธรรมนำระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสมมาใช้สนับสนุนการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรมทั่วประเทศ ตามที่กฎหมายกำหนดให้ดำเนินการ และเพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนให้ดียิ่งขึ้น โดยมีระบบงานที่สำคัญ ดังนี้

1) การใช้ระบบสื่อสารทางไกลผ่านจอภาพ เพื่อสนับสนุนการพิจารณาคดี ได้แก่ ระบบการสืบพยานทางไกลผ่านจอภาพ (Video Conference) ให้แก่ ภาคศาลจังหวัด ศาลชั้นต้นในกรุงเทพ และศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษ

2) โปรแกรมสนับสนุนบริหารจัดการสำนวนคดี ได้แก่ โปรแกรมสำนวนคดีศาลชั้นต้นกลุ่มศาลจังหวัดและศาลแขวง

3) โปรแกรมพิมพ์แบบรับรองรายการบุคคลจากฐานข้อมูลการทะเบียนกับกรมการปกครอง สำหรับคัดสำเนารายการบุคคลจากทะเบียนบ้านและบัตรประจำตัวประชาชนที่อยู่ในฐานข้อมูลของกรมการปกครองแทนการเรียกสำเนาเอกสารดังกล่าวจากประชาชนที่มาติดต่อราชการ

4) ศึกษา วิเคราะห์ และออกแบบระบบศาลอิเล็กทรอนิกส์สำหรับศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาระบบโปรแกรมสำนวนคดีสำหรับศาลเยาวชนและครอบครัวให้เป็นมาตรฐานเดียวกันต่อไป

5.5 การดำเนินการสนับสนุนระบบงานสนับสนุน พื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

5.5.1 จัดหาครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์เพื่อ สนับสนุนการปฏิบัติงาน

ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ในปัจจุบันถือเป็นครุภัณฑ์สำนักงานจำเป็นที่จะสนับสนุนการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สำนักงานศาลยุติธรรมให้ความสำคัญในการจัดหาครุภัณฑ์ที่มีประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงาน โดยจำแนกการจัดหาเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1) จัดหาครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ กรณีทดแทนเครื่องเดิมที่อายุการใช้งานครบกำหนดทดแทนตามที่สำนักงานศาลยุติธรรมกำหนด โดยหลักเกณฑ์อายุการใช้งานที่ต้องทดแทนจำแนกเป็น ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์พกพา (Notebook) ครบกำหนดทดแทนเมื่อใช้งานไม่น้อยกว่า 5 ปี และครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์สำนักงาน (PC) ครบกำหนดทดแทนเมื่อใช้งานไม่น้อยกว่า 7 ปี ในแต่ละปีงบประมาณสำนักงานศาลยุติธรรมจะต้องจัดทำโครงการเพื่อจัดหาครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ทดแทนทั้งในส่วนของครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์พกพา (Notebook) สำหรับผู้พิพากษาใช้ปฏิบัติงานเขียนร่างคำพิพากษา และครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์สำนักงาน (PC) สำหรับใช้ในการปฏิบัติราชการของศาลยุติธรรมในส่วนงานต่างๆ ทั่วประเทศ

2) จัดหาครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ กรณีเพิ่มเติม เนื่องจากบุคลากรเพิ่มขึ้น หรือมีส่วนงานเพิ่มเติมขึ้นตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ดังนี้

- จัดหาครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์พกพา (Notebook) ให้แก่ ผู้ช่วยผู้พิพากษาที่ผ่านการสอบคัดเลือกในแต่ละปีโดยเฉลี่ยจำนวน 2 รุ่นต่อปี เพื่อใช้ใน

การฝึกอบรมในหลักสูตรผู้ช่วยผู้พิพากษา และใช้ต่อเนื่องเมื่อได้รับการโปรดเกล้าฯ ให้ปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้พิพากษาเพื่อเขียนร่างคำพิพากษาและสืบค้นข้อมูลประกอบการพิจารณาพิพากษาคดี

- จัดหาครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์สำนักงาน (PC) เพิ่มเติม สำหรับกรณีที่มีการขยายอัตรากำลัง หรือมีส่วนงานเพิ่มเติม และตำแหน่ง/ส่วนงานดังกล่าวมีความจำเป็นต้องใช้ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติราชการ เช่น การจัดหาครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์สำนักงานกรณี เพิ่มเติมตำแหน่งนักจิตวิทยาในศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศ ตามที่กฎหมายกำหนด เป็นต้น

5.5.2 พัฒนาระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่มี ประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานตามภารกิจ ของศาลยุติธรรม

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ศาลยุติธรรมได้ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ภายในอาคารศาลยุติธรรม ระยะที่ 1 จำนวน 61 แห่ง เพื่อให้ศาลยุติธรรมมีระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ภายในอาคารที่สามารถสนับสนุนการปฏิบัติงานของโปรแกรมระบบงานต่างๆ ของศาลยุติธรรมได้ครอบคลุมทุกระบบ เช่น ระบบสื่อสารทางไกลผ่านจอภาพ ระบบสารสนเทศสำนวนคดี และการพัฒนาศูนย์ข้อมูลศาลยุติธรรม ซึ่งเป็นการสนับสนุนการพิจารณาพิพากษาคดี ระบบงานธุรการศาล และระบบงานส่งเสริมงานตุลาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และลดปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานบนระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของศาลยุติธรรม

การบริหารงานบุคคลและเสริมสร้าง
ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

5

การบริหารงานบุคคล และเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

สำนักงานศาลยุติธรรมได้ตระหนักถึงความสำคัญด้านทรัพยากรมนุษย์เป็นอย่างยิ่ง ทั้งการคัดเลือกบุคลากรเข้าดำรงตำแหน่ง การบริหารอัตรากำลัง และการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร สำหรับบุคลากร ได้แก่ ข้าราชการตุลาการ ผู้พิพากษาอาวุโส ผู้พิพากษาสมทบ คณะตุลาการ และข้าราชการศาลยุติธรรม รวมถึง พนักงานราชการ และลูกจ้าง โดยมีการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

1. การคัดเลือกบุคลากรเข้าดำรงตำแหน่ง

1.1 ข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม

สำนักงานศาลยุติธรรมได้ดำเนินการสอบคัดเลือกข้าราชการตุลาการเพื่อบรรจุแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา จากนั้นต้องเข้ารับการอบรมเป็นระยะเวลา 1 ปี ก่อนได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาลต่อไป

1.1.1 การทดสอบความรู้เพื่อบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการในตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา

อัตรากำลังของข้าราชการตุลาการได้จากการสรรหาโดยวิธีการสอบคัดเลือกมี 3 สนามสอบ ตามที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543 กำหนดไว้ มีสถิติผู้สอบผ่านการคัดเลือกในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ดังนี้

ตารางที่ 1.1 การสอบคัดเลือกข้าราชการตุลาการเพื่อบรรจุแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

ประจำปีงบประมาณ	สนามสอบ	ผู้มีสิทธิสอบ (คน)	ผู้สอบผ่าน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
พ.ศ. 2558	สนามใหญ่	5,066	43	0.85
	สนามเล็ก	2,467	17	0.69
	สนามจีว	235	24	10.21

ที่มา : สำนักคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม

1.1.2 ผู้พิพากษาอาวุโส

สำนักงานศาลยุติธรรมได้ดำเนินการคัดเลือกและสนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้พิพากษาอาวุโส โดยให้ข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรมที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป ซึ่งได้ปฏิบัติหน้าที่มาแล้วไม่น้อยกว่า 20 ปี ในปีงบประมาณก่อนปีงบประมาณที่ดำรงตำแหน่ง แสดงความประสงค์ขอดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส โดยสำนักงานศาลยุติธรรมได้ดำเนินการประเมินสมรรถภาพการปฏิบัติหน้าที่ก่อนแต่งตั้ง และสนับสนุนการปฏิบัติงานให้แก่ศาลที่มีผู้พิพากษาอาวุโสแต่งตั้งหรือโยกย้ายเพื่อรองรับการแต่งตั้งและดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส จำนวน 1 ครั้งต่อปี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 มีผู้พิพากษาอาวุโสจำนวนทั้งสิ้น 261 คน

1.1.3 ผู้พิพากษาสมทบ

สำนักงานศาลยุติธรรมได้ดำเนินการคัดเลือกบุคคลเพื่อดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาสมทบในศาลเยาวชนและครอบครัว ศาลแรงงาน และศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง เพื่อทดแทนผู้พิพากษาชุดเดิมที่ครบวาระการดำรงตำแหน่ง โดยวิธีการอบรมภาควิชาการ สอบข้อเขียน และสอบปากเปล่า ซึ่งมีหัวข้อในการอบรมภาควิชาการ เช่น เจตนารมณ์ของศาลเยาวชนและครอบครัว กฎหมายว่าด้วยศาลแรงงาน ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา กฎหมายการค้าระหว่างประเทศ เป็นต้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 มีผู้พิพากษาสมทบในศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษ รวมจำนวนทั้งสิ้น 683 คน

1.1.4 ตะโตะยุติธรรม

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ศาลยุติธรรม แต่งตั้งตะโตะยุติธรรมประจำศาลเยาวชนและครอบครัว ในจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล รวมจำนวน 9 คน เพื่อให้ศาลเยาวชนและครอบครัวในจังหวัดดังกล่าวสามารถพิจารณาพิพากษาคดีครอบครัวของอิสลามศาสนิก เพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้เยาว์ เป็นการรับรองสิทธิในความเสมอภาคในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียม

1.2 ข้าราชการศาลยุติธรรม

การสรรหาบุคลากรเข้ารับราชการเป็น ข้าราชการศาลยุติธรรม เพื่อให้มีอัตรากำลังผู้ปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับภารกิจหน้าที่ ตลอดจนการคัดเลือกเพื่อเลื่อนตำแหน่ง ทำให้เพิ่มขวัญกำลังใจในการทำงาน และทางก้าวหน้าให้แก่ข้าราชการศาลยุติธรรม ปรากฏตามตารางที่ 1.2 การดำเนินงานสรรหา บรรจุ และแต่งตั้งบุคลากรข้าราชการศาลยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

ตารางที่ 1.2 การดำเนินงานสรรหา บรรจุ และแต่งตั้งบุคลากรข้าราชการศาลยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

การสรรหา บรรจุ และแต่งตั้ง	ผู้มีสิทธิสอบ จำนวน (คน)	ผู้ที่มีสิทธิเข้าอบรม/ผู้ได้รับคัดเลือก จำนวน (คน)
คัดเลือกผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรผู้อำนวยการระดับต้นของสำนักงานศาลยุติธรรม	179	40
คัดเลือกเพื่อเลื่อนข้าราชการศาลยุติธรรมประเภทวิชาการขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ดังนี้		
- นักทรัพยากรบุคคล ระดับชำนาญการพิเศษ	20	3
- นิติกร ระดับชำนาญการพิเศษ	203	29
- เจ้าพนักงานศาลยุติธรรม ระดับชำนาญการพิเศษ	612	*
- เจ้าพนักงานศาลยุติธรรม ระดับชำนาญการ	203	*
- นักวิชาการเงินและบัญชี ระดับชำนาญการ	72	*
สอบแข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการ ดังนี้		
- นักวิชาการคอมพิวเตอร์ ระดับปฏิบัติการ	1,817	*
- นิติกร ระดับปฏิบัติการ	10,268	*

* หมายถึง : ประกาศผลในปีงบประมาณถัดไป

2. การบริหารอัตรากำลัง

2.1 ข้าราชการศาลยุติธรรม

2.1.1 การปรับปรุงโครงสร้างและอัตรากำลัง
ข้าราชการศาลยุติธรรม ศาลยุติธรรมได้ดำเนินการทบทวนและจัดทำโครงสร้างและแผนอัตรากำลัง ให้เหมาะสมกับภารกิจหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงไปตามที่กฎหมายกำหนด สอดคล้องกับนโยบายประธานศาลฎีกา และแผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม พ.ศ. 2553 - 2556 โดยได้มีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยทัศน ทัศนกิจ โครงสร้าง การแบ่งงานภายใน ภารกิจงานในปัจจุบันและอนาคต บทบาทหน้าที่ และอัตรากำลังของสำนักงานศาลยุติธรรม ปัญหาและข้อเสนอแนะ ประกอบการจัดทำโครงสร้าง และแผนอัตรากำลังของศาลยุติธรรม ซึ่งการจัดทำโครงสร้างและแผนอัตรากำลังได้นำแนวทางการบริหารราชการภาครัฐแนวใหม่ เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพ บุคลากร การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาช่วยในการทำงาน และการนำระบบการจำแนกตำแหน่งมาใช้ในการบริหารงานบุคคล ซึ่งจะช่วยให้บุคลากรของศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมสามารถพัฒนาศักยภาพในสายงานของตนได้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ อีกทั้งมีเส้นทางความก้าวหน้าในสายงานที่ชัดเจน ช่วยสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน และเป็นเครื่องมือในการรักษาบุคลากรของศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 คณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรมมีมติเห็นชอบการปรับปรุงโครงสร้าง การแบ่งส่วนราชการ สำนักงานศาลยุติธรรมจะนำร่าง การปรับปรุงโครงสร้างและอัตรากำลังของข้าราชการ ศาลยุติธรรม เสนอต่อคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม เพื่อพิจารณาก่อนประกาศใช้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ต่อไป

2.1.2 เกษียณก่อนกำหนดของข้าราชการ ศาลยุติธรรม ศาลยุติธรรมจัดทำโครงการเกษียณ ก่อนกำหนดของข้าราชการศาลยุติธรรม เพื่อให้สำนักงาน ศาลยุติธรรมบริหารกำลังคนได้อย่างเหมาะสม และ สอดคล้องกับระบบการบริหารงานบุคคลแนวใหม่ โดยมี หลักการ ดังนี้

- เน้นการถ่ายเทบุคลากรที่มีปัญหา สุขภาพเป็นสำคัญ หรือไม่สามารถปรับตัวเข้ากับระบบ ราชการสมัยใหม่ โดยต้องเป็นความสมัครใจ
- จูงใจโดยให้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ จูงใจ ให้ผู้ที่ไม่ประสงค์จะรับราชการต่อไปออกจากระบบ แล้วกำหนดแผนการสรรหาบุคลากรที่มีศักยภาพ ความรู้ ความสามารถ ตรงตามท้องที่ความต้องการเข้ามาทดแทน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและสอดคล้องกับ การบริหารกำลังคนและการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบ ราชการของสำนักงานศาลยุติธรรม
- สงวนอัตรากำลังของผู้ที่เข้าร่วม โครงการไว้โดยไม่ยุบตำแหน่ง เนื่องจากอัตรากำลัง ในภาพรวมของส่วนราชการยังขาดอยู่

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 มีผู้ ผ่านเกณฑ์เข้าร่วมโครงการเกษียณก่อนกำหนด จำนวน 39 ราย แบ่งเป็นผู้มีปัญหาสุขภาพ จำนวน 30 ราย และ เป็นผู้ที่มีอายุราชการ 50 ปี ขึ้นไป หรือมีเวลาราชการ สำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญครบ 25 ปี จำนวน 9 ราย ทั้งนี้ ข้าราชการศาลยุติธรรมที่ออกจาก ราชการตามโครงการนี้แล้ว จะกลับเข้ารับราชการเป็น ข้าราชการศาลยุติธรรม ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว และพนักงานราชการศาลยุติธรรมในสังกัดสำนักงาน ศาลยุติธรรมอีกไม่ได้ ส่วนตำแหน่งที่เกิดจากการเกษียณ ก่อนกำหนดตามโครงการนี้ จะนำมาวิเคราะห์เพื่อพิจารณา กำหนดตำแหน่งตามความเหมาะสมต่อไป

3. การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร

3.1 ข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม

สำนักงานศาลยุติธรรมได้กำหนดแนวทางและลำดับขั้นตอนในการอบรมข้าราชการตุลาการในหลักสูตรต่างๆ อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับระดับการเข้ารับตำแหน่งของข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม โดยได้ดำเนินการจัด การอบรม/สัมมนาตามระเบียบของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมกำหนด ดังนี้

3.1.1 หลักสูตรผู้ช่วยผู้พิพากษา ผู้ที่ผ่านการสอบเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการแล้ว จะได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยผู้พิพากษา และต้องเข้ารับการอบรมอย่างน้อย 1 ปี ก่อนจะได้รับแต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาประจำศาล โดยสำนักงานศาลยุติธรรมได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาอบรมผู้ช่วยผู้พิพากษาไว้ ดังนี้

- การศึกษาอบรมปฐมนิเทศ
- การศึกษาอบรมการพิจารณาพิพากษาคดี
- การศึกษาอบรมภาควิทยากร (ฝึกปฏิบัติ)

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดการศึกษาอบรมปฐมนิเทศ การศึกษาอบรมการพิจารณาพิพากษาคดีในศาล และการศึกษาอบรมภาควิทยากรให้แก่ผู้พิพากษาที่ได้รับการบรรจุใหม่ รุ่นที่ 63 – 65 รวมจำนวน 138 คน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจหลักปฏิบัติราชการศาลยุติธรรม สอดคล้องตามโครงสร้างบทบาทและหน้าที่ของศาลยุติธรรม รวมถึงทักษะในการปฏิบัติงาน โดยการอบรมดังกล่าวประกอบไปด้วยกิจกรรมปฐมนิเทศ กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ อบรมภาควิทยากร และศึกษาดูงาน

3.1.2 หลักสูตรผู้พิพากษาประจำศาล สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดอบรมให้แก่ผู้พิพากษาประจำศาล เพื่อให้ความรู้ความสามารถในการนั่งพิจารณาและพิพากษาคดีในฐานะผู้พิพากษาองค์คณะ สามารถวินิจฉัยชี้ขาด คำร้อง คำพิพากษาที่อยู่ในสำนวนของตน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ได้จัดให้มีการอบรมภาควิทยากร และศึกษาดูงาน ให้แก่ผู้ช่วยผู้พิพากษารุ่น 62 จำนวน 15 คน

3.1.3 หลักสูตรการอบรมผู้พิพากษาศาลชั้นต้น สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดอบรมให้แก่ผู้พิพากษาที่ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาศาลชั้นต้นได้ทราบแนวคิดและความเป็นมาของกฎหมายที่สำคัญ ตลอดจนฝึกวิเคราะห์หาเหตุผลที่เหมาะสมและเป็นธรรมในหลักกฎหมายนำมาใช้พิจารณาพิพากษาคดีได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงทักษะด้านการบริหารจัดการคดี และการพัฒนาตนเอง เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเป็นผู้บริหารงานของศาลในระดับต่างๆ ต่อไป โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ได้จัดอบรมภาควิทยากร และศึกษาดูงาน ให้แก่ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น รุ่น 23 รวมจำนวน 118 คน

3.1.4 หลักสูตรผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาค ศาลอุทธรณ์เป็นศาลสูง มีวิธีปฏิบัติทั้งในงานตุลาการและงานธุรการแตกต่างไปจากศาลชั้นต้น สำนักงานศาลยุติธรรมจึงได้จัดอบรมภาควิทยากร และศึกษาดูงาน ให้แก่ผู้พิพากษาที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาค จำนวน 36 คน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ วิธีดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีของศาลสูง ตลอดจนวิทยาการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน

3.1.5 หลักสูตรผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น ผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้นเป็นผู้ที่มีบทบาทในการนำนโยบายต่างๆ ของศาลยุติธรรมและประธานศาลฎีกาไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย ตลอดจนเป็นผู้กำหนดและกำกับดูแลนโยบาย ควบคุม ตรวจสอบ และบริหารงานต่างๆ สำนักงานศาลยุติธรรมจึงต้องอบรมเพิ่มพูนความรู้ ทัศนคติด้านการบริหาร และความสามารถด้านการบริหารที่เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดอบรมภาควิทยากร และศึกษาดูงาน ให้แก่ผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น รุ่นที่ 13 – 14 รวมจำนวน 206 คน

3.1.6 หลักสูตรผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาค สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดอบรมให้แก่ผู้พิพากษาที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาค จำนวน 37 คน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านต่างๆ ให้มีความพร้อมสำหรับการปฏิบัติงาน และเพิ่มศักยภาพในการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยได้จัดอบรมในลักษณะเป็นภาควิทยากร และศึกษาดูงาน

3.1.7 หลักสูตรผู้พิพากษาศาลฎีกา สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดอบรมให้แก่ผู้พิพากษาศาลฎีกา จำนวน 28 คน ได้มีโอกาสเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบงานและวิธีปฏิบัติราชการของศาลฎีกา โดยการอบรมภาควิทยากร และศึกษาดูงาน

3.1.8 หลักสูตรนอกเหนือจากหลักสูตรอบรมตามระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม เป็นหลักสูตรที่สำนักงานศาลยุติธรรมจัดขึ้นเพื่อให้ผู้พิพากษาทุกระดับชั้น มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม และประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง ดังนี้

1) เตรียมความพร้อมสำหรับผู้พิพากษาที่ไปดำรงตำแหน่ง

- ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 27 คน เพื่อให้ข้าราชการตุลาการที่จะไปดำรงตำแหน่งในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความรู้ ความเข้าใจในวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณี รวมทั้งสถานการณ์และสภาพปัญหาของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน

- ในศาลเยาวชนและครอบครัว จำนวน 170 คน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามเจตนารมณ์ พ.ร.บ.ศาลเยาวชนและครอบครัวฯ พ.ศ. 2553 ในการคุ้มครอง สิทธิ สวัสดิภาพ และวิธีปฏิบัติต่อเด็ก เยาวชน สตรี และบุคคลในครอบครัว รวมทั้งในส่วนของกระบวนการพิจารณาคดีของศาลเยาวชนและครอบครัว

2) สัมมนาทางวิชาการ (กฎหมายใหม่ นโยบายเร่งด่วน) เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ผู้พิพากษาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม และผู้สนใจทั่วไป ได้แก่

- การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีในศาลชั้นอุทธรณ์
- สัมมนาผู้บริหารเพื่อทบทวนนโยบายและกำหนดทิศทางการบริหารงานศาลยุติธรรม

3) อบรมเลขานุการศาล จำนวน 16 คน เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่างๆ ทั้งงานในด้านตุลาการและงานด้านธุรการ เทคนิคการบริหารงานและการประสานงานด้านต่างๆ

4) อบรมผู้ช่วยผู้พิพากษาในศาลสูง จำนวน 59 คน เพื่อเพิ่มพูนความรู้และพัฒนาทักษะและความชำนาญในการทำหน้าที่ตรวจร่างคำพิพากษาและคำสั่งของศาลสูงให้แก่ผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลสูง

5) อบรมทางวิชาการโดยความร่วมมือระหว่างศาลยุติธรรมและสถาบันการศึกษาจากต่างประเทศ สำนักงานศาลยุติธรรมได้ดำเนินการสนับสนุนทุนการฝึกอบรมด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้แก่ ผู้พิพากษา เพื่อให้ผู้พิพากษาได้พัฒนาความรู้ความสามารถในด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้อย่างเหมาะสม โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 สำนักงานศาลยุติธรรมได้ร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษาในต่างประเทศ เพื่อจัดการฝึกอบรมให้ความรู้ในด้านวิชาการกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ได้แก่

- **หลักสูตรกฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมข้ามชาติและการค้ามนุษย์** ณ สถาบันกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยมนุษยชนและสิทธิมนุษยชนแห่งเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส

- **หลักสูตรกฎหมายเกี่ยวกับวิธีพิจารณาความแพ่งชั้นสูง** ณ มหาวิทยาลัยนิวเซาท์เวลส์ ประเทศออสเตรเลีย

- **หลักสูตรกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งและการใช้อำนาจของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง** ณ มหาวิทยาลัยปารีส 1 ปองตอง - ซอร์บอนน์ สาธารณรัฐฝรั่งเศส

- หลักสูตรกฎหมายเกี่ยวกับการรับฟังพยานหลักฐานและกระบวนการพิจารณาคดีอาญาสมัยใหม่ ณ มหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย
- หลักสูตรใกล้เคียงข้อพิพาท ณ มหาวิทยาลัยเปปเปอร์ไดน์ ประเทศสหรัฐอเมริกา

3.2 ข้าราชการศาลยุติธรรม

การพัฒนาศักยภาพข้าราชการศาลยุติธรรมเป็นกระบวนการส่งเสริมบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานศาลให้สามารถสนับสนุนการอำนวยความสะดวกของศาลยุติธรรมให้เป็นไปอย่างเที่ยงธรรม สะดวก และรวดเร็วได้ ศาลยุติธรรมจึงมุ่งเน้นการพัฒนาข้าราชการ

ศาลยุติธรรมสนับสนุนให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นตลอดจนทักษะ ทักษะคิด และอุปนิสัย โดยการสนับสนุนทางการศึกษา และฝึกอบรมหลักสูตรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน เพื่อให้ข้าราชการศาลยุติธรรมมีความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติงานในหน้าที่ มีความรับผิดชอบ สนับสนุนการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชน โดยศาลยุติธรรมได้มีการดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

3.2.1 หลักสูตรการฝึกอบรมตามสมรรถนะของข้าราชการศาลยุติธรรม เพื่อพัฒนาศักยภาพข้าราชการศาลยุติธรรมให้มีสมรรถนะ และเหมาะสมกับตำแหน่ง โดยศาลยุติธรรมจัดให้มีการอบรม ดังนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนข้าราชการศาลยุติธรรมที่เข้ารับการฝึกอบรมตามสมรรถนะ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

หลักสูตรการฝึกอบรม ตามสมรรถนะของข้าราชการศาลยุติธรรม	จำนวน (คน)
1. หลักสูตรผู้อำนวยการระดับต้น	46
2. หลักสูตรผู้บริหารศาลยุติธรรมระดับกลาง รุ่นที่ 11 - 12	200
3. หลักสูตรเจ้าพนักงานคดี ระดับปฏิบัติการ	21
4. หลักสูตรเจ้าพนักงานคดี ระดับชำนาญการ	44
5. หลักสูตรพัฒนาและบริหารงานคดี รุ่นที่ 12 - 14	300
6. หลักสูตรการพื้นฐานงานคดี รุ่นที่ 10 - 11	280
7. หลักสูตรการปฐมนิเทศข้าราชการศาลยุติธรรม	283
8. การบริหารองค์กรสำหรับผู้บริหารระดับสูง	39
9. การบริหารงานช่วยอำนาจการ	142
10. พื้นฐานงานช่วยอำนาจการ	282

ที่มา : สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม

3.2.2 อบรมทางวิชาการโดยความร่วมมือระหว่างศาสนาคุณธรรมและสถาบันการศึกษาจากต่างประเทศ ศาสนาคุณธรรมได้ส่งข้าราชการศาสนาคุณธรรมไปฝึกอบรมทางด้านกฎหมาย ด้านกระบวนการยุติธรรม และด้านการบริหารงานศาสนาคุณธรรม ณ สถาบันการศึกษาต่างประเทศ โดยได้เข้าร่วมอบรมหลักสูตร ดังนี้

ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนข้าราชการศาสนาคุณธรรมที่เข้าร่วมอบรมทางวิชาการ ณ สถาบันการศึกษาต่างประเทศ

หลักสูตร	สถานที่อบรม	จำนวน (คน)
1. หลักสูตรการบริหารงานศาสนาคุณธรรม	มหาวิทยาลัยซึคูบะ ประเทศญี่ปุ่น	44
2. หลักสูตรการบริหารจัดการเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	มหาวิทยาลัยไลเดน ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์	34
3. หลักสูตรการพัฒนาระบบงานศาล เน้นการนำเทคโนโลยีมาใช้	The University of New South Wales ประเทศออสเตรเลีย	44

ที่มา : รายงานผลการดำเนินงาน และการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558
สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาสนาคุณธรรม

3.3 ทูนาการศึกษาสำหรับข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม และข้าราชการศาลยุติธรรม

ทูนาการศึกษาต่อด้านวิชาการในสถาบันการศึกษาในประเทศและต่างประเทศ นอกเหนือจากการพัฒนาบุคลากร ด้วยหลักสูตรตามสมรรถนะและเพิ่มศักยภาพด้านต่างๆ แล้ว สำนักงานศาลยุติธรรมยังได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรมีความรู้ทางวิชาการ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์เพิ่มขึ้น เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน โดยได้ประสานความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศสำหรับการศึกษาต่อระดับปริญญา ดังนี้

3.3.1 ศาลยุติธรรมกำหนดแผนการสร้างผู้เชี่ยวชาญทางการบริหารราชการศาลยุติธรรม โดยประสานความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สร้างหลักสูตรเฉพาะด้านในระดับปริญญาเอก เพื่อพัฒนา

ข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรมและข้าราชการศาลยุติธรรม ให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญที่เหมาะสมกับการนำไปใช้บริหารราชการศาลยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 มีข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมได้รับทุนการศึกษา ระดับปริญญาเอก หลักสูตรด้านผู้เชี่ยวชาญทางการบริหารราชการศาลยุติธรรม หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารกระบวนการยุติธรรม คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 10 คน แบ่งเป็นข้าราชการตุลาการ จำนวน 6 คน และข้าราชการศาลยุติธรรม จำนวน 4 คน

3.3.2 ศาลยุติธรรมสนับสนุนทุนการศึกษาต่อ ณ สถาบันในประเทศ ให้แก่ ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 จำนวน 86 คน ปรากฏตามตารางที่ 3.3 ดังนี้

ตารางที่ 3.3 แสดงจำนวนข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมที่ได้รับทุนศึกษาต่อระดับปริญญาเอกและปริญญาโท ณ สถาบันการศึกษาภายในประเทศ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

ทุนการศึกษา	จำนวนผู้รับทุน (คน)
ระดับปริญญาเอก	
- ข้าราชการศาลยุติธรรม	3
- ข้าราชการตุลาศาลยุติธรรม	2
ระดับปริญญาโทส่วนกลาง	
- สถาบันการศึกษาของรัฐบาล	7
- สถาบันการศึกษาของเอกชน	2
ระดับปริญญาโทส่วนภูมิภาค	72
รวม	86

ที่มา : รายงานผลการดำเนินงาน และการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

3.3.3 ศาลยุติธรรมสนับสนุนทุนการศึกษาต่อต่างประเทศให้แก่ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม โดยมีผู้ที่ได้ทุนศึกษาต่อระดับปริญญาโท จำนวน 5 คน ปรากฏตามตารางที่ 3.4 ตารางที่ 3.4 แสดงจำนวนข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมที่ได้รับทุนศึกษาต่อระดับปริญญาโทต่างประเทศ งบประมาณ พ.ศ. 2558

ทุนศึกษาต่อระดับปริญญาโท	สาขา	จำนวนผู้รับทุน (คน)
ทุน Chicago – Kent College of Law, Illinois Institute of Technology ประเทศสหรัฐอเมริกา	กฎหมาย	3
ทุน University of Kyushu ประเทศญี่ปุ่น	International Economic Business Law	1
ทุน University of Pennsylvania School ประเทศสหรัฐอเมริกา	Anti - Human Trafficking Law	1
รวม		5

ที่มา : รายงานผลการดำเนินงาน และการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

1) หลักสูตร Mini LL.M. โดยความร่วมมือระหว่างสำนักงานศาลยุติธรรม และ Chicago – Kent College of Law

- รุ่นที่ 6 มีผู้ผ่านการคัดเลือกเข้ารับการอบรม จำนวน 13 คน แบ่งเป็น ข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม จำนวน 10 คน และข้าราชการศาลยุติธรรม จำนวน 3 คน และมีหลักสูตรในการอบรม ได้แก่ ระบบกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา การเขียนและวิจัยทางกฎหมาย การดำเนินคดีแบบกลุ่ม และกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

- รุ่นที่ 7 มีผู้ผ่านการคัดเลือกเข้ารับการอบรม จำนวน 14 คน แบ่งเป็น ข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม จำนวน 9 คน และข้าราชการศาลยุติธรรม จำนวน 5 คน โดยจะอบรมวิชากฎหมายเฉพาะด้าน 4 วิชา ในปีงบประมาณถัดไป

2) หลักสูตร Mini LL.M. โดยความร่วมมือระหว่างสำนักงานศาลยุติธรรม และ Kyushu University

- รุ่นที่ 6 มีผู้ผ่านการคัดเลือกเข้ารับการอบรม จำนวน 20 คน แบ่งเป็น ข้าราชการตุลาการ จำนวน 15 คน และข้าราชการศาลยุติธรรม จำนวน 5 คน โดยอบรมในหลักสูตร ได้แก่ กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและอาญาของประเทศญี่ปุ่น กฎหมายธุรกิจระหว่างประเทศและการลงทุนจากต่างประเทศ และกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคเปรียบเทียบ

- รุ่นที่ 7 มีผู้ผ่านการคัดเลือกเข้ารับการอบรม จำนวน 17 คน แบ่งเป็น ข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม จำนวน 10 คน และข้าราชการศาลยุติธรรม จำนวน 7 คน โดยอบรมวิชาหลักที่ 1 Private International Law in Japan และจะอบรมวิชากฎหมายเฉพาะด้านอีก 3 วิชา ในปีงบประมาณถัดไป

การให้บริการประชาชนและสังคม
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

6

การให้บริการประชาชนและสังคม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ประเทศไทยประสบปัญหาประชาชนบางกลุ่มไม่สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ เนื่องจากขาดความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและขั้นตอนระบบงานยุติธรรม ประกอบกับสังคมในปัจจุบันมีความซับซ้อนยิ่งส่งผลให้ปัญหาการไม่รู้กฎหมายของประชาชน กลายเป็นประเด็นสำคัญที่ทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมหรือความเหลื่อมล้ำขึ้นในสังคมไทย สาเหตุของความไม่รู้กฎหมายอาจเนื่องมาจากการที่ประชาชนคิดว่ากฎหมายเป็นเรื่องไกลตัวไม่อยากจะเกี่ยวข้องกับปัญหา ความวุ่นวายยุ่งยาก หรือความยากของภาษากฎหมายที่เป็นภาษาเฉพาะอ่านแล้วไม่เข้าใจ หรือขาดการสื่อสารสร้างความรู้ความเข้าใจให้สามารถเข้าถึงประชาชนได้ รวมถึงขาดการบริการให้คำปรึกษาหรือให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมายขั้นพื้นฐานที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้

สำนักงานศาลยุติธรรมได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงกำหนดให้มีโครงการต่างๆ ขึ้น เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในกฎหมายต่างๆ และสร้างความตระหนักรู้อย่างถูกต้องเกี่ยวกับเจตนารมณ์ของกฎหมายใกล้ตัวขั้นพื้นฐาน รวมถึงขั้นตอนการติดต่อราชการศาลยุติธรรมให้แก่กลุ่มเป้าหมายทั้งในระดับเยาวชนและประชาชนทั่วไป ทั้งนี้ เพื่อมิให้กระทำผิดกฎหมายโดยเหตุจากการไม่รู้กฎหมาย และป้องกันการถูกล่อลวงเอาเปรียบจากมิจฉาชีพ การดำเนินงานบริการสังคมด้านกฎหมายของสำนักงานศาลยุติธรรม มีดังนี้

1. ค่ายเยาวชนต้นกล้าตุลาการ

สำนักงานศาลยุติธรรมริเริ่มโครงการค่ายเยาวชนต้นกล้าตุลาการขึ้นตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 เพื่อเปิดโอกาสให้เยาวชนที่เป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายเบื้องต้น การศึกษาวิชานิติศาสตร์ กระบวนการพิจารณาคดีของศาลยุติธรรม เส้นทางสู่การเป็นผู้พิพากษา ได้รับประสบการณ์ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการวางแผนการศึกษาในอนาคต รวมทั้งส่งเสริม ปลูกฝัง และสร้างจิตสำนึกให้เยาวชนได้ตระหนักถึงความยุติธรรม คุณธรรม และจริยธรรมว่าเป็นพื้นฐานสำคัญในการดำเนิน

ชีวิตซึ่งส่งผลให้ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขภายใต้กรอบแห่งกฎหมาย ตลอดจนเป็นแนวทางให้เยาวชนที่เข้าร่วมโครงการสามารถสร้างเครือข่ายในท้องถิ่นของตนเองต่อไป ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดให้มีโครงการค่ายเยาวชนต้นกล้าตุลาการ รุ่นที่ 5 โดยมีการบรรยายให้ความรู้ในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับศาลยุติธรรม กฎหมายที่เยาวชนควรทราบ และการปฏิบัติงานของผู้พิพากษา นอกจากนี้ยังจัดให้มีการศึกษาดูงานศาลต่างๆ อาทิ ศาลฎีกา ศาลอาญา ศาลจังหวัด เป็นต้น

2. เยาวชนไทยหัวใจเดียวกัน (Belia Thai Sejiwa Sehati)

จากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ สำนักงานศาลยุติธรรมได้ตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญของเยาวชนซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญของชาติในอนาคต โดยเฉพาะเยาวชนที่มีแหล่งพำนักอยู่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งมีโอกาสในการรับรู้ข่าวสารไม่เท่าเทียมกับเยาวชนในภูมิภาคอื่นของสังคม จึงริเริ่มให้มีการดำเนินโครงการเยาวชนไทยหัวใจเดียวกัน (Belia Thai Sejiwa Sehati) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาคดีของศาลยุติธรรม และสิทธิ หน้าที่ของเด็กและเยาวชนตามกฎหมายให้แก่เยาวชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง เยาวชนที่เข้าร่วมโครงการจะสามารถเป็นเครือข่ายประชาสัมพันธ์และถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการแก่เหล่าเยาวชนด้วยกันและบุคคลในชุมชน นอกจากนี้ยังได้รับการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดี ด้วยการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขภายใต้กรอบแห่งกฎหมายอีกด้วย สำนักงานศาลยุติธรรมเปิดโอกาสให้เยาวชนอายุระหว่าง 15 - 18 ปี ที่นับถือศาสนาอิสลาม กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ในสถาบันศึกษาปอเนาะ หรือโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม หรือโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของรัฐ ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี จังหวัดนราธิวาส จังหวัดยะลา และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา ได้แก่ อำเภोजะนะ อำเภอนาทวี อำเภเทพา และอำเภอสะบ้าย้อย ที่มีความสนใจเข้าร่วมโครงการสามารถสมัครเข้ารับการศึกษา โดยลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการได้ในเว็บไซต์ของสำนักงานศาลยุติธรรม <http://apps.coj.go.th/BeliaThai/> หรือทางโทรสาร หรือทางไปรษณีย์

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการเยาวชนไทยหัวใจเดียวกัน (Belia Thai Sejiwa Sehati) ขึ้นเป็นรุ่นที่ 3 ระหว่างวันที่ 30 สิงหาคม - 4 กันยายน 2558 และได้คัดเลือกเยาวชนกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมโครงการ จำนวน 117 คน โดยโครงการมีรูปแบบกิจกรรมระหว่างการอบรมดังนี้

1) การรับฟังคำบรรยาย จากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานตามหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพิจารณาคดีของศาลยุติธรรมและสิทธิของเด็กและเยาวชนตามกฎหมาย เช่น การบรรยายหัวข้อ “เยาวชนกับกฎหมาย” “ทักษะการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง” “ระบบศาลยุติธรรมไทยและต่างประเทศ” “ความคาดหวังของศาลยุติธรรมกับเยาวชนไทย” “กฎหมายเกี่ยวกับการสร้างความสันติสุขในสังคมไทย” เป็นต้น

2) กิจกรรมทัศนศึกษาสถานที่สำคัญ ได้แก่

- การร่วมกิจกรรมลงนามถวายพระพรพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ ศาลาสหทัยสมาคมในพระบรมมหาราชวัง และทัศนศึกษา ณ พระบรมมหาราชวัง

- การศึกษาดูงานมูลนิธิรัฐบุรุษ พร้อมเข้าเยี่ยมชมคารวะ และรับโอวาทจากพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ

- การศึกษาดูงานด้านการเมืองการปกครองที่ทำเนียบรัฐบาล พร้อมเข้าเยี่ยมชมคารวะและรับโอวาทจาก พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

- การศึกษาดูงานรัฐสภา พร้อมเข้าพบและรับโอวาทจากนายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่ 1

- การศึกษาดูงานระบบการบริหารจัดการงานคดีของศาลฎีกา พร้อมรับฟังการบรรยายเกี่ยวกับศาลฎีกา

3) กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ และสร้างทัศนคติที่ดีในการดำเนินชีวิต นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมเสริมสร้างทักษะ ความรู้ความเข้าใจทางด้านกฎหมาย และการศาลยุติธรรม เพื่อให้เข้าใจสิทธิและตระหนักถึงหน้าที่ที่มีส่วนร่วมต่อการพัฒนาประเทศด้วยกิจกรรมที่น่าสนใจ เช่น การอภิปรายและแบ่งกลุ่มปฏิบัติหัวข้อ “เด็กและเยาวชน : ปัจจุบันและอนาคตของชาติ” “ทักษะการสร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์” “ทักษะการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข” “ทักษะการสื่อสารที่ดี” “บทบาทของเยาวชนไทยกับการเคารพกฎหมาย” “กฎหมายกับการสร้างความสันติสุขในสังคมไทย” “ทักษะการสร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์” เป็นต้น

4) การแบ่งกลุ่มปฏิบัติ ในการอบรมได้แบ่งเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการออกเป็นกลุ่ม แต่ละกลุ่มมีการจัดพี่เลี้ยงที่เป็นผู้พิพากษาและเจ้าหน้าที่ในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมที่จบการศึกษาในสาขานิติศาสตร์ หรือผู้มีประสบการณ์การจัดกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับการให้ความรู้กฎหมาย ทำหน้าที่ให้คำแนะนำ กำกับดูแลและประสานงานตั้งแต่ก่อนเข้ารับ การอบรมจนกระทั่งกลับถึงภูมิลำเนา

ผลจากการดำเนินการ พบว่า กิจกรรมดังกล่าวได้รับความสนใจและตรงตามความต้องการของเยาวชนที่เข้ารับการอบรม เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาคดีของศาลยุติธรรมและสิทธิของเด็กและเยาวชนตามกฎหมาย สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน พร้อมทั้งสามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลในครอบครัวและคนในชุมชนได้ ป้องกันมิให้ตนเองกระทำความผิดกฎหมาย ตลอดจนร่วมเป็นเครือข่ายทางสังคมเพื่อประชาสัมพันธ์ศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมได้ แสดงให้เห็นว่าการเผยแพร่

กระบวนการพิจารณาคดีของศาลยุติธรรมและสิทธิของเด็กและเยาวชนตามกฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. การให้ความรู้ด้านกฎหมายให้แก่ประชาชน

ศาลยุติธรรมทั่วประเทศและสำนักงานศาลยุติธรรม ดำเนินการเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายให้แก่ประชาชน อันได้แก่ การเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมาย ขึ้นตอนต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรม การปฏิบัติตนเมื่อมาศาล ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนมีความรู้และเข้าใจในกฎหมายพื้นฐานหน้าที่ สิทธิ และเสรีภาพของตนเอง สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตประจำวัน ได้อย่างถูกต้อง และไม่กระทำการละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อศาล และหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม อีกทั้งเป็นการลดปัญหาทางสังคม และลดปริมาณคดีอาญาและคดีแพ่งที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยสำนักงานศาลยุติธรรมได้กำหนดประเด็นสำคัญที่เป็นความรู้ทางกฎหมายเพื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่แก่ประชาชน โดยแบ่งเป็น 3 หัวข้อหลัก ได้แก่

1) ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายพื้นฐาน เช่น สิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลตามรัฐธรรมนูญและตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในชีวิตประจำวัน กฎหมายเกี่ยวกับการค้าประกัน กฎหมายเกี่ยวกับมรดก กฎหมายเกี่ยวกับที่ดิน กฎหมายเกี่ยวกับระบบงานศาลและการติดต่อราชการศาล เป็นต้น

2) ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเฉพาะด้าน/กฎหมายใหม่ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับกระบวนการระงับข้อพิพาททางเลือก กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค กฎหมายสิ่งแวดล้อม กฎหมายภาษีอากร กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ กฎหมายแรงงาน เป็นต้น

3) ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่สอดคล้องกับแต่ละพื้นที่ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับความมั่นคงและปลอดภัยในเขตพื้นที่ 3 จังหวัด ชายแดนใต้ กฎหมายอิสลามสำหรับชาวมุสลิม 4 จังหวัดชายแดนใต้ กฎหมายแรงงานต่างด้าว เป็นต้น สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดสรรงบประมาณให้แก่ศาลทั่วประเทศ เพื่อดำเนินกิจกรรมที่จะสื่อสารความรู้ทางกฎหมายให้แก่ประชาชน โดยจำแนกวิธีการได้เป็น 2 วิธี ได้แก่

1) การอบรมทางกฎหมายแก่ประชาชน เพื่อเป็นการถ่ายทอดความรู้ทางกฎหมายและทัศนคติในทางที่ถูกต้อง เพื่อให้การดำเนินชีวิตและการทำงานของประชาชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2) การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายให้แก่ประชาชน เป็นการสื่อสารจากศาลยุติธรรมไปสู่สาธารณชนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงรับฟังความคิดเห็นจาก

สาธารณชนที่มีต่อศาลยุติธรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความเชื่อถือ ภาพลักษณ์ ความรู้ความเข้าใจ รวมถึงเพื่อแก้ไขความรู้ความเข้าใจที่มีต่อศาลยุติธรรมที่ไม่ถูกต้องในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยการดำเนินงานต่างๆ ปรากฏรายละเอียดดังนี้

สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดสรรงบประมาณให้แก่ศาลทั่วประเทศ เพื่อดำเนินกิจกรรมที่จะสื่อสารความรู้ทางกฎหมายให้แก่ประชาชน เด็ก และเยาวชน ได้แก่

3.1 การอบรมทางกฎหมายแก่ประชาชน

ศาลยุติธรรมให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมความรู้ด้านกฎหมายให้แก่สังคม ประชาชนในชุมชน และกลุ่มบุคคลต่างๆ อาทิ นิสิต นักศึกษา เด็กและเยาวชน อาสาสมัครต่างๆ เป็นต้น โดยได้ดำเนินการอบรมความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชนและกลุ่มเป้าหมาย ดังต่อไปนี้

1) ศาลยุติธรรมจัดอบรมเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายทั่วไปแก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนในทุกพื้นที่ทั่วประเทศได้รับความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมาย โดยมีศาลยุติธรรมทั่วประเทศเป็นศูนย์กลางในการให้ความรู้ โดยศาลยุติธรรมจัดให้มีโครงการ/กิจกรรมเพื่ออบรมเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายทั่วไป เช่น ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดต่อราชการศาล กฎหมายผู้บริโภค และกฎหมายที่มีโทษทางอาญา โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัว ตลอดจนกฎหมายอิสลาม (ฉบับศาลยุติธรรม) เป็นต้น

2) การอบรมเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายให้แก่เด็กและเยาวชนในสถาบันการศึกษา เด็กและเยาวชนเป็นอนาคตของชาติ สำนักงานศาลยุติธรรมตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงดำเนินกิจกรรม/โครงการต่างๆ เพื่อให้เด็ก เยาวชน นิสิต นักศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในสิทธิและหน้าที่ของตนตามกฎหมาย ปฏิบัติกิจสำนึกทางด้านกฎหมายที่ถูกต้อง และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 สำนักงานศาลยุติธรรมดำเนินโครงการ/กิจกรรมเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายแก่เด็ก เยาวชน นิสิต นักศึกษาในสถาบันการศึกษา เช่น โครงการเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายให้แก่เด็กและเยาวชนในสถาบันการศึกษา โดยศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง และศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศ

3.2 การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายให้แก่ประชาชน

ศาลยุติธรรมดำเนินการสำคัญเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายให้แก่ประชาชนในหลายช่องทางผ่านสื่อต่างๆ รวมทั้งพัฒนารูปแบบการเผยแพร่ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และเอื้อแก่การเข้าถึงข้อมูล ดังนี้

1) การจัดกิจกรรม/นิทรรศการต่างๆ ในวันสำคัญ ศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมจัดกิจกรรม/นิทรรศการในวันสำคัญต่างๆ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคม และ 12 สิงหาคม วันสัปดาห์ศาลยุติธรรม งานวันรพี 7 สิงหาคม เป็นต้น โดยในวันสำคัญดังกล่าว ศาลทั่วประเทศจะจัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับศาล ขั้นตอนกระบวนการพิจารณาคดี การไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท จัดกิจกรรมแข่งขันตอบปัญหาความรู้ทางกฎหมาย และจัดสัมมนาให้ความรู้ทางวิชาการในงานสัปดาห์ศาลยุติธรรมเป็นประจำทุกปี

2) การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อต่างๆ ได้แก่ สื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อบุคคล และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

- การผลิตสารคดีประชาสัมพันธ์ศาลยุติธรรม
- การเผยแพร่นโยบายผู้บริหารผ่านสื่อโทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง และสื่อสิ่งพิมพ์
- การจัดทำคู่มือการติดต่อราชการศาลยุติธรรม ฉบับประชาชน เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการติดต่อราชการศาลและกฎหมายเบื้องต้นสำหรับประชาชน
- ประชาสัมพันธ์การดำเนินโครงการต่างๆ เพื่อให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมโครงการ ทางวิทยุโทรทัศน์ แผ่นพับ ได้แก่ โครงการเยาวชนไทยหัวใจเดียวกัน ค่ายเยาวชนต้นกล้าตุลาการ โครงการศาลยุติธรรมกับประชาชนบนเส้นทางเดียวกัน ฯ
- ผลิตหนังสือ ศาลกับการกระบวนการปฏิบัติ ต่อผู้ต้องขังหญิง หนังสือเขตอำนาจศาล หนังสือแนะนำศาลยุติธรรมฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- ผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ในงานวันสำคัญต่างๆ ได้แก่ โปสเตอร์ ป้ายไวเนล

- จัดทำปฏิทิน
  - จัดโครงการโต้วาทีเนื่องในวันศาสนา
  - จัดการแข่งขันตอบปัญหาทางกฎหมาย
- เนื่องในวันศาสนา
- จัดทำแผนพับพิพิธภัณฑสถานศาสนา
  - จัดรายการวิทยุ คู่กันนอกศาล โดยกองสารนิเทศและประชาสัมพันธ์สำนักงานศาสนา
  - จัดทำเว็บไซต์เพื่อให้บริการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมาย เป็นต้น.

4. ความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมของศาสนา

ศาสนาตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ตามหลักการดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่สังคมภายใต้หลักจริยธรรมและการจัดการที่ดี และนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยศาสนาและสำนักงานศาสนาได้ดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อสังคมซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับหน้าที่หลักของศาสนา (CSR-after-process) โดยมุ่งหวังให้เกิดประโยชน์แก่สังคมในด้านต่างๆ ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

- การมอบทุนการศึกษา และอุปกรณ์ทางการศึกษาต่างๆ ให้กับสถานศึกษา
- จัดกิจกรรมปลูกต้นไม้ ปลูกป่าชายเลน ปลูกปะการัง ปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำเนื่องในวันสำคัญต่างๆ เพื่อให้บุคลากรศาสนาและสำนักงานศาสนาและประชาชนได้มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาธรรมชาติ ตลอดจนปลูกฝังจิตสำนึกให้มีความรักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- จัดกิจกรรมกีฬาสามัคคี ระหว่างบุคลากรศาสนาและสำนักงานศาสนา กับเด็ก เยาวชน และประชาชน เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างองค์กรกับประชาชน

- จัดกิจกรรมบรรพชาสามเณร อุปสมบทและปฏิบัติธรรม เณรมหาวชิราวุธ ถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์

- จัดกิจกรรมเลี้ยงอาหารกลางวันและมอบเครื่องอุปโภคบริโภคให้แก่ เด็ก เยาวชนและประชาชนในสถานสงเคราะห์ต่างๆ รวมไปถึงผู้ต้องขังในสถานพินิจและเรือนจำทั่วประเทศ

- จัดกิจกรรมร่วมบริจาคโลหิต เนื่องในวันสำคัญต่างๆ ด้วยการเป็นจุดรับบริจาคโลหิตโดยสภาภคชาตไทย เพื่อช่วยเหลือผู้ป่วยที่ต้องการโลหิตในการรักษาพยาบาล

- จัดกิจกรรมไถ่ชีวิตโค-กระบือ เนื่องในวันสำคัญต่างๆ โดยโค-กระบือที่ได้รับการไถ่ชีวิตจะนำไปมอบให้เกษตรกรรับไปเลี้ยงไว้ใช้งานและเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร

- จัดรถมินิบัสไฟฟ้าของสำนักงานศาสนา หรือ OJ Minibus Line จำนวน 2 คัน บริการรับ - ส่งประชาชนที่มาติดต่อราชการศาลอาญา ศาลแพ่ง และศาลที่ตั้งอยู่บริเวณถนนรัชดาภิเษก โดยวิ่งเส้นทางบริเวณถนนรัชดาภิเษกถึงรถไฟฟ้าใต้ดิน MRT สถานีลาดพร้าว ให้บริการตั้งแต่เวลา 07.00 - 17.00 น. ของทุกวันทำการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เป็นต้น.

ประมวลภาพกิจกรรมสำคัญ

โครงการร่วมใจไถ่ส่เกลียสมาชิก 60 ปี
สยามบรมราชกุมารี สดุฑิทั้ไทย
เนื่องในโอกาสที่สมเด็จพะพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี เจริญพระชนมาญ
60 พรรษา

พิธีเปิดห้องสมุดต้นแบบเพื่อเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ วิทยบริการศาลอาญากรุงเทพใต้

พิธีลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ในการสืบพยาน
ผู้เชี่ยวชาญในลักษณะการประจําทางจกภาพ

เปิดทำการส่วน/กลุ่มงานคตินักท่องเที่ยว ศาลแขวงพระนครเหนือ

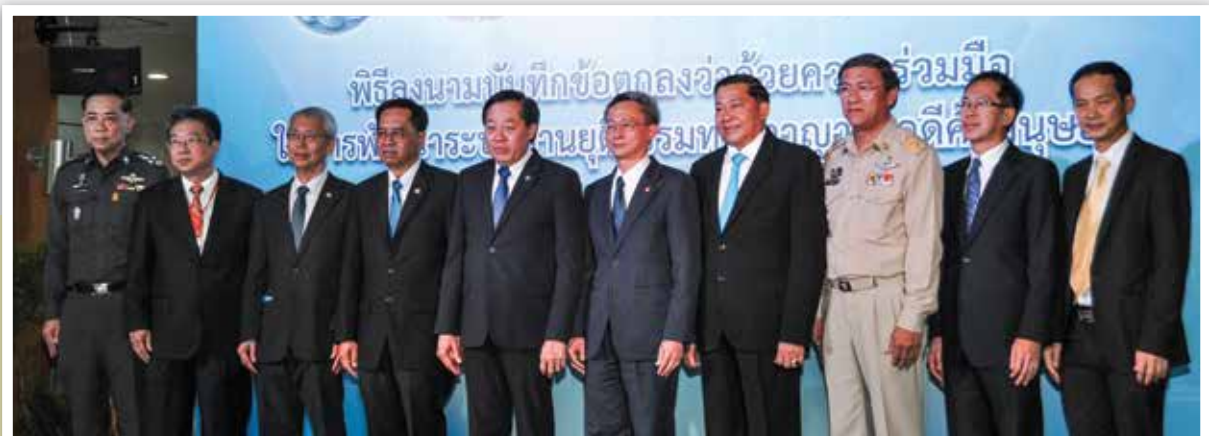
17 ปี ศาลทรัพย์สินทางปัญญา และการค้าระหว่างประเทศกลาง

25 ปี สถาบัน อนุญาโตตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรม

พิธีลงนามบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือ ในการพัฒนาระบบงานยุติธรรม ทางอาญาในคดีค้ามนุษย์

สัมมนาเชิงวิชาการ เรื่อง "AEC กับกฎหมาย เพื่อดูแลธุรกิจระหว่างประเทศที่ประสบปัญหา"

เยาวชนไทยหัวใจเดียวกัน (Belia Thai Sejiwa Sehati)

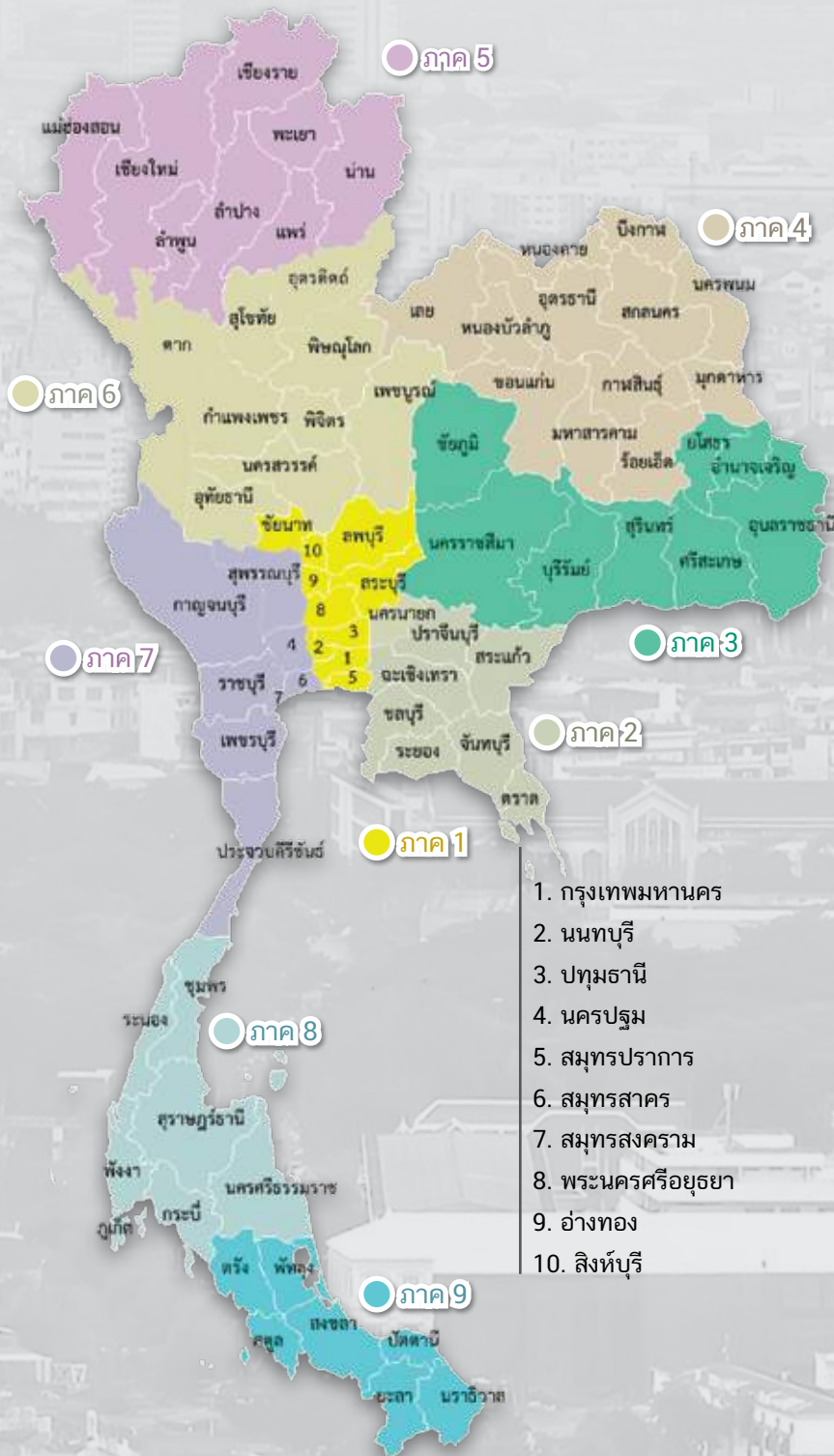
ค่านุฑิรรมต้นกล้าตุลาการ

חכמה

แผนที่แสดงเขตศาลยุติธรรม

ที่มา : สำนักวิชาการและกฎหมายศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม

รายชื่อศาลยุติธรรมทั่วราชอาณาจักร

ศาลสูง	จำนวน 11	ศาล
ศาลชั้นต้นในเขตกรุงเทพฯ	จำนวน 6	ศาล
ศาลเยาวชนและครอบครัวในเขตกรุงเทพฯ	จำนวน 2	ศาล
ศาลชำนาญพิเศษ	จำนวน 14	ศาล
ศาลในภาค 1 - 9	จำนวน 222	ศาล
รวมทั้งสิ้น	จำนวน 255	ศาล

รายชื่อศาลสูง			
ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล
1	ชั้นฎีกา ศาลฎีกา	1	ชั้นอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์
		2	ศาลอุทธรณ์ภาค 1
		3	ศาลอุทธรณ์ภาค 2
		4	ศาลอุทธรณ์ภาค 3
		5	ศาลอุทธรณ์ภาค 4
		6	ศาลอุทธรณ์ภาค 5
		7	ศาลอุทธรณ์ภาค 6
		8	ศาลอุทธรณ์ภาค 7
		9	ศาลอุทธรณ์ภาค 8
		10	ศาลอุทธรณ์ภาค 9
รวมศาลฎีกา จำนวน 1 ศาล		รวมศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาค 1-9 จำนวน 10 ศาล	

รายชื่อศาลชั้นต้นในเขตกรุงเทพฯ			
ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล
1	ศาลแพ่งธนบุรี	4	ศาลอาญา
2	ศาลแพ่งธนบุรี	5	ศาลอาญาธนบุรี
3	ศาลแพ่งกรุงเทพใต้	6	ศาลอาญากกรุงเทพใต้
รวมศาลชั้นต้นในเขตกรุงเทพฯ จำนวน 6 ศาล			

รายชื่อศาลชั้นต้นในเขตกรุงเทพฯ

ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล
	ศาลพิเศษในเขตกรุงเทพฯ		ศาลชำนาญพิเศษ
1	ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง	1	ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง
2	ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง (มีนบุรี)	2	ศาลภาษีอากรกลาง
		3	ศาลภาษีอากรกลาง
		4	ศาลแรงงานกลาง (กรุงเทพฯ)
		5	ศาลแรงงานภาค 1 (สระบุรี)
		6	ศาลแรงงานภาค 1 (สาขาพระนครศรีอยุธยา) ¹
		7	ศาลแรงงานภาค 2 (ชลบุรี)
		8	ศาลแรงงานภาค 3 (นครราชสีมา)
		9	ศาลแรงงานภาค 4 (อุดรธานี)
		10	ศาลแรงงานภาค 5 (เชียงใหม่)
		11	ศาลแรงงานภาค 6 (นครสวรรค์)
		12	ศาลแรงงานภาค 7 (กาญจนบุรี)
		13	ศาลแรงงานภาค 8 (ภูเก็ต)
		14	ศาลแรงงานภาค 9 (สงขลา)
รวม 2 ศาล		รวม 14 ศาล	

รวมศาลพิเศษในเขตกรุงเทพฯ และศาลชำนาญพิเศษจำนวน 16 ศาล

รายชื่อศาลในภาค 1-9

ภาค 1

ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล
1	ศาลจังหวัดมีนบุรี	1	ศาลแขวงปทุมวัน
2	ศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	2	ศาลแขวงพระนครใต้
3	ศาลจังหวัดลพบุรี	3	ศาลแขวงพระนครเหนือ
4	ศาลจังหวัดชัยนาท	4	ศาลแขวงดุสิต
5	ศาลจังหวัดสิงห์บุรี	5	ศาลแขวงธนบุรี
6	ศาลจังหวัดอ่างทอง	6	ศาลแขวงพระนครศรีอยุธยา
7	ศาลจังหวัดสระบุรี	7	ศาลแขวงลพบุรี
8	ศาลจังหวัดปทุมธานี	8	ศาลแขวงนนทบุรี
9	ศาลจังหวัดธัญบุรี	9	ศาลแขวงสมุทรปราการ
10	ศาลจังหวัดนนทบุรี	10	ศาลแขวงดอนเมือง
11	ศาลจังหวัดสมุทรปราการ	11	ศาลแขวงสระบุรี ²
12	ศาลจังหวัดชัยบาดาล		
13	ศาลจังหวัดพระโขนง		
14	ศาลจังหวัดตลิ่งชัน		
รวม 2 ศาล		รวม 11 ศาล	
รวมศาลพิเศษในเขตกรุงเทพฯ และศาลชำนาญพิเศษจำนวน 16 ศาล			

รยชื้อศนุฑิรรมในภค 1-9

ภค 1

ลําดับ	รยชื้อศนุฑิรรม
	ศนุฑิรรมเยวชนและครอบคร้ว
1	ศนุฑิรรมเยวชนและครอบคร้วจังหวดัชยนาท
2	ศนุฑิรรมเยวชนและครอบคร้วจังหวदनนทบุรี
3	ศนุฑิรรมเยวชนและครอบคร้วจังหวดปทุมธานี
4	ศนุฑิรรมเยวชนและครอบคร้วจังหวดพระนครศรีอยุธยา
5	ศนุฑิรรมเยวชนและครอบคร้วจังหวดลพบุรี
6	ศนุฑิรรมเยวชนและครอบคร้วจังหวดสมุทรปราการ
7	ศนุฑิรรมเยวชนและครอบคร้วจังหวดสระบุรี
8	ศนุฑิรรมเยวชนและครอบคร้วจังหวดสิงห์บุรี
9	ศนุฑิรรมเยวชนและครอบคร้วจังหวดอ่างทอง

รวม 9 ศนุฑิรรม

รวมศนุฑิรรมในภค 1 จํนวน 34 ศนุฑิรรม

รายชื่อศาลในภาค 1-9

ภาค 2

ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล
	ศาลจังหวัด		ศาลแขวง
1	ศาลจังหวัดชลบุรี	1	ศาลแขวงชลบุรี
2	ศาลจังหวัดฉะเชิงเทรา	2	ศาลแขวงพัทยา ²
3	ศาลจังหวัดนครนายก	รวม 2 ศาล	
4	ศาลจังหวัดปราจีนบุรี		ศาลพิเศษ
5	ศาลจังหวัดกบินทร์บุรี	1	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดจันทบุรี
6	ศาลจังหวัดสระแก้ว	2	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดฉะเชิงเทรา
7	ศาลจังหวัดระยอง	3	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดชลบุรี
8	ศาลจังหวัดตราด	4	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดตราด
9	ศาลจังหวัดจันทบุรี	5	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนครนายก
10	ศาลจังหวัดพัทยา	6	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดปราจีนบุรี
		7	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยอง
		8	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสระแก้ว
รวม 10 ศาล		รวม 8 ศาล	

รวมศาลในภาค 2 จำนวน 20 ศาล

รายชื่อศาลในภาค 1-9

ภาค 3

ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล
	ศาลจังหวัด		ศาลแขวง
1	ศาลจังหวัดนครราชสีมา	1	ศาลแขวงนครราชสีมา
2	ศาลจังหวัดบัวใหญ่	2	ศาลแขวงสุรินทร์
3	ศาลจังหวัดสีคิ้ว	3	ศาลแขวงอุบลราชธานี
4	ศาลจังหวัดสีคิ้ว (ปากช่อง)	รวม 3 ศาล	
5	ศาลจังหวัดพิมาย		ศาลพิเศษ
6	ศาลจังหวัดชัยภูมิ	1	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดชัยภูมิ
7	ศาลจังหวัดภูเขียว	2	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนครราชสีมา
8	ศาลจังหวัดบุรีรัมย์	3	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดบุรีรัมย์
9	ศาลจังหวัดนางรอง	4	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดยโสธร
10	ศาลจังหวัดสุรินทร์	5	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดศรีสะเกษ
11	ศาลจังหวัดรัตนบุรี	6	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสุรินทร์
12	ศาลจังหวัดศรีสะเกษ	7	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดอำนาจเจริญ
13	ศาลจังหวัดอุบลราชธานี	8	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดอุบลราชธานี
14	ศาลจังหวัดอำนาจเจริญ		
15	ศาลจังหวัดยโสธร		
16	ศาลจังหวัดเดชอุดม		
17	ศาลจังหวัดกันทรลักษณ์		
รวม 17 ศาล		รวม 8 ศาล	

รวมศาลในภาค 3 จำนวน 28 ศาล

รายชื่อศาลในภาค 1-9

ภาค 4

ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล
	ศาลจังหวัด		ศาลแขวง
1	ศาลจังหวัดขอนแก่น	1	ศาลแขวงขอนแก่น
2	ศาลจังหวัดพล	2	ศาลแขวงอุดรธานี
3	ศาลจังหวัดอุดรธานี	รวม 2 ศาล	
4	ศาลจังหวัดหนองคาย		ศาลพิเศษ
5	ศาลจังหวัดบึงกาฬ	1	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดกาฬสินธุ์
6	ศาลจังหวัดเลย	2	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดขอนแก่น
7	ศาลจังหวัดสกลนคร	3	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนครพนม
8	ศาลจังหวัดสว่างแดนดิน	4	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดบึงกาฬ
9	ศาลจังหวัดนครพนม	5	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดมหาสารคาม
10	ศาลจังหวัดมุกดาหาร	6	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดมุกดาหาร
11	ศาลจังหวัดมหาสารคาม	7	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดร้อยเอ็ด
12	ศาลจังหวัดร้อยเอ็ด	8	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดเลย
13	ศาลจังหวัดหนองบัวลำภู	9	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสกลนคร
14	ศาลจังหวัดกาฬสินธุ์	10	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดหนองคาย
		11	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดหนองบัวลำภู
		12	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดอุดรธานี
รวม 14 ศาล		รวม 12 ศาล	

รวมศาลในภาค 4 จำนวน 28 ศาล

รายชื่อศาลในภาค 1-9

ภาค 5

ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล
	ศาลจังหวัด		ศาลแขวง
1	ศาลจังหวัดเชียงใหม่	1	ศาลแขวงเชียงใหม่
2	ศาลจังหวัดฝาง	2	ศาลแขวงลำปาง
3	ศาลจังหวัดลำปาง	3	ศาลแขวงเวียงป่าเป้า
4	ศาลจังหวัดแม่ฮ่องสอน	รวม 3 ศาล	
5	ศาลจังหวัดแม่ฮ่องสอน (สาขาปาย)		ศาลพิเศษ
6	ศาลจังหวัดแม่สะเรียง	1	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดเชียงราย
7	ศาลจังหวัดเชียงราย	2	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดเชียงใหม่
8	ศาลจังหวัดเทิง	3	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดน่าน
9	ศาลจังหวัดพะเยา	4	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดพะเยา
10	ศาลจังหวัดน่าน	5	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดแพร่
11	ศาลจังหวัดน่าน (สาขาปัว)	6	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดแม่ฮ่องสอน
12	ศาลจังหวัดลำพูน	7	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดลำปาง
13	ศาลจังหวัดแพร่	8	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดลำพูน
14	ศาลจังหวัดฮอด ²		
รวม 14 ศาล		รวม 8 ศาล	

รวมศาลในภาค 5 จำนวน 25 ศาล

รายชื่อศาลในภาค 1-9

ภาค 6

ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล
	ศาลจังหวัด		ศาลแขวง
1	ศาลจังหวัดพิษณุโลก	1	ศาลแขวงพิษณุโลก
2	ศาลจังหวัดสุโขทัย	2	ศาลแขวงนครสวรรค์
3	ศาลจังหวัดสวรรคโลก	3	ศาลแขวงนครไทย ²
4	ศาลจังหวัดอุตรดิตถ์	รวม 3 ศาล	
5	ศาลจังหวัดตาก		ศาลพิเศษ
6	ศาลจังหวัดแม่สอด	1	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดกำแพงเพชร
7	ศาลจังหวัดกำแพงเพชร	2	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดตาก
8	ศาลจังหวัดพิจิตร	3	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนครสวรรค์
9	ศาลจังหวัดเพชรบูรณ์	4	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดพิจิตร
10	ศาลจังหวัดหล่มสัก	5	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดพิษณุโลก
11	ศาลจังหวัดวิเชียรบุรี	6	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดเพชรบูรณ์
12	ศาลจังหวัดนครสวรรค์	7	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสุโขทัย
13	ศาลจังหวัดอุทัยธานี	8	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดอุตรดิตถ์
		9	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดอุทัยธานี
รวม 13 ศาล		รวม 8 ศาล	

รวมศาลในภาค 6 จำนวน 25 ศาล

รายชื่อศาลในภาค 1-9

ภาค 7			
ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล
	ศาลจังหวัด		ศาลแขวง
1	ศาลจังหวัดนครปฐม	1	ศาลแขวงนครปฐม
2	ศาลจังหวัดราชบุรี	2	ศาลแขวงราชบุรี
3	ศาลจังหวัดสุพรรณบุรี	3	ศาลแขวงสุพรรณบุรี
4	ศาลจังหวัดกาญจนบุรี	รวม 3 ศาล	
5	ศาลจังหวัดเพชรบุรี		ศาลพิเศษ
6	ศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	1	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนครปฐม
7	ศาลจังหวัดสมุทรสาคร	2	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสุพรรณบุรี
8	ศาลจังหวัดทองผาภูมิ	3	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดราชบุรี
9	ศาลจังหวัดสมุทรสงคราม	4	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดกาญจนบุรี
10	ศาลจังหวัดหัวหิน	5	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดเพชรบุรี
		6	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสมุทรสาคร
		7	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสมุทรสงคราม
		8	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
รวม 10 ศาล		รวม 8 ศาล	

รวมศาลในภาค 7 จำนวน 21 ศาล

รายชื่อศาลในภาค 1-9

ภาค 8

ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล
	ศาลจังหวัด		ศาลแขวง
1	ศาลจังหวัดนครศรีธรรมราช	1	ศาลแขวงสุราษฎร์ธานี
2	ศาลจังหวัดปากพนัง	2	ศาลแขวงนครศรีธรรมราช
3	ศาลจังหวัดทุ่งสง	3	ศาลแขวงทุ่งสง ²
4	ศาลจังหวัดชุมพร	รวม 3 ศาล	
5	ศาลจังหวัดหลังสวน		ศาลพิเศษ
6	ศาลจังหวัดสุราษฎร์ธานี	1	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสุราษฎร์ธานี
7	ศาลจังหวัดไชยา	2	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนครศรีธรรมราช
8	ศาลจังหวัดระนอง	3	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดภูเก็ต
9	ศาลจังหวัดกระบี่	4	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระนอง
10	ศาลจังหวัดพังงา	5	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดพังงา
11	ศาลจังหวัดตะกั่วป่า	6	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดชุมพร
12	ศาลจังหวัดภูเก็ต	7	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดกระบี่
13	ศาลจังหวัดเกาะสมุย		
14	ศาลจังหวัดเวียงสระ		
รวม 14 ศาล		รวม 7 ศาล	

รวมศาลในภาค 8 จำนวน 21 ศาล

รายชื่อศาลในภาค 1-9

ภาค 9			
ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล
	ศาลจังหวัด		ศาลแขวง
1	ศาลจังหวัดสงขลา	1	ศาลแขวงสงขลา
2	ศาลจังหวัดตรัง	รวม 3 ศาล	
3	ศาลจังหวัดพัทลุง		ศาลพิเศษ
4	ศาลจังหวัดสตูล	1	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสงขลา
5	ศาลจังหวัดปัตตานี	2	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดตรัง
6	ศาลจังหวัดยะลา	3	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนราธิวาส
7	ศาลจังหวัดเบตง	4	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดปัตตานี
8	ศาลจังหวัดนราธิวาส	5	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสตูล
9	ศาลจังหวัดน่าน	6	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดยะลา
		7	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดพัทลุง
รวม 9 ศาล		รวม 7 ศาล	
รวมศาลในภาค 9 จำนวน 17 ศาล			

หมายเหตุ: 1. เปิดทำการตั้งแต่วันที่ 23 ธันวาคม 2557

2. เปิดทำการตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2558

ที่มา: กลุ่มระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

รายงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม

ที่ปรึกษา

นายอติคม อินทุภูติ	เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม
นายระบิล จันทริกรมย์	ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ประจำสำนักประธานศาลฎีกา
นายภพ เอกरणานิช	รองเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม
นางสาวสุวรรณี หลีกาพันธ์	ที่ปรึกษาระบบงานศาลยุติธรรม

คณะผู้จัดทำ

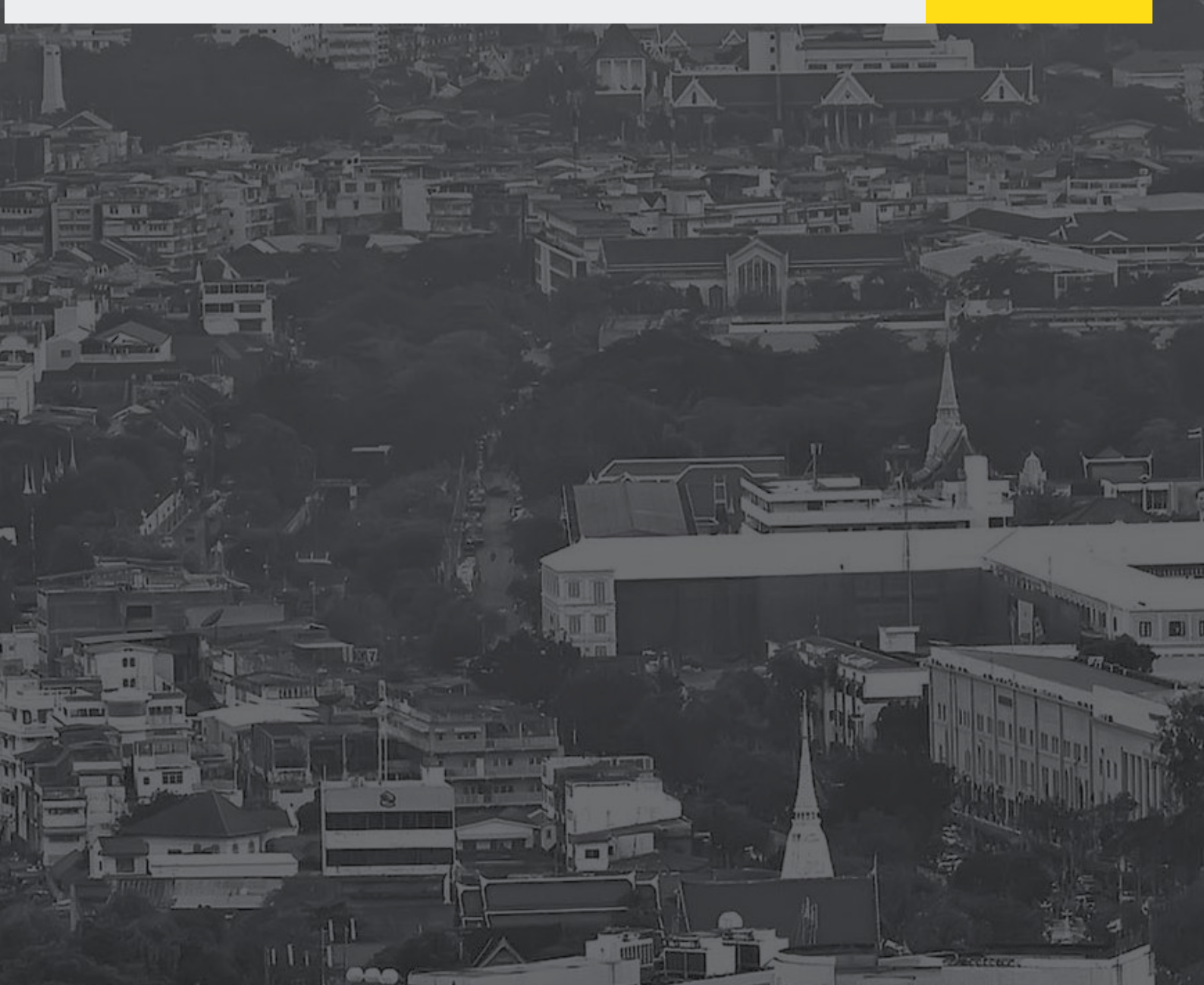
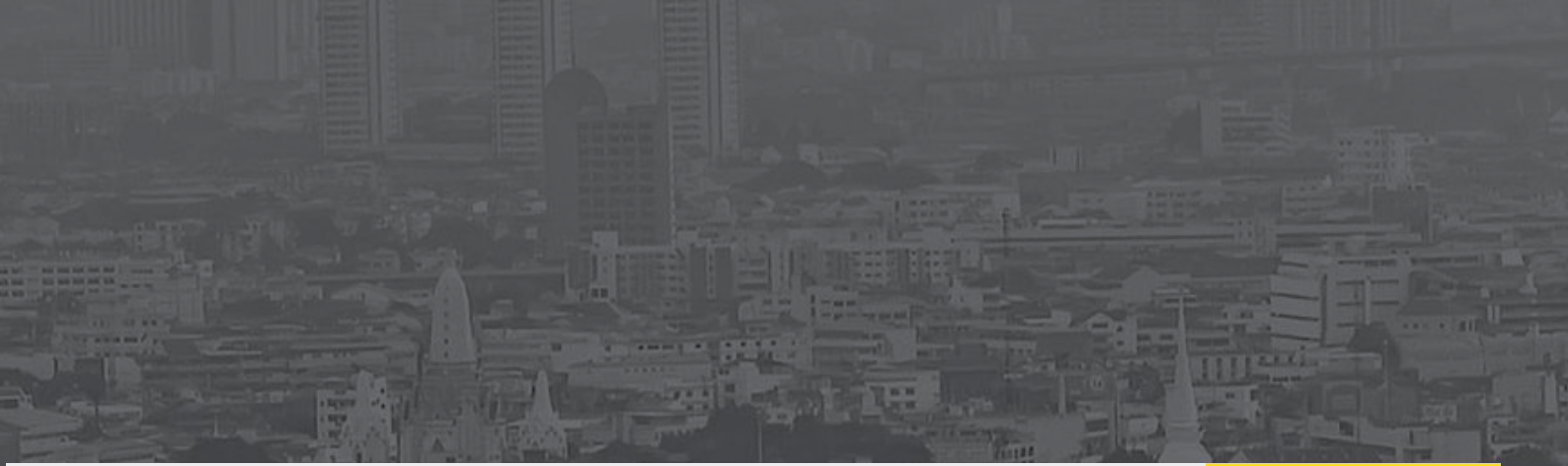
นางสาวรุจิวรรณ ผลัญชัย	ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและงบประมาณ
นางสาววรัทยา สุริยา	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
นางสาวสรัญญา สุดหอม	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
นายเพชรชัย จงพิรเดชาพันธ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
นางสาววรวิฐา สิทธิมาลิก	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
นางสาวเหนือนิดา ชูแสงธนวิรัตน์	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
นางสาวฉัฐฐาทิพ จันทร์ผล	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

ISBN 978-616-439-004-1
จัดทำโดย สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

ขอขอบคุณข้อมูลสนับสนุนการจัดทำรายงาน

ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ
สำนักคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม
สำนักคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม
สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม
สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม
สำนักการเจ้าหน้าที่
สำนักการต่างประเทศ
สำนักส่งเสริมงานตุลาการ
สำนักอนุญาตตุลาการ
กองสารนิเทศและประชาสัมพันธ์

OFFICE OF THE JUDICIARY, THAILAND